

CCI	[15 tekens]
Titel	Interreg VI – Interreg Vlaanderen-Nederland
Versie	1.0
Eerste jaar	2021
Laatste jaar	2027
Subsidiabel vanaf	
Subsidiabel tot en met	
Nummer van het besluit van de Commissie	
Datum van het besluit van de Commissie	
Nummer van het besluit tot wijziging van het programma	[20]
Datum inwerkingtreding van het besluit tot wijziging van het programma	
Onder het programma vallende NUTS-regio's	BE21 - Prov. Antwerpen BE211 - Arr. Antwerpen BE212 - Arr. Mechelen BE213 - Arr. Turnhout BE22 - Prov. Limburg (BE) BE223 - Arr. Tongeren BE224 - Arr. Hasselt BE225 - Arr. Maaseik BE23 - Prov. Oost-Vlaanderen BE231 - Arr. Aalst BE232 - Arr. Dendermonde BE233 - Arr. Eeklo BE234 - Arr. Gent BE235 - Arr. Oudenaarde BE236 - Arr. Sint-Niklaas BE242 - Arr. Leuven BE251 - Arr. Brugge BE252 - Arr. Diksmuide BE254 - Arr. Kortrijk BE255 - Arr. Oostende BE256 - Arr. Roeselare BE257 - Arr. Tielt NL34 - Zeeland NL341 - Zeeuwsch-Vlaanderen NL342 - Overig Zeeland NL4 - Zuid-Nederland NL41 - Noord-Brabant NL411 - West-Noord-Brabant NL412 - Midden-Noord-Brabant NL413 - Noordoost-Noord-Brabant NL414 - Zuidoost-Noord-Brabant NL42 - Limburg (NL) NL421 - Noord-Limburg

	NL422 - Midden-Limburg NL423 - Zuid-Limburg
Component van Interreg	Strand A: CB Cross-Border Cooperation Programme (ETC, IPA III CBC, NDICI- CBC)

1. Programmastrategie: belangrijkste ontwikkelingsproblemen en beleidsreacties

1.1. Programmagebied (niet vereist voor Interreg-programma's van component 4)

Referentie: artikel 17, lid 4, onder a), artikel 17, lid 9, onder a)

Het programmagebied Interreg Vlaanderen-Nederland 2021-2027 beslaat geheel Vlaanderen en Zuid-Nederland (de provincies Zeeland, Noord-Brabant en Nederlands Limburg). Het programmagebied is daarmee nagenoeg gelijk aan dit in vorige programmaperiodes. Afhankelijk van projectinhoud zullen de begunstigden enkel in de directe grensregio gesitueerd zijn, dan wel in het gehele programmagebied, of soms zelfs daarbuiten. In projecten gefocust op grensproblematiek bijvoorbeeld, staat de directe grensregio onder de aandacht. Terwijl in bijvoorbeeld innovatieprojecten een meerwaarde kan ontstaan voor het programmagebied door betrokkenheid van partners uit nabij het programmagebied gelegen economische centra, zoals Groot-Rijnmond en de Drechtsteden en (de Vlaamse stedelijke rand rond) Brussel.

De volgende NUTS 3-gebieden vormen het programmagebied:

- Vlaamse arrondissementen: Brugge, Oostende, Diksmuide, Tielt, Roeselare, Kortrijk, Eeklo, Gent, Oudenaarde, Aalst, Dendermonde, Sint-Niklaas, Mechelen, Antwerpen, Turnhout, Hasselt, Maaseik, Tongeren, Leuven.
- Nederlandse COROP-gebieden: Zeeuws-Vlaanderen, Overig Zeeland, West-Noord-Brabant, Midden-Noord-Brabant, Noordoost-Noord-Brabant, Zuidoost-Noord-Brabant, Noord-Limburg, Midden-Limburg, Zuid-Limburg.

Met deze indeling is er een hoge mate van continuïteit met de vorige programma's en vormt de grensregio een coherent gebied met voor beide zijden van de grens vergelijkbare kansen en issues en dit op een voldoende schaal om als regio op Europees niveau impact te kunnen hebben. In het gehele programmagebied wordt de Nederlandse taal gesproken, wat de grensoverschrijdende communicatie vergemakkelijkt.

1.2. Samenvatting van de belangrijkste gemeenschappelijke problemen, rekening houdend met economische, sociale en territoriale ongelijkheden, gezamenlijke investeringsbehoeften en complementair met andere vormen van steun, geleerde lessen uit ervaringen uit het verleden en macroregionale strategieën en zeegebiedstrategieën, indien het programmagebied als geheel of gedeeltelijk door één of meer strategieën wordt gedekt.

Referentie: Artikel 17, lid 4, onder b), Artikel 17, lid 9, onder b)

Als onderbouwend beleidsdocument om de prioritering van doelstellingen in het Interreg VI programma te motiveren, is een gebiedsanalyse uitgevoerd van de grensregio Vlaanderen – Nederland. De analyse beslaat Vlaanderen en Zuid-Nederland. Dit programmagebied blijft vrijwel gelijk aan de voorgaande periode. De analyse toont de actuele en te verwachten sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen van het programmagebied voor 2021 – 2027. De gehele analyse is opgenomen als bijlage bij het programma; deze paragraaf bevat een samenvatting.

Vlaanderen en Zuid-Nederland liggen in een welvarend en dichtbevolkt gebied van Europa. Het is een logistiek knooppunt waar havens en spoor-, water- en autowegen samenkomen met een sterke ontsluiting richting het 'achterliggende' Europese continent. De grensregio heeft een nauwe verbinding met de Randstad (met in Zuid-Holland de belangrijke haven van Rotterdam en de daaraan

gelieerde chemische en maritieme clusters), het Brussels gewest en Noordrijn-Westfalen in Duitsland. De sterkte van de economie en het dichtbevolkte karakter van de regio levert ook een nadeel op: een stijgende filezwaarte en overbelaste spoorwegen. Als gevolg van de Brexit schuift het programmagebied op naar de buitengrens van de Europese Unie. Het vertrek van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese interne markt raakt de economische en maatschappelijke interactie tussen het land en de grensregio Vlaanderen – Nederland.

Het Bruto Regionaal Product (BRP) per inwoner is in het programmagebied bovengemiddeld ten opzichte van het Europese gemiddelde. In de grensregio vormt het midden- en kleinbedrijf de motor van de economie: het stimuleert bedrijvigheid, creëert werkgelegenheid en zorgt voor een ruim aanbod van producten/diensten aan ieders kant van de grens. De groeipotentie van kleine en middelgrote ondernemingen raakt bedreigd door een krappe arbeidsmarkt, lage investeringen en een mismatch tussen vraag en arbeid in arbeid. De groei van welvaart dreigt te stagneren als gevolg van de coronapandemie, klimaatverandering, Brexit en de toenemende vergrijzing van de bevolking. De uitbraak van het virus zorgt voor een onverwachte klap voor de economie in zowel Vlaanderen als Zuid-Nederland. De exacte gevolgen voor de (middel)lange termijn zijn onzeker, al is voor een aantal sectoren wel een gerichte prognose te schetsen. Zo is de impact voor de logistieke- en toerisme sector een stuk groter dan voor de agrofood sector.

De Vlaamse en (Zuid-)Nederlandse regering hebben sectoren geïdentificeerd waar een sterke basis voor economische groei, innovatie en werkgelegenheid ligt. Uit al deze 'slimme specialisatiedomeinen' is een grensoverschrijdend (top)sectorenbeleid ontstaan dat op elkaar aansluit om samen maatschappelijke uitdagingen aan te gaan.

Zowel Vlaanderen als Nederland hebben transitieprioriteiten gedefinieerd die de slimme specialisatie sturen en welvaart en welzijn moeten creëren op een duurzame en innovatieve manier. In de RIS3 voor Zuid Nederland staan 5 transities centraal nl. energie, grondstoffen, klimaat, landbouw en gezondheid. Voor Vlaanderen zijn dit Circulaire Economie, Industrie 4.0, Energie, Mobiliteit, Slim Wonen en Leven, Samen Leven 2050 en Levenslang Leren

Slimme specialisatie biedt kansen om schaalvoordelen te benutten en internationale clustering te bevorderen. Waar grenzen tussen sectoren vervagen, is dit nu ook het geval bij landsgrenzen. Zo vormen Vlaanderen en Zuid-Nederland een dynamische economische regio met een vernieuwende landbouw-, industrie- en dienstensector.

Het bedrijfsleven in de regio kan rekenen op een toonaangevende kenniseconomie en onderzoeksinfrastructuur om innovaties te ontwikkelen. Dit leidt tot een sterke concurrentiepositie op de mondiale markt, wat o.a. blijkt uit de hoge positie van beide landen op de Global Competitiveness Index. Het programmagebied behoudt dit toekomstperspectief door samenwerking op het vlak van innovatie te intensiveren, aangezien dit resulteert in het verspreiden van kennis, uitbreiden van netwerken en sluiten van cross-sectorale partnerschappen.

De beroepsbevolking in het programmagebied is relatief hoog geschoold. Het human capital in de regio draagt bij aan een verbeterd vestigingsklimaat en hogere lonen, wat leidt tot stijgende welvaart. Het valt op dat uiteenlopende factoren (bijv. arbeidsproductiviteit of jaarlijkse arbeidsduur) leiden tot een verschil in welvaartsniveau. Zo is er minder welvaart direct bij de grens, terwijl de stedelijke gebieden juist een hoger welvaartsniveau hebben. Sinds de economische crisis in 2008 is de werkloosheid significant afgenomen, al zorgt de coronacrisis voor een stop in deze trend. Aan ieders kant van de grens zijn (financiële) maatregelen getroffen om het verlies van banen te beperken. Het blijft echter onzeker hoe snel en in welke mate de arbeidsmarkt herstelt. De toenemende druk van de vergrijzing vormt, naast het bezweren van de coronacrisis, een van de belangrijkste uitdagingen op de arbeidsmarkt. Bovendien vereisen de transities op het vlak van digitalisering en duurzaamheid nieuwe competenties bij werkers en werkzoekenden. Het is zaak om werkzoekenden en werknemers (her)op

te leiden om hierop in te spelen. Er is nu geen sprake van een grensoverschrijdend functionerende arbeidsmarkt over de gehele breedte van de grens. De oorzaak ligt bij een complex samenspel van factoren. Het verminderen van regelknelpunten en het stimuleren van een verbeterde arbeidsmobiliteit (en duurzaam woon-werkverkeer) vormt een startpunt om de potentie van een integrale arbeidsmarkt te realiseren.

De grensregio is onderdeel van de Noordwest-Europese delta, een laaggelegen gebied met een aantal belangrijke Europese rivieren die richting de Noordzee stromen. Als gevolg van klimaatverandering wordt het gebied geconfronteerd met een stijgende zeespiegel, rivieren die uit hun oevers treden en extremere weersomstandigheden. Zowel België als Nederland streven de doelen uit het Verdrag van Parijs na en volgen de routekaart van de Europese Green Deal om de economie snel duurzamer te krijgen. De grensregio staat nu nog ver weg van het realiseren van de klimaatambities. Het samen ontwikkelen van technieken voor energie-efficiëntie en het opwekken van hernieuwbare energie vormt hierin een belangrijk deel van de oplossing. De noodzaak om de economie anders te modelleren biedt kansen voor de grensregio wegens de vereiste hoge mate van innovativiteit. Duurzaamheid wordt gezien als dé groeimarkt voor de komende jaren.

Het programmagebied levert een relatief hoge bijdrage aan de totstandkoming van klimaatverandering en druk op het milieu door lucht-, bodem- en waterverontreiniging. De grote bevolkingsdichtheid en industrialisatie, vele transport- en mobiliteitsstromen en intensieve veeteelt en akkerbouw vormen de belangrijkste oorzaken. Dit leidt ertoe dat de stikstofemissies in Vlaanderen en Zuid-Nederland tot de hoogste van Europa behoren. De grensregio moet de koolstofvoetafdruk verlagen via het stimuleren van gedragsverandering, innovatie, demonstraties en transitieprocessen naar een circulaire economie. Hiervoor kan zowel Vlaanderen als Zuid-Nederland putten uit een ruime schat aan kennis en ervaring. In de vorige Interreg programma's is een stevige basis voor samenwerking gelegd om deze problematiek op te lossen.

Het aandeel bebouwde oppervlakte is in Vlaanderen en Zuid-Nederland toegenomen, vaak ten koste van landbouwgrond. Deze hoge druk op het landschap leidt tot versnippering van natuurgebieden en beperkt wateropslag, klimaatregulering en voedsel- en biomassaproductie. De grensregio beschikt nu over ruim 300 Natura-2000 gebieden. Er zijn mogelijkheden om nieuwe natuurgebieden te creëren door bestaande natuurelementen met elkaar te verbinden. Aan ieders kant van de grens wordt een soortgelijk beleid gevoerd ten aanzien van natuurbehoud en de versterking van een ruimtelijk-ecologische landschapsstructuur met oog op klimaatadaptatie, al dan niet in combinatie met recreatieve functies.

Vlaanderen en Zuid-Nederland kennen overeenkomsten in taal en cultuur, wat zorgt voor minder belemmeringen bij grensoverschrijdende interactie. Verschillen op institutioneel en administratief vlak zorgen echter nog altijd voor een barrière. Dit heeft negatieve gevolgen voor met name grensoverschrijdende arbeidsmobiliteit, onderwijs en zorg. Het Interreg programma en andere overheidsinitiatieven stimuleren juist de interactie tussen grensbewoners, maar dit gaat vooral om uitwisselingen op professioneel vlak. Zo blijft een groot deel van de grensbewoners nu evengoed langs elkaar heen leven. Het wegwerken of verminderen van grens-gerelateerde obstakels voor maatschappelijke interactie stimuleert de kans op samenwerking op andere domeinen.

Bij het uitwerken (en uitvoeren) van het Interreg VI programma is het van belang de lessen uit het verleden mee te nemen. Zo is duidelijk dat het succes van een project gebonden is aan het draagvlak onder burgers. Het is om deze reden belangrijk output (bijv. technologische innovatie) door te vertalen naar een concrete meerwaarde voor de bewoners van de grensregio. Het bevorderen van socio-economische ontwikkelingen via fysieke investeringen in recreatie, erfgoed, zorg en veiligheid is een simpel en zichtbaar middel om de meerwaarde van grensoverschrijdende samenwerking aan burgers te tonen. De continue en sterke gerichtheid op directe betrokkenheid van bedrijven is bepalend geweest in het opzetten van een resultaatgericht programma. Bij het stimuleren van innovatie en de

versterking van onderzoeksinfrastructuur kan het ambitieniveau op vlak van 'grensoverschrijdende meerwaarde' worden verhoogd. Bij demonstratieprojecten is het belangrijk om te richten op een directe adoptie en uitvoering van reeds geteste en gevalideerde innovaties op grote schaal, daar in het verleden de gedemonstreerde technieken soms te vernieuwend waren om over te gaan op implementatie. Ook moet het nieuwe programma fungeren als (financiële) steun voor het actualiseren van oplossingen bij grensobstakels, en niet enkel via studies de barrières in de grensregio identificeren. Zo lukt het Interreg VI om via grensoverschrijdende samenwerking impact in de grensregio van Vlaanderen en Zuid-Nederland te creëren.

Het is vanzelfsprekend van belang dat het programma niet enkel de juiste doelstellingen ondersteunt via subsidies, maar ook dat het in de uitwerking en uitvoering bijdraagt aan deze doelen. Concreet wil het programma in haar eigen operationele activiteiten en die van de projecten rekening houden met duurzaamheid en de invoering en bevordering van het gender- en gelijkheidsperspectief, bijvoorbeeld door:

- een duurzaam aankoopbeleid door het programmasecretariaat, en het stimuleren van een duurzaam aankoopbeleid bij begunstigen (bvb. wordt reeds gewerkt aan een gids hierrond op de programmawebste);
- een actieve betrokkenheid van gelijke kansenorganisaties (Unia voor België resp. Het College voor de Rechten van de Mens in Nederland) te stimuleren tijdens de voorbereiding en uitvoering van het programma. Beide organisaties zullen het secretariaat bijstaan met advies om te zorgen dat projecten een positieve impact genereren (en zeker geen negatieve effecten veroorzaken) op vlak van gelijke kansen;
- In de monitoring van projecten (bvb. d.m.v. werkbezoeken) wordt voor alle fysieke of digitale infrastructuur bewaakt dat deze ten allen tijde toegankelijk zijn voor personen met een handicap en wordt voor iedere dienstverlening bewaakt dat deze non-discriminatoire beschikbaar is voor alle individuen van de relevante doelgroep(en).

Het programma wil binnen haar (budgettaire) capaciteiten inzetten op het initiëren en stimuleren om ontwikkeling in de gewenste richtingen aan te wakkeren. Met de focus op specifieke grensoverschrijdende componenten van de geselecteerde beleidsdoelstellingen is het programma in beginsel complementair aan andere programma's van de Europese Structuur- en Investeringsfondsen (ESI), in het bijzonder de (regionale) operationele programma's voor EFRO, ELFPO en ESF+.

Ook hier geldt evenwel dat op veel beleidsgebieden meer dan één EU-instrument middelen kan verschaffen ter verwezenlijking van de Europese doelstellingen. De programmapartners erkennen het belang om de complementariteit tussen de verschillende EU-instrumenten op nationaal en regionaal niveau in kaart te brengen en te benutten, zowel in de plannings- als in de uitvoeringsfase.

De programmapartners hebben hiertoe allereerst geanalyseerd met welke overige EU-instrumenten Interreg VI Vlaanderen-Nederland inhoudelijke overeenkomsten en verschillen vertoont. Uit dat overzicht (van de programma's in 'onze omgeving', Life+, Horizon en de Recovery and Resilience Facility) en de specifieke doelstellingen van deze programma's, blijkt reeds dat de diverse fondsen elkaar kunnen versterken en zij elk voldoende eigen thematische of geografische invalshoeken innemen, om zo complementair aan elkaar te kunnen werken.

Door verschillende structuren en werkwijzen wordt tijdens de uitvoering van het programma invulling gegeven aan coördinatie tussen de fondsen, afstemming en het bevorderen van complementariteit en synergieën:

- De lidstaten België en Nederland voorzien in structuren voor coördinatie tussen de fondsen, zoals beschreven in hun respectievelijke partnerschapsovereenkomsten;

- De lidstaten staan eveneens in voor de coördinatie met nationale instrumenten en zien erop toe dat het programma additioneel is aan hun eigen beleid.
- De programmapartners zijn ook betrokken bij andere ESI-programma's in hun gebied. De vertegenwoordigers van deze programmapartners verzorgen binnen hun organisaties verspreiding van informatie en de borging van complementariteit. Zo is er contact tussen de projectadviseurs van het programma, de facilitatoren van andere Interreg-programma's, de local actions groups (ELFPO), etc.;
- Naast de ESI-programma's is overlap mogelijk met de communautaire programma's. Gezien de thematische keuzes in het programma, zal deze overlap zich vooral voordoen ten aanzien van Horizon Europe en Life+. Vanuit de Gemeenschappelijk Secretariaat zullen alle oproepen tot projectvoorstellen worden bezorgd aan de nationale contactpunten van deze programma's in België en Nederland. Wanneer een oproep raakt aan een ander communautair programma, zal deze ook aan het contactpunt van dat programma worden bezorgd.
- Het Comité van Toezicht werd voor de opmaak en uitvoering van dit IP uitgebreid met vertegenwoordigers van kennisinstellingen, om nog beter de link tussen het programma en innovatie-inspanningen in beide lidstaten te kunnen maken.
- De complementariteit en synergie met overige ESI-programma's in Vlaanderen en Zuid-Nederland en met communautaire programma's wordt verder bevorderd in de sterk uitgebouwde begeleiding in de acquisitiefase. Een tiental projectadviseurs die het programma vertegenwoordigen vanuit de eigen regio en/of lidstaat, begeleidt het projectidee van in de beginfase en dit met een grondige kennis van actuele projecten en projectvoorstellen in de andere programma's.
- De genoemde projectadviseurs werken vanuit het gemeenschappelijk secretariaat, maar met een sterke link naar de eigen regio. Daar functioneren ze in nauwe relatie tot contactpunten en facilitatoren actief voor andere ESI-programma's in de regio. Deze relaties versterken de mogelijkheden voor complementariteit en synergie, zoals hierboven beschreven, maar dragen ook bij aan een afbakening tussen de verschillende programma's. Projectvoorstellen worden in een vroeg stadium verwezen naar het qua inhoud, partnerschap en geografie meest logische programma. In een goede onderlinge verstandhouding bevorderen de verschillende programmasecretariaten en de bij de verschillende programma's betrokken partnerbesturen de afstemming; door het organiseren van overleg, door het delen van informatie op programmaniveau en het inspelen op de verschillen tussen de programma's om een zekere afbakening en 'specialisatie' te bevorderen. Zo is puur maritiem georiënteerde Vlaams-Nederlandse samenwerking in veel gevallen een onderwerp waarvoor eerder de mogelijkheden afgetast zullen worden in het Noordzee-programma.

1.3. Motivering van de selectie van beleidsdoelstellingen en specifieke doelstellingen voor Interreg, bijbehorende prioriteiten, specifieke doelstellingen en de vormen van steun, waarbij indien nodig ontbrekende schakels in de grensoverschrijdende infrastructuur worden aangepakt

Referentie: artikel 17, lid 4, onder c)

Tabel 1

Geselecteerde beleidsdoelstelling of specifieke	Geselecteerde specifieke doelstelling	Prioriteit	Motivering van de selectie 2 000 per doelstelling
---	---------------------------------------	------------	--

doelstelling voor Interreg			
1	I	1	<p>Door de sterke kenniseconomie kan het gebied de concurrentie aan met de rest van de wereld. De productiviteit in Vlaanderen en Zuid-Nederland wordt in stand gehouden of verhoogd door innovatie.</p> <p>In SD 1-i wordt een focus gelegd op domeinen waarin beide regio's slim specialiseren en een sterke basis hebben. Door <i>samenwerking</i> op het vlak van innovatie te stimuleren, ontstaat grensoverschrijdende meerwaarde omdat bedrijven van elkaar kunnen leren en (over de grens) nieuwe partnerschappen kunnen smeden. Door gezamenlijke onderzoeksinfrastructuur te realiseren ontstaan schaalvoordelen. Het duurzaam en verstandig versterken van de kenniseconomie via Interreg heeft dus bijkomend voordeel t.o.v. dergelijk beleid in nationale kaders.</p> <p>In 1-i wordt verder gefocust op projecten met een maatschappelijke toegevoegde waarde. Zo kan de samenwerking Europa dichterbij de burger brengen en het draagvlak voor verdere Europese en Vlaams-Nederlandse integratie bevorderen.</p> <p>De keuze voor 1-i is in lijn met de aanbevelingen uit de Border orientation paper en sluit aan bij de investeringsrichtsnoeren van de EC voor het cohesiebeleid (verkorte weergaven):</p> <p>Nederland:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ontwikkelen en gebruiken van het innovatie-ecosysteem en het stimuleren van marktgerichte samenwerking tussen bedrijfsleven en onderzoekscentra - stimuleren van interregionale samenwerking in nieuwe waardeketens, ook met andere lidstaten - versterken van investeringen in ontwikkeling van nieuwe processen, producten en diensten - ondersteunen van uitbouw van campussen en living labs, met deelname van mkb <p>België:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uitbouwen van de capaciteit van onderzoeksvoorzieningen bij het oriënteren van onderzoek en de commercialisering van hun onderzoeksuitkomsten - ontstaan van banden en samenwerking tussen onderzoekscentra, universiteiten en kmo's faciliteren - meer inzetten op commercialisering en de vertaalslag van onderzoek naar concrete producten - stimuleren van geïntegreerde samenwerking in nieuwe waardeketens tussen regio's over grenzen heen
1	iv	1	<p>Innovatieve en slimme economische transformatie is enkel mogelijk als wordt geïnvesteerd in scholing. De (veelal technologisch-georiënteerde) sectoren waarin de grensregio het sterkst staat, en groei kunnen realiseren, zijn vaak dezelfde sectoren waar kraptes ontstaan. Bedrijven in deze sectoren hebben steeds meer moeite om gekwalificeerde arbeidskrachten te vinden. Zodoende dient ter stimulatie van innovatie en transformatie verzekerd te worden dat de nodige arbeidskrachten beschikbaar blijven, en deze competenties verwerven die nodig zijn om innovatie te realiseren en die innovatieve producten uiteindelijk ook in de regio te laten produceren.</p> <p>Ook bij het selecteren van SD 1-iv wordt een focus gelegd op domeinen waarin beide regio's zich slim specialiseren. Immers op deze domeinen bestaat veelal soortgelijke vraag vanuit het</p>

		<p>bedrijfsleven, naar opleiding of methoden voor competentie-ontwikkeling, en kan grensoverschrijdende samenwerking dus (schaal- en kennis-) voordelen opleveren.</p> <p>Bij het selecteren van 1-iv wordt verder gefocust op (scholings)projecten die een maatschappelijke toegevoegde waarde hebben, en gericht zijn op maatschappelijke opgaven. Zo kan de grensoverschrijdende samenwerking ook Europa dichterbij de burger brengen, en het draagvlak voor toekomstige integratie bevorderen.</p> <p>De keuze voor 1-iv is in lijn met de aanbevelingen uit de Border orientation paper ('Map existing labour shortage and professions that are concerned in cross-border mobility ...') en sluit aan bij de investeringsrichtsnoeren van de EC voor het cohesiebeleid:</p> <p>Nederland:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het aanpakken van de uitdagingen op het gebied van vaardigheden voor slimme specialisatie en het innovatievermogen van het midden- en klein bedrijf, die op geïntegreerde wijze samenhangen met de voornoemde investeringsbehoeften. <p>België:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ontwikkelen van de vaardigheden in het hoger onderwijs en bij onderzoekinstellingen en nauwer samenwerken met kmo's en start-ups om hun bovenvermelde bedrijfsbehoeften te ondersteunen.
2	i	<p>2</p> <p>In beide delen van het grensgebied is een massale uitrol nodig van (o.a.) energie-efficiënte technieken.</p> <p>Samenwerking op dit domein is dus logisch; door vooral de samenwerking op vlak van innovatie te stimuleren en het over de grens demonstreren van beproefde technieken of processen te stimuleren, ontstaat grensoverschrijdende meerwaarde. Bedrijven, overheden, kennisinstellingen en intermediaire organisaties kunnen immers van elkaar leren en over de grens nieuwe partnerschappen smeden, en zodoende schaalvoordelen benutten. Het is in die context zeer logisch SD 2-i te selecteren.</p> <p>Bij het selecteren van SD 2-i wordt een focus gelegd op betrokkenheid van kleine en middelgrote ondernemingen. Juist omdat de internationale oriëntatie bij kmo's/MKB veelal nog beperkt is, is de potentiële winst van het stimuleren van grensoverschrijdende samenwerking hier groot.</p> <p>Deze keuzes sluiten aan bij de EU Green Deal, de eerder bij SD 1-i aangehaalde investeringsrichtsnoeren van de EC voor het cohesiebeleid, en aanvullend onderstaande:</p> <p>Nederland:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Inzet op innovatie en slimme industriële transformatie (zie BD1) kan ook helpen om de belangrijke uitdagingen waar Nederland voor staat op het gebied van de energie- en klimaattransitie en de circulaire economie aan te pakken. <p>België:</p> <ul style="list-style-type: none"> - energie-efficiënte renovatie van openbare gebouwen en woningen aanmoedigen, met bijzondere aandacht voor kansarmen; - energie-efficiëntie in kmo's aanmoedigen, met dien verstande dat energie-efficiëntie de primaire doelstelling van de maatregel is, met bijzondere aandacht voor het tegengaan van energiearmoede;

2	ii	<p>2</p> <p>In beide delen van het grensgebied is een massale uitrol nodig van (o.a.) hernieuwbare (en zero-emmission) energie.</p> <p>Samenwerking op dit domein is dus logisch; door vooral de samenwerking op vlak van innovatie te stimuleren en het over de grens demonstreren van beproefde technieken of processen te stimuleren, ontstaat grensoverschrijdende meerwaarde. Bedrijven kunnen immers van elkaar leren en over de grens nieuwe partnerschappen smeden, en zodoende schaalvoordelen benutten. Het is in die context zeer logisch SD 2-ii te selecteren.</p> <p>Bij het selecteren van SD 2-ii wordt een focus gelegd op betrokkenheid van kleine en middelgrote ondernemingen. Juist omdat de internationale oriëntatie bij kmo's/MKB veelal nog beperkt is, is de potentiële winst van het stimuleren van grensoverschrijdende samenwerking hier groot.</p> <p>Deze keuzes sluiten aan bij de EU Green Deal (meer bepaald bij het voorstel voor de klimaatwet die Europa klimaatneutraal moet maken, de acties die het klimaatpact voorziet en de Europese industriestrategie), de eerder bij SD 1-i aangehaalde investeringsrichtsnoeren voor België en Nederland van de EC voor het cohesiebeleid. Specifiek voor België formuleerde de EC bijkomend nogonderstaande voor deze SD relevante investeringsrichtsnoeren:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het gebruik van hernieuwbare energie bij verwarming en koeling aanmoedigen; - kleinschalige elektriciteitsopwekking op basis van hernieuwbare energie bevorderen; <p>En zijn in lijn met deze aanbeveling uit de Border Orientation paper:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Promote joint initiatives to maximise the cross-border potential for the development of renewable energy, particularly in relation to wind, solar and geothermal.
2	iii	<p>2</p> <p>In beide delen van het grensgebied zijn slimme energiesystemen, netwerken en opslag op lokaal niveau nodig om de energietransitie vorm te geven en reductie van de uitstoot van koolstofdioxide te realiseren.</p> <p>Samenwerking op dit domein is dus logisch; door vooral de samenwerking op vlak van innovatie te stimuleren en het over de grens demonstreren van beproefde technieken of processen te stimuleren, ontstaat grensoverschrijdende meerwaarde. Bedrijven kunnen immers van elkaar leren en over de grens nieuwe partnerschappen smeden, en zodoende schaalvoordelen benutten. Het is in die context zeer logisch SD 2-iii te selecteren.</p> <p>Bij het selecteren van SD 2-iii wordt een focus gelegd op betrokkenheid van kleine en middelgrote ondernemingen. Juist omdat de internationale oriëntatie bij kmo's/MKB veelal nog beperkt is, is de potentiële winst van het stimuleren van grensoverschrijdende samenwerking hier groot.</p> <p>Deze keuzes sluiten aan bij de EU Green Deal (meer bepaald bij het voorstel voor de klimaatwet die Europa klimaatneutraal moet maken, de acties die het klimaatpact voorziet en de Europese industriestrategie). Noch in de richtsnoeren voor het cohesiebeleid, noch in de Border orientation paper wordt expliciet melding gemaakt van slimme energiesystemen, netwerken en opslag op lokaal niveau</p>

			maar deze zijn essentieel om (hernieuwbare) energie efficiënt te kunnen opslaan en inzetten.
2	iv	2	<p>De grensregio kent een relatief hoge kwetsbaarheid voor de gevolgen van de klimaatverandering. De kustprovincies in het grensgebied kennen zelfs een zeer hoge kwetsbaarheid.</p> <p>De uitdagingen op vlak van klimaatadaptatie zijn groot en gelijkaardig en er is in beide landen al kennis opgebouwd op dit domein. Dit maakt dat grensoverschrijdende samenwerking essentieel is om de gevolgen van klimaatverandering het hoofd te bieden en de potentiële winst van de grensoverschrijdende samenwerking groot is. Er dient nog veel kennis te worden opgebouwd. Ook zijn er investeringen nodig in het grensgebied, omdat de natuur zich nu eenmaal niet aan grenzen houdt.</p> <p>Bij de keuze voor SD 2-iv focust het programma op adaptatie, risicopreventie en rampenbestendigheid <i>gerelateerd aan de klimaatverandering</i>. Er zijn ook risico's en rampen denkbaar op andere domeinen maar deze vallen niet binnen het kader van BD 2. Het programma maakt hierbij een uitzondering voor pandemiegerelateerde risicopreventie en rampenbestendigheid op het domein gezondheidszorg.</p> <p>Deze keuzes sluiten aan bij de EU Green Deal (meer bepaald bij het voorstel voor de klimaatwet die Europa klimaatneutraal moet maken en adaptatie stimuleren bij de acties die het klimaatpact voorziet) en de investeringsrichtsnoeren voor België van de EC voor het cohesiebeleid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - investeren in klimaatadaptatie, in uitvoering van de nationale aanpassingsstrategie en het nationale actieplan, versterkt onderzoek naar de impact van klimaatverandering, en versterkte integratie van vermindering van klimaatveranderings- en rampenrisico. <p>En zijn in lijn met deze aanbeveling uit de Border Orientation paper:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Promote cross-border climate change prevention measures, such as actions to improve the knowledge base, preparation and implementation of disaster risk management strategies
2	vi	2	<p>Uit een studie van de OESO¹ blijkt dat meer dan de helft van de broeikasgasemissies gerelateerd zijn aan de productie van goederen en brandstoffen, transport van goederen, voedselproductie en stockage en afvalverwerking. Dat betekent dat een circulaire economie ook een lage-emissie economie is. , In beide delen van het grensgebied is dus een massale omslag in die richting nodig.</p> <p>Samenwerking op het domein van de circulaire economie is dus logisch; door vooral de samenwerking op vlak van innovatie te stimuleren en het over de grens demonstreren van beproefde technieken, methoden of processen te stimuleren, ontstaat grensoverschrijdende meerwaarde. Bedrijven, overheden en intermediaire organisaties kunnen immers van elkaar leren en over de grens nieuwe partnerschappen smeden, en zodoende schaalvoordelen benutten. Het is in die context zeer logisch specifieke doelstelling 2-vi te selecteren.</p> <p>Bij het selecteren van doelstelling 2-vi wordt een focus gelegd op betrokkenheid van kleine en middelgrote ondernemingen. Juist omdat</p>

¹ Greenhouse gas emissions and the potential for mitigation from materials management within OECD countries'

			<p>de internationale oriëntatie bij kmo's/MKB veelal nog beperkt is, is de potentiële winst van het stimuleren van grensoverschrijdende samenwerking hier groot.</p> <p>Deze keuzes sluiten aan bij de EU Green Deal (meer bepaald het actieplan voor de circulaire economie, de Europese industriestrategie en het Europese Plastics Strategy) en de investeringsrichtsnoeren voor België van de EC voor het cohesiebeleid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - in kmo's eco-innovatie en circulaire economie en de daarmee samenhangende vaardigheden bevorderen <p>En zijn in lijn met deze aanbeveling uit de Border Orientation Paper:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Develop cross border waste-streams and joint treatment of waste, where these offer a solution for communities in the border region including setting up strategies for cross-border circular economy.
2	vii	2	<p>De klimaatverandering en verdere versnippering als gevolg van ruimtelijke druk duwt natuurgebieden, de biodiversiteit, ecosysteemdiensten en het landschap in de grensregio in het defensief. Vlaanderen en Zuid-Nederland voeren vergelijkbaar beleid ten behoeve van natuurbehoud of -ontwikkeling, en de aandacht en versterking van ruimtelijke-ecologische structuur. Dankzij grensoverschrijdende samenwerking kan dit beleid ook in het grensgebied en over de grens gestalte krijgen. Behoud en versterking van natuur en natuurrijke landschappen heeft ook een meerwaarde op maatschappelijk en economisch (recreatie, vestigingsklimaat) vlak, en kan de grensoverschrijdende recreatie en interactie bevorderen. Interreg Vlaanderen-Nederland ziet grensoverschrijdende samenwerking op vlak van natuurbehoud en -ontwikkeling dus als nuttige, of voor grensoverschrijdende natuurgebieden zelfs essentieel, en wil deze specifieke doelstelling dus selecteren als belangrijk beleid, flankerend en de inspanningen ten behoeve van milieu, economie en maatschappij.</p> <p>Deze keuze sluit aan bij de EU Green Deal (meer bepaald de EU-biodiversiteitsstrategie voor 2030) en bij de aanbevelingen uit de Border orientation paper:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Support the development of joint policies, protocols, procedures and approaches to cross-border shared management of the substantial endowment of natural resources. This should include the development of cross-border policies and approaches to address identified risks and issues (ecological quality of water bodies, coastal flooding, fragmentation pressures) as well as to the joint management of transborder natural spaces, water bodies and important natural areas in the border region.
4	i	3	<p>Ook in Vlaanderen en Zuid-Nederland zijn er steeds meer mensen die tussen wal en schip vallen. Dit zijn vooral de iets oudere werknemers of anderszins werkzoekenden die niet beschikken over 21st century skills. Onderwijsinstellingen, werkgevers, arbeidsmarktinstellingen en (semi-)overheden spelen allemaal een rol om de mismatch tussen arbeidsvraag en –aanbod aan te pakken. Samenwerking tussen deze organisaties kan leereffecten veroorzaken – de uitdagingen zijn aan beide zijden van de grens immers sterk gelijkaardig.</p> <p>Soms kan grensarbeid de sleutel zijn om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt af te stemmen - daar waar een tekort aan arbeidskrachten aan de ene zijde van de grens kan worden opgevangen dankzij een overschot aan de andere kant van de grens. Grensarbeid kan ook bevorderlijk zijn voor de grensoverschrijdende interactie en dus bijdragen aan het wegwerken van de negatieve</p>

			<p>effecten van de grens, op de lokale economie. Daarom wil het programma inzetten op specifieke doelstelling 4-v.</p> <p>Deze keuzes sluiten aan bij de investeringsrichtsnoeren van de EC voor het cohesiebeleid:</p> <p>Nederland:</p> <ul style="list-style-type: none"> - innovatieve initiatieven en experimenten ondersteunen om beter op veranderingen en nieuwe (digitale) vaardigheidseisen te anticiperen en arbeidsmobiliteit te faciliteren. <p>België:</p> <ul style="list-style-type: none"> - beleid en initiatieven ontwikkelen die vrijwillige arbeidsmobiliteit tussen bedrijfstakken en regio's ondersteunen; <p>En zijn in lijn met de Border orientation paper:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Promote cross-border labour mobility as there is a strong potential given the differences in labour. - Map existing labour shortage and professions that are concerned in cross-border mobility particularly in the health sector and support synergies between universities and vocational bodies. - Further develop and maintain existing information provision services about the conditions for cross border employment. - Encourage multi-level partnerships to analyse and tackle specific barriers/obstacles identified in relation to cross-border employability
4	ii	3	<p>Zoals in veel ontwikkelde economieën, zijn er ook in Vlaanderen en Zuid-Nederland steeds meer mensen die tussen wal en schip vallen. Dit zijn vooral de iets oudere werknemers of anderszins werkzoekenden die niet beschikken over 21st century skills. Scholen of opleidingsaanbieders moeten hun aanbod beter afstemmen op de veranderende vraag vanuit het bedrijfsleven.</p> <p>Die vraag vanuit het bedrijfsleven loopt vaak gelijk, aan beide zijden van de grens.. Aanbieders van scholing en opleiding kunnen dus gezamenlijke curricula ontwikkelen, zeker ook omdat er geen taalverschil is. Zo kunnen schaalvoordelen benut worden. Interreg Vlaanderen-Nederland selecteert specifieke doelstelling 4-vi omdat gezamenlijke maatregelen tot verbetering van de doeltreffendheid van de arbeidsmarkt en toegang tot hoogwaardige werkgelegenheid een grensoverschrijdende meerwaarde opleveren.</p> <p>Deze keuzes sluiten aan bij de investeringsrichtsnoeren van de EC voor het cohesiebeleid:</p> <p>Voor Nederland:</p> <ul style="list-style-type: none"> - regelingen ten uitvoer leggen voor het stimuleren van investeringen in opleiding door werkgevers, het bevorderen van werkplekleren en loopbaanontwikkeling of het ondersteunen van arbeidsmobiliteit van werknemers naar een andere werkgever of bedrijfstak; <p>Voor België:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ontwikkelen en uitrollen van brede regionale strategieën voor het verbeteren van vaardigheden; - ervoor zorgen dat stelsels voor beroepsopleiding relevant zijn voor de arbeidsmarktbehoeften en aantrekkelijk voor studenten en werkgevers; - ondersteuning bieden voor de verwerving via onderwijs en opleiding van essentiële competenties en vaardigheden voor de 21ste eeuw (zoals digitale vaardigheden); <p>En in lijn met de aanbevelingen uit de Border orientation paper:</p>

			<ul style="list-style-type: none"> - Develop a joint strategy to facilitate student exchanges, acknowledgment of degrees and certificates including for vocational training. - Consider investing in joint education schemes in areas that are considered inner peripheries (i.e. Zeeland) or using digitised tools and methods.
4	vi	3	<p>Specifieke doelstelling 4.5 voorziet in het versterken van de rol van cultuur en toerisme in economische ontwikkeling, social inclusie en sociale innovatie. Toerisme, waaronder erfgoedtoerisme, is een belangrijke sector in onze grensregio. Toerisme en recreatie dienen echter niet enkel voor economische groei of om een aangenaam woon- en vestigingsklimaat te behouden, maar ook om in te spelen op ecologische en sociale opgaven. Het belang van nabije mogelijkheden, ook over de grens, voor duurzaam toerisme, recreatie, vrijetijdsbesteding en 'beleving', kwam nadrukkelijk op de voorgrond tijdens de coronacrisis.</p> <p>Toerisme en recreatie kennen een sterke ruimtelijke impact, waardoor een holistische aanpak uitermate belangrijk is. Enkel via een inkadering van toeristische investeringen in een geïntegreerde aanpak, kan vermeden worden dat het nastreven van doelen op één aspect of fysieke locatie, op een andere (al dan niet figuurlijke) plaats negatieve effecten veroorzaakt.</p> <p>Het verbeteren en verduurzamen van het toeristische aanbod zorgt ook voor een directe zichtbaarheid van en burgerbetrokkenheid bij Europa. Tegelijkertijd vergroot het de kansen om grensbewoners met elkaar in contact te brengen.</p> <p>Ook de Border orientation paper identificeert toerisme als een sector waarvoor een geïntegreerde aanpak nuttig zou zijn: <i>“For this purpose it is important to support the development of territorial strategies to tackle in an integrated manner specific challenges facing some geographical areas (depopulation, low density, ageing, decline of economic activities, pressure of tourism, poverty, economies based on the same sectors such as tourism etc.) while building on their endogenous potential attracting residents and visitors.”</i></p>
Interreg Specifieke Doelstelling	i	4	<p>Het programma selecteert ISD met name omwille van de mogelijkheden in deze doelstelling voor het wegwerken van grensobstakels en het bevorderen van grensoverschrijdende contacten en bestuurlijke samenwerking.</p> <p>Verschillen op vlak van regelgeving, informatieachterstand en andere belemmeringen veroorzaken 'grensobstakels' voor economische en maatschappelijke interactie over de grens. Hierdoor zijn bewoners en organisaties in de grensstreek benadeeld t.o.v. counterparts in de centra van landen. Het wegwerken of 'verzachten' van grensgerelateerde obstakels voor interactie stimuleert ook de mogelijkheden voor samenwerking op andere domeinen.</p> <p>In de directe regio's aan de grens wordt slechts hier en daar, en veelal onvoldoende integraal, structureel bestuurlijk samengewerkt. Dit ondanks het gegeven dat dergelijke samenwerking in bepaalde gevallen duidelijk een concrete grensoverschrijdende meerwaarde en schaalvoordelen kan opleveren: namelijk als de samenwerking het niveau van uitwisseling overstijgt en er daadwerkelijk beleidsafstemming en gezamenlijke investeringen, bevorderlijk voor de grensoverschrijdende maatschappelijke interactie, uit volgen. Gezamenlijke strategie-ontwikkeling met uitzicht op concrete, voor</p>

		<p>de grensbewoner tastbare resultaten (realiseerbaar in BD5), verdient dan ook zeker de aandacht.</p> <p>Er liggen tevens kansen in een toename van de dagdagelijkse contacten tussen grensbewoners, zonder dat dit een doel op zich is van het programma. Daar waar contacten een duidelijke finaliteit hebben in de sfeer van het wegwerken of verzachten van administratieve obstakels aan grens, of er schaalvoordelen door ontstaan, bieden stimulansen vanuit Interreg een duurzame toegevoegde waarde.</p> <p>Deze keuze is in lijn met de ETC-verordening en geïnspireerd door de “Groeï en cohesie stimuleren in grensregio’s van de EU” mededeling van de EC.</p>
--	--	--

2. Prioriteiten [300]

Referentie: artikel 17, lid 4, onder d) en e)

2.1. Titel van de prioriteit (herhaald voor elke prioriteit)

Referentie: artikel 17, lid 4, onder d)

Tekstveld: [300]

A. Een slimmer Europa. Innovatie en vaardigheden voor slimme transformatie. (BD1)

Dit is een prioriteit in het kader van een overdracht uit hoofde van artikel 17, lid 3

2.1.1. Specifieke doelstelling (herhaald voor elke geselecteerde specifieke doelstelling, voor andere prioriteiten dan technische bijstand)

i) De ontwikkeling en het versterken van de onderzoeks- en innovatiecapaciteit en de invoering van geavanceerde technologieën

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e)

Verbijzondering:

A1 Versterken en uitbouwen van (netwerken tussen) marktgerichte onderzoeksinfrastructuur en ontwikkelen van nieuwe producten / diensten / toepassingen / processen door samenwerking tussen bedrijven onderling en van bedrijven met O&I-centra en kennisinstellingen.

2.1.1.1 Gerelateerde types acties en hun bijdrage aan die specifieke doelstellingen en aan macroregionale en zeegebiedstrategieën, indien van toepassing

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), i), en lid 9, onder c), ii)

Tekstveld [7 000]

De grensregio heeft sterke uitgangspunten om door middel van innovatie de economische concurrentiepositie te verbeteren. Kansen zijn gelegen in de beschikbaarheid van onderzoeksfaciliteiten die mede toegankelijk zijn voor het bedrijfsleven, in vraaggerichte clusters van kennisinstellingen en in de stap tot innovatieve ontwikkeling van producten / diensten / processen.

Door te investeren in faciliteiten en samenwerking over de grens heen, gericht op de behoefte van het bedrijfsleven, worden meer en betere randvoorwaarden gecreëerd voor daadwerkelijke innovaties in het bedrijfsleven. Hierbij richt het programma zich sterk op betrokkenheid van MKB/KMO en gaat prioriteit uit naar projecten die bijdragen aan een verdere ontwikkeling en versterking van de sectoren die in de Zuid-Nederlandse en Vlaamse Slimme specialisatiestrategieën zijn aangeduid als belangrijke economische sectoren, en cross-sectorale verbindingen daartussen.

Het programma zet in op het grensoverschrijdend versterken en uitbouwen van de onderzoeks- en kennisinfrastructuur. Het gaat met name om de uitbreiding of oprichting van kenniscentra en het creëren van gedeelde onderzoeksfaciliteiten. Hierbij zijn ‘grensoverschrijdend complementair’ en ‘grensoverschrijdende aantrekkingskracht’ sleutelwoorden.

Naast aandacht voor onderzoeksinfrastructuur richt het programma zich binnen deze prioriteit ook op de dimensies van innovatie die gelegen zijn bij initiatieven in het bedrijfsleven. Door steun aan daadwerkelijke grensoverschrijdende ontwikkelprojecten met en door ondernemingen, draagt het programma direct bij aan meer valorisatie van kennis door innovatie van nieuwe producten / diensten / toepassingen / processen en versterkt zo het bedrijfsleven in de grensregio.

Zeer belangrijk hierbij is dat het programma met name op zoek is naar innovaties die tegemoet komen aan maatschappelijke noden (bvb. in de gezondheidszorg). De innovatieprojecten moeten met andere woorden ook voldoende dicht bij de burger staan. Proeftuinen in quadruple helix verband met deelname van bv. lokale en andere overheden, vzw's/stichtingen en/of burgers kunnen hierbij waardevol zijn. Juist om maatschappelijke problemen op te pakken kan ook de samenwerking tussen exacte wetenschappen en andere wetenschappelijke disciplines nuttig zijn.

Bij innovatieprojecten gaat verder aandacht uit naar het potentieel voor het ontstaan van een keten; van bij de start van een innovatietraject dient de nodige aandacht te gaan naar de kansen op opschaalbaarheid in een uiteindelijke productiefase en naar potentiële afzetmarkten.

Voorbeelden van projectcategorieën die binnen deze prioriteit kunnen worden ondersteund, zijn:

- Bouwen en exploiteren van gedeelde onderzoeksinfrastructuur, inzetbaar voor industrieel onderzoek en experimentele ontwikkeling met en door bedrijven.
- Open innovatienetwerken en open innovatie onderzoeksprogramma's
- Ontwikkeling, uitbreiding of versterking van gezamenlijke proeftuinen / living labs

- Kennisvouchers waarmee ondernemers grensoverschrijdend kennis inkopen bij kennisleveranciers
- Marktgerichte samenwerking in grensoverschrijdende innovatietrajecten / ontwikkeling van nieuwe producten - diensten - toepassingen - processen
- Verkenningen naar haalbaarheid en nieuwe product-markt-combinaties bij grensoverschrijdend samenwerkende MKB/KMO's
- Opzet van grensoverschrijdende (samenwerking tussen) vraaggerichte innovatieclusters, bestaande uit samenwerking van bedrijfsleven, kennisinstellingen en (semi-)overheid rond sleuteltechnologieën (key enabling technologies)
- Initiëren van nieuwe grensoverschrijdende kennisnetwerken en kennisplatforms door samenwerking van kennisinstellingen en/of maatschappelijke organisaties onderling
- Innovatietrajecten gericht op een verstandige en duurzame heropleving of verhoogde weerbaarheid tegen toekomstige pandemieën van sectoren (bv. cultuur en events) of niches die onder zware druk zijn komen te staan als gevolg van (de bestrijding van) de Covid-19 pandemie.

Daarbij wil het programma zich focussen op:

- vraaggerichte samenwerking tussen technologische centra aan beide zijden van de grens, of technologische centra en opleidingscentra.
- projecten ten bate van maatschappelijke opgave(n), zoals benoemd in de RIS Z-NL en de Vlaamse transitie-opgaven (zie vraag 1.2 van dit IP)
- de Vlaamse en Nederlandse slimme specialisatie domeinen (die over de tijd kunnen evolueren): duurzame chemie, agro/food, slimme maakindustrie, geavanceerde systemen en materialen, digitale technologieën, fotonica, life sciences en health, gespecialiseerde en duurzame logistiek, duurzame energie, water en blue economy
- voor innovatietrajecten: activiteiten binnen TRL-niveau's 4-8 (toegepast onderzoek)
- MKB/KMO-betrokkenheid

Bovenstaande projecttypes zijn beoordeeld als zijnde verenigbaar met het beginsel 'geen ernstige afbreuk doen aan' (Do No Significant Harm – DNSH), aangezien zij reeds in het kader van de Faciliteit voor herstel en veerkracht (RRF) als verenigbaar daarmee zijn beoordeeld.

Voor Interreg-programma's van component 4:

Referentie: artikel 17, lid 9, onder c), i)

Definitie van één enkele begunstigde of een beperkte lijst van begunstigten en de toekenningsprocedure

Tekstveld [7 000]

nvt

2.1.1.2 Indicatoren

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), ii), artikel 17, lid 9, onder c), iii)

Tabel 2: Outputindicatoren

Prioriteit	Specifieke doelstelling	ID [5]	Indicator	Meeteenheid [255]	Mijlpaal (2024) [200]	Uiteindelijk streefdoel (2029) [200]
A	i	RCO84	Gemeenschappelijk ontwikkelde en in projecten uitgevoerde proefactiviteiten	aantal	19	125
A	i	RCO01	Ondersteunde ondernemingen (waarvan: micro-, klein, middelgroot, groot)	aantal	85	212
A	i	RCO02	Ondernemingen ondersteund door subsidies	aantal	85	212

Tabel 3: Resultaatindicatoren

Prioriteit	Specifieke doelstelling	ID	Indicator	Meeteenheid	Uitgangswaarde	Referentiejaar	Uiteindelijk streefdoel (2029)	Gegevensbron	Opmerkingen
A	i	RCR06	Ingediende octrooi-aanvragen	aantal	0	2021	23	Opgave door begunstigten	

2.1.1.3 De voornaamste doelgroepen

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), iii), artikel 17, lid 9, onder c), iv)

Tekstveld [7 000]

Volgende doelgroepen zijn met name (doch niet limitatief) als potentiële begunstigten te noemen:

→ Publieke kennisinstellingen

→ Private kennisinstellingen

- *Bedrijven, in het bijzonder MKB/KMO*
- *Intermediaire organisaties (zoals innovatiecentra, ontwikkelingsmaatschappijen, etc.)*

2.1.1.4 Beoogde specifieke gebieden, met inbegrip van het geplande gebruik van ITI, CLLD of andere territoriale instrumenten

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), iv)

Tekstveld [7 000]

Er zijn geen beoogde specifieke gebieden. Ook zal ook geen gebruik worden gemaakt van ITI, CLLD of andere territoriale instrumenten.

2.1.1.5 Gepland gebruik van financieringsinstrumenten

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), v)

Tekstveld [7 000]

Er zal geen gebruik worden gemaakt van financieringsinstrumenten.

2.1.1.6 Indicatieve uitsplitsing van de EU-programmamiddelen naar interventietype

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), vi), artikel 17, lid 9, onder c), v)

Tabel 4: Dimensie 1 – steunverleningsgebied

Nr. van de prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Code	Bedrag (in EUR)
A	EFRO	i	002	5.045.258,40
A	EFRO	i	004	10.090.516,8
A	EFRO	i	010	10 090 516,80
A	EFRO	i	012	5 045 258,40
A	EFRO	i	018	2 522 629,20
A	EFRO	i	026	2 522 629,20
A	EFRO	i	027	7 567 887,60
A	EFRO	i	028	7 567 887,60

Tabel 5: Dimensie 2 – financieringsvorm

Nr. van de prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Code	Bedrag (in EUR)
A	EFRO	i	1 – subsidie	50.452.584,00

Tabel 6: Dimensie 3 – territoriale uitvoeringsmechanismen en territoriale focus

Nr. van de prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Code	Bedrag (in EUR)
-----------------------	-------	-------------------------	------	-----------------

A	EFRO	i	33 – geen territoriale toespitsing	50.452.584,00
---	------	---	------------------------------------	---------------

2.1.2. Specifieke doelstelling (herhaald voor elke geselecteerde specifieke doelstelling, voor andere prioriteiten dan technische bijstand)

iv) het ontwikkelen van vaardigheden voor slimme specialisatie, industriële overgang en ondernemerschap

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e)

Verbijzondering:

A2 Verbeteren van de aansluiting tussen aanbod en vraag op de arbeidsmarkt in nieuwe en in transitie zijnde sectoren.

2.1.2.1 Gerelateerde types acties en hun bijdrage aan die specifieke doelstellingen en aan macroregionale en zeegebiedstrategieën, indien van toepassing

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), i), en lid 9, onder c), ii)

Tekstveld [7 000]

Waar de eerste specifieke doelstelling van deze innovatieprioriteit zich richt op marktgerichte onderzoeksinfrastructuur en ontwikkeltrajecten voor nieuwe producten / diensten / processen, heeft deze specifieke doelstelling aandacht voor de arbeidsmarkt. In de grensregio blijft de mismatch tussen arbeidsaanbod en arbeidsvraag een uitdaging. Dit manifesteert zich ook in tekorten aan juist (technisch) geschoold personeel om zowel de nieuwe sectoren, als in transitie zijnde sectoren te bemensen. Deze tekorten kunnen, door de vergrijzing, in de komende 15 jaar binnen sommige sectoren, sterk toenemen. Het programma wil inzetten op het creëren van bijkomende tools en faciliteiten voor opleiding. Ook voor deze infrastructuur wordt gekeken naar grensoverschrijdende complementariteit en aantrekkingskracht. Ook projecten die zich richten op het verhogen van de in- en uitstroom van opleidingen / beroepen voor slimme specialisatie en voor industriële overgang (transitie naar een slimmere en groene economie), met name voor technische beroepen, zijn welkom. Vluchtelingen met technische basiscompetenties kunnen hierin kansen bieden.

Als gevolg van de coronacrisis dreigt de werkloosheid toe te nemen, maar dit betekent niet dat de krapte in bovengenoemde sectoren zal verdwijnen. Het programma hoopt projecten te kunnen selecteren die mensen (bijvoorbeeld voorheen werkzaam in andere, door de coronacrisis structureel getroffen sectoren) helpen omscholen naar knelpuntberoepen.

Het programma wenst complementair te werken ten opzichte van andere financieringsprogramma's die de arbeidsmarkt willen ondersteunen, zoals bijvoorbeeld het Europees Sociaal Fonds. Er wordt dan ook geen vergoeding voorzien voor de tijd die deelnemers aan opleidingstrajecten zouden investeren.

Voorbeelden van projectcategorieën die binnen deze prioriteit kunnen worden ondersteund, zijn:

- Ontwikkelen van tools en/of methodieken om een succesvolle in- en uitstroom van opleidingen / beroepen voor slimme specialisatie en voor industriële overgang (transitie naar een slimmere en groene economie), met name voor technische beroepen, te verhogen
- Ontwikkeling van grensoverschrijdende programma's en faciliteiten voor opleidingen passend bij de uitdagingen in zowel bestaande sectoren, als nieuwe economische richtingen

Daarbij wil het programma zich focussen op:

- projecten ten bate van maatschappelijke opgave(n), zoals benoemd in de RIS Z-NL en de Vlaamse transitie-opgaven (zie vraag 1.2 van dit IP).
- de Vlaamse en Nederlandse slimme specialisatie domeinen (die over de tijd kunnen evolueren): duurzame chemie, agro/food, slimme maakindustrie, geavanceerde systemen en materialen, digitale technologieën, fotonica, life sciences en health, gespecialiseerde en duurzame logistiek, duurzame energie, water en blue economy
- MKB/KMO-betrokkenheid

Waar deze specifieke doelstelling focust op programma's en (faciliteiten voor) opleidingen vanuit economisch perspectief – de mismatch van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt in nieuwe of in transitie zijnde sectoren aanpakken met als finaliteit het verzekeren van (duurzame) groei – focust specifieke doelstelling C2 op het sociaal perspectief. Projecten die inspelen op beide noden en (behoud van) groei binnen de slimme specialisatie domeinen of in transitie zijnde sectoren verzekeren en mensen met afstand tot de arbeidsmarkt bereiken, worden bij voorkeur in deze specifieke doelstelling (1.4) geplaatst en hebben hier dan ook de voorkeur.

Bovenstaande projecttypes zijn beoordeeld als zijnde verenigbaar met het beginsel 'geen ernstige afbreuk doen aan' (Do No Significant Harm – DNSH), aangezien zij reeds in het kader van de Faciliteit voor herstel en veerkracht (RRF) als verenigbaar daarmee zijn beoordeeld.

Voor Interreg-programma's van component 4:

Referentie: artikel 17, lid 9, onder c), i)

Definitie van één enkele begunstigde of een beperkte lijst van begunstigten en de toekenningsprocedure

Tekstveld [7 000]

nvt

2.1.2.2 Indicatoren

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), ii), artikel 17, lid 9, onder c), iii)

Tabel 2: Outputindicatoren

Prioriteit	Specifieke doelstelling	ID [5]	Indicator	Meeteenheid [255]	Mijlpaal (2024) [200]	Uiteindelijk streefdoel (2029) [200]
A	iv	RCO84	Gemeenschappelijk ontwikkelde en in projecten uitgevoerde proefactiviteiten	Aantal	4	35
A	iv	RCO85	Deelnames aan gezamenlijke opleidingsactiviteiten	Aantal	2070	5.913

Tabel 3: Resultaatindicatoren

Prioriteit	Specifieke doelstelling	ID	Indicator	Meeteenheid	Uitgangswaarde	Referentiejaar	Uiteindelijk streefdoel (2029)	Gegevensbron	Opmerkingen
A	iv	RCR81	Voltooiingen van gezamenlijke opleidingsactiviteiten	Aantal	0	2021	4.682	Opgave door begunstigten	

2.1.2.3 De voornaamste doelgroepen

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), iii), artikel 17, lid 9, onder c), iv)

Tekstveld [7 000]

Volgende doelgroepen zijn met name (doch niet limitatief) als potentiële begunstigten te noemen:

→ (intermediaire) arbeidsmarktinstellingen

→ (semi-) overheden

→ onderwijsinstellingen

→ *brancheorganisaties*

→ *MKB/KMO*

2.1.2.4 Beoogde specifieke gebieden, met inbegrip van het geplande gebruik van ITI, CLLD of andere territoriale instrumenten

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), iv)

Tekstveld [7 000]

Er zijn geen beoogde specifieke gebieden. Ook zal ook geen gebruik worden gemaakt van ITI, CLLD of andere territoriale instrumenten.

2.1.2.5 Gepland gebruik van financieringsinstrumenten

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), v)

Tekstveld [7 000]

Er zal geen gebruik worden gemaakt van financieringsinstrumenten.

2.1.2.6 Indicatieve uitsplitsing van de EU-programmamiddelen naar interventietype

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), vi), artikel 17, lid 9, onder c), v)

Tabel 4: Dimensie 1 – steunverleningsgebied

Nr. van de prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Code	Bedrag (in EUR)
A	EFRO	iv	018	1.772.629,20
A	EFRO	iv	023	15.953.662,80

Tabel 5: Dimensie 2 – financieringsvorm

Nr. van de prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Code	Bedrag (in EUR)
A	EFRO	iv	1 – subsidie	17.726.292,00

Tabel 6: Dimensie 3 – territoriale uitvoeringsmechanismen en territoriale focus

Nr. van de prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Code	Bedrag (in EUR)
A	EFRO	iv	33 – geen territoriale toespitsing	17.726.292,00

2.2. Titel van de prioriteit (herhaald voor elke prioriteit)

Referentie: artikel 17, lid 4, onder d)

Tekstveld: [300]

B. Een groener Europa. Klimaat, milieu en natuur. (BD2)

Dit is een prioriteit in het kader van een overdracht uit hoofde van artikel 17, lid 3

2.2.1. Specifieke doelstelling (herhaald voor elke geselecteerde specifieke doelstelling, voor andere prioriteiten dan technische bijstand)

i) het bevorderen van energie-efficiëntie en het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e)

Verbijzondering:

B1 Bevorderen van de overgang naar een energie-efficiënte en klimaatneutrale economie via ontwikkeling van nieuwe producten / diensten / toepassingen / processen en demonstratie van (combinaties van) innovatieve technieken, met aandacht voor vernieuwende organisatie van bestaande instrumenten.

2.2.1.1 Gerelateerde types acties en hun bijdrage aan die specifieke doelstellingen en aan macroregionale en zeegebiedstrategieën, indien van toepassing

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), i), en lid 9, onder c), ii)

Tekstveld [7 000]

Innovatieve technieken kunnen de overgang naar een energie-efficiënte en klimaatneutrale economie bevorderen. Het programma biedt hiervoor steun aan zowel ontwikkeling en innovatie, als aan demonstratie van nieuwe (combinaties van) technieken.

De programmapartners delen de overtuiging dat bij een hogere bekendheid met energie-efficiëntie en uitstootverminderende technologieën, en door middel van onderzoek en ontwikkeling van nieuwe technieken, uiteindelijk meer maatregelen daadwerkelijk zullen worden geïmplementeerd in de vorm van uitrol van dergelijke technieken. De betaalbaarheid en toepassingsmogelijkheden van de technieken is daarbij een aandachtspunt. Door het uitlokken van meer investeringen, daalt het energieverbruik van fossiele bronnen en/of de emissie van koolstofdioxide en andere broeikasgassen.

Bij ontwikkeltrajecten voor nieuwe producten/ diensten/ toepassingen/ processen op dit thema is het programma met name op zoek naar innovaties die tegemoet komen aan maatschappelijke noden. Ook in deze prioriteit moeten innovatieprojecten dus voldoende dicht bij de burger staan. Het programma wil in deze Specifieke Doelstelling in de eerste plaats innovaties ondersteunen die zich richten op problematieken en opportuniteiten uit het programmagebied op het vlak van energie-efficiëntie en/of broeikasgassen.

In alle projecten gericht op (nieuwe technieken voor of gedragsaanpassing van) burgers moet rekening worden gehouden met het sociale aspect; minder draagkrachtige burgers kunnen vaak moeilijk hun ecologische voetafdruk verminderen, hiermee moet rekening worden gehouden bij innovatie en de aanzetten tot uitrol.

Daarnaast kunnen ontwikkelde en bestaande technieken ook in allerlei combinaties worden onderzocht, gedemonstreerd en ingezet, zowel vanuit het streven naar het vergroten van de maatschappelijke impact, als in functie van de algemene ontwikkeling van een meer circulaire economie.

Het programma zet niet in op financiering van grootschalige uitrol, enerzijds omdat het programmabudget daarvoor te gering is en anderzijds omdat er voor dergelijke investeringen andere financieringsmogelijkheden bestaan.

Het programma zet wel in op ontwikkeling, op stimulering, op sensibilisering en op demonstratie (van bovenwettelijke technologieën en hun combinaties). Ten aanzien van het stimuleren wordt naast bekendmaking en demonstratie ook de nodige aandacht geschonken aan de vernieuwende organisatie van bestaande instrumenten.

Ook bij innovatieprojecten binnen deze beleidsdoelstelling gaat aandacht uit naar het potentieel voor het ontstaan van een keten; van bij de start van een innovatietraject dient de nodige aandacht te gaan naar de kansen op opschaalbaarheid in een uiteindelijke productiefase en naar potentiële afzetmarkten.

Voorbeelden van projectcategorieën die binnen dit onderdeel van deze prioriteit kunnen worden ondersteund, zijn:

- Marktgerichte grensoverschrijdende samenwerking in innovatietrajecten / ontwikkeling van nieuwe producten/diensten/toepassingen/processen gericht op energie-efficiëntie en/of het afvangen bij de bron van broeikasgassen.
- Grensoverschrijdende onderzoeken naar haalbaarheid en toepassingsmogelijkheden van innovatieve (combinaties van) technologieën die bijdragen aan vermindering van uitstoot van broeikasgassen, door verhoging van energie-efficiëntie (inclusief onderzoek naar hoe bestaande maatschappelijke instrumenten kunnen worden ingezet om de toepasbaarheid te vergroten).
- Investerings voor kleinschalige demonstraties, pilootprojecten van toepassing van energie-efficiëntie-technologieën in bedrijven, scholen, particuliere woningen en openbare infrastructuur of domeinen (inclusief demonstraties/pilots rond hoe bestaande maatschappelijke instrumenten kunnen worden ingezet om de toepasbaarheid te vergroten).
- Inventarisatie van effectieve toepassing van energiebesparende technieken en uitwisselen van leereffecten

- Inzicht bieden aan ondernemers of huiseigenaren in de mogelijkheden en haalbaarheid voor de uitvoering van energiebesparende maatregelen en het bieden van begeleiding bij implementatie van aanpassingen

- Opleidingstrajecten voor MKB/KMO uit de woningbouwsector rond energie-efficiënt bouwen en verbouwen met nieuwe technieken en materialen

Daarbij wenst het programma volgende focus te leggen:

- voor innovatieprojecten: activiteiten binnen TRL-niveau's 4-8
- voor innovatie- en demonstratieprojecten: MKB/KMO-betrokkenheid en uitbouw in quadruple helix (maatschappelijke demo's en aandacht voor hoe bestaande maatschappelijke instrumenten kunnen worden ingezet om de toepasbaarheid te vergroten).
- het benutten van koppelkansen; de uitdagingen op het vlak van energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie, de strijd tegen luchtverontreiniging, de bouwopgave en uitdagingen rond biodiversiteit, leefbaarheid en mobiliteit zijn te groot en te complex om binnen individuele sectoren (water, energie, agro, industrie, toerisme ...) op te lossen. Het programma heeft bijzondere aandacht voor projecten waarin synergie tussen sectoren wordt gerealiseerd en opgaven integraal worden aangepakt.
- voor de burger zichtbare projecten, zodat wordt aangetoond dat Europa duurzaamheid stimuleert en de burger wordt geïnspireerd om verduurzaming ook in zijn/haar eigen gedrag te incorporeren

Ook hecht het programma belang aan synergie met bestaande en nog te ontwikkelen beleidsstrategieën. Langs Vlaamse zijde worden het Nationale en het Vlaamse Energie- en Klimaatplan 2021-2030 en de Green deal Klimaatvriendelijke Koeling als relevant beschouwd, langs Nederlandse zijde zijn dit het Klimaatplan 2021-2030, de Regionale Energiestrategieën en de missies van de Topsector Energie.

Bovenstaande projecttypes zijn beoordeeld als zijnde verenigbaar met het beginsel 'geen ernstige afbreuk doen aan' (Do No Significant Harm – DNSH), aangezien zij reeds in het kader van de Faciliteit voor herstel en veerkracht (RRF) als verenigbaar daarmee zijn beoordeeld.

Voor Interreg-programma's van component 4:

Referentie: artikel 17, lid 9, onder c), i)

Definitie van één enkele begunstigde of een beperkte lijst van begunstigten en de toekenningsprocedure

Tekstveld [7 000]

nvt

2.2.1.2 Indicatoren

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), ii), artikel 17, lid 9, onder c), iii)

Tabel 2: Outputindicatoren

Prioriteit	Specifieke doelstelling	ID [5]	Indicator	Meeteenheid [255]	Mijlpaal (2024) [200]	Uiteindelijk streefdoel (2029) [200]
B	i	RCO84	Gemeenschappelijk ontwikkelde en in projecten uitgevoerde proefactiviteiten	Aantal	3	28
B	i	RCO01	Ondersteunde ondernemingen (waarvan: micro-, klein, middelgroot, groot)	aantal	11	28
B	i	RCO02	Ondernemingen ondersteund door subsidies	aantal	11	28

Tabel 3: Resultaatindicatoren

Prioriteit	Specifieke doelstelling	ID	Indicator	Meeteenheid	Uitgangswaarde	Referentiejaar	Uiteindelijk streefdoel (2029)	Gegevensbron	Opmerkingen
B	i	RCR06	Ingediende octrooiaanvragen	Aantal	0	2021	7	Opgave door begunstigen	
B	i	PSI-R3a	Organisaties of burgers die kennis hebben genomen van nieuwe (combinaties van) technieken, gericht op energie-efficiëntie en/of het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen	Aantal	0	2021	332	Opgave door begunstigen	

2.2.1.3 De voornaamste doelgroepen

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), iii), artikel 17, lid 9, onder c), iv)

Tekstveld [7 000]

Voor deze Specifieke Doelstelling zijn met name (doch niet limitatief) de volgende doelgroepen als potentiële begunstigden te noemen:

- Bedrijven, in het bijzonder MKB/KMO
- Kennisinstellingen
- Overheden
- Intermediaire organisaties

2.2.1.4 Beoogde specifieke gebieden, met inbegrip van het geplande gebruik van ITI, CLLD of andere territoriale instrumenten

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), iv)

Tekstveld [7 000]

Er zijn geen beoogde specifieke gebieden. Ook zal er geen gebruik worden gemaakt van ITI, CLLD of andere territoriale instrumenten.

2.2.1.5 Gepland gebruik van financieringsinstrumenten

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), v)

Tekstveld [7 000]

Er zal geen gebruik worden gemaakt van financieringsinstrumenten.

2.2.1.6 Indicatieve uitsplitsing van de EU-programmamiddelen naar interventietype

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), vi), artikel 17, lid 9, onder c), v)

Tabel 4: Dimensie 1 – steunverleningsgebied

Nr. van de prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Code	Bedrag (in EUR)
B	EFRO	i	029	5.600.000,00
B	EFRO	i	038	2.352.000,00
B	EFRO	i	041	560.000,00
B	EFRO	i	042	336.000,00
B	EFRO	i	044	1.680.000,00
B	EFRO	i	045	672.000,00

Tabel 5: Dimensie 2 – financieringsvorm

Nr. van de prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Code	Bedrag (in EUR)
B	EFRO	i	1 – subsidie	11.200.000,00

Tabel 6: Dimensie 3 – territoriale uitvoeringsmechanismen en territoriale focus

Nr. van de prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Code	Bedrag (in EUR)
B	EFRO	i	33 – geen territoriale toespitsing	11.200.000,00

2.2.2. Specifieke doelstelling (herhaald voor elke geselecteerde specifieke doelstelling, voor andere prioriteiten dan technische bijstand)

ii) het bevorderen van hernieuwbare energiebronnen, in lijn met de Hernieuwbare Energie Richtlijn (EU) 2018/2001, inclusief de duurzaamheidscriteria die hierin zijn opgenomen.

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e)

Verbijzondering:

B2 Bevorderen van hernieuwbare energiebronnen via ontwikkeling van nieuwe producten / diensten / toepassingen / processen en demonstratie van (combinaties van) innovatieve technieken, met aandacht voor vernieuwende organisatie van bestaande instrumenten.

2.2.2.1 Gerelateerde types acties en hun bijdrage aan die specifieke doelstellingen en aan macroregionale en zeegebiedstrategieën, indien van toepassing

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), i), en lid 9, onder c), ii)

Tekstveld [7 000]

Innovatieve technieken kunnen de overgang naar een koolstofarme economie bevorderen. Het programma biedt hiervoor steun aan zowel ontwikkeling en innovatie, als aan demonstratie van nieuwe (combinaties van) technieken.

De programmapartners delen de overtuiging dat bij een hogere bekendheid met koolstofarme technologieën, en door middel van onderzoek en ontwikkeling van nieuwe technieken, uiteindelijk meer maatregelen daadwerkelijk zullen worden geïmplementeerd in de vorm van uitrol van dergelijke technieken. De betaalbaarheid en toepassingsmogelijkheden van de technieken is daarbij een aandachtspunt. Door het uitlokken van meer investeringen, daalt het energieverbruik van fossiele bronnen en stijgt het verbruiksaandeel van hernieuwbare energie in gebouwen (van bedrijven, scholen, particulieren en de overheid) en verkeer en vervoer. Daardoor zal de emissie van koolstofdioxide, andere broeikasgassen en stikstof dalen.

Bij ontwikkeltrajecten voor nieuwe producten/ diensten/ toepassingen/ processen op deze thema's is het programma met name op zoek naar innovaties die tegemoet komen aan maatschappelijke noden. Ook in deze prioriteit moeten innovatieprojecten dus voldoende dicht bij de burger staan. Het programma wil in deze Specifieke Doelstelling in de eerste plaats

innovaties ondersteunen die zich richten op problematieken en opportuniteiten uit het programmagebied op het vlak van hernieuwbare energiebronnen.

Bij de ontwikkeling van hernieuwbare energie technologieën dient ook rekening te worden gehouden met de landschappelijke inpassing en impact op de ecologie, ten behoeve van het maatschappelijk draagvlak voor deze investeringen.

In alle projecten gericht op (nieuwe technieken voor of gedragsaanpassing van) burgers moet rekening worden gehouden met het sociale aspect; minder draagkrachtige burgers kunnen vaak moeilijk hun ecologische voetafdruk verminderen, hiermee moet rekening worden gehouden bij innovatie en de aanzetten tot uitrol.

Daarnaast kunnen ontwikkelde en bestaande technieken ook in allerlei combinaties worden onderzocht, gedemonstreerd en ingezet, zowel vanuit het streven naar het vergroten van de maatschappelijke impact, als in functie van de algemene ontwikkeling van een meer circulaire economie.

Het programma zet niet in op financiering van grootschalige uitrol, enerzijds omdat het programmabudget daarvoor te gering is en anderzijds omdat er voor dergelijke investeringen andere financieringsmogelijkheden bestaan.

Het programma zet wel in op ontwikkeling, op stimulering, op sensibilisering en op demonstratie (van bovenwettelijke technologieën en hun combinaties). Ten aanzien van het stimuleren wordt naast bekendmaking en demonstratie ook de nodige aandacht geschonken aan de vernieuwende organisatie van bestaande instrumenten.

Ook bij innovatieprojecten binnen deze beleidsdoelstelling gaat aandacht uit naar het potentieel voor het ontstaan van een keten; van bij de start van een innovatietraject dient de nodige aandacht te gaan naar de kansen op opschaalbaarheid in een uiteindelijke productiefase en naar potentiële afzetmarkten.

Voorbeelden van projectcategorieën die binnen dit onderdeel van deze prioriteit kunnen worden ondersteund, zijn:

- Marktgerichte grensoverschrijdende samenwerking in innovatietrajecten / ontwikkeling van nieuwe producten/diensten/toepassingen/processen gericht op hernieuwbare energie.
- Grensoverschrijdende onderzoeken naar haalbaarheid en toepassingsmogelijkheden van innovatieve (combinaties van) technologieën die bijdragen aan vermindering van uitstoot van broeikasgassen, door toepassing van hernieuwbare energie (inclusief onderzoek naar hoe bestaande maatschappelijke instrumenten kunnen worden ingezet om de toepasbaarheid te vergroten).
- Investeringen voor kleinschalige demonstraties, pilootprojecten van toepassing van hernieuwbare energie-technologieën in bedrijven, scholen, particuliere woningen en openbare infrastructuur of domeinen (inclusief demonstraties/pilots rond hoe bestaande maatschappelijke instrumenten kunnen worden ingezet om de toepasbaarheid te vergroten).

Daarbij wenst het programma volgende focus te leggen:

- voor innovatieprojecten: activiteiten binnen TRL-niveau's 4-8
- voor innovatie- en demonstratieprojecten: MKB/KMO-betrokkenheid en uitbouw in quadruple helix (maatschappelijke demo's en aandacht voor hoe bestaande maatschappelijke instrumenten kunnen worden ingezet om de toepasbaarheid te vergroten).
- het benutten van koppelkansen; de uitdagingen op het vlak van energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie, de strijd tegen luchtverontreiniging, de bouwopgave en uitdagingen rond biodiversiteit, leefbaarheid en mobiliteit zijn te groot en te complex om binnen individuele sectoren (water, energie, agro, industrie, toerisme ...) op te lossen. Het programma heeft bijzondere aandacht voor projecten waarin synergie tussen sectoren wordt gerealiseerd en opgaven integraal worden aangepakt.
- voor de burger zichtbare projecten, zodat wordt aangetoond dat Europa duurzaamheid stimuleert en de burger wordt geïnspireerd om verduurzaming ook in zijn/haar eigen gedrag te incorporeren

Ook hecht het programma belang aan synergie met bestaande en nog te ontwikkelen beleidsstrategieën. Langs Vlaamse zijde worden het Nationale en het Vlaamse Energie- en Klimaatplan 2021-2030 als relevant beschouwd, langs Nederlandse zijde zijn dit het Klimaatplan 2021-2030, de Regionale Energiestrategieën en de missies van de Topsector Energie.

Bovenstaande projecttypes zijn beoordeeld als zijnde verenigbaar met het beginsel 'geen ernstige afbreuk doen aan' (Do No Significant Harm – DNSH), aangezien zij reeds in het kader van de Faciliteit voor herstel en veerkracht (RRF) als verenigbaar daarmee zijn beoordeeld.

Voor Interreg-programma's van component 4:

Referentie: artikel 17, lid 9, onder c), i)

Definitie van één enkele begunstigde of een beperkte lijst van begunstigden en de toekenningsprocedure

Tekstveld [7 000]

nvt

2.2.2.2 Indicatoren

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), ii), artikel 17, lid 9, onder c), iii)

Tabel 2: Outputindicatoren

Prioriteit	Specifieke doelstelling	ID [5]	Indicator	Meeteenheid [255]	Mijlpaal (2024) [200]	Uiteindelijk streefdoel (2029) [200]
B	ii	RCO84	Gemeenschappelijk ontwikkelde en in projecten uitgevoerde proefactiviteiten	Aantal	2	15
B	ii	RCO01	Ondersteunde ondernemingen (waarvan: micro-, klein, middelgroot, groot)	aantal	11	28
B	ii	RCO02	Ondernemingen ondersteund door subsidies	Aantal	11	28

Tabel 3: Resultaatindicatoren

Prioriteit	Specifieke doelstelling	ID	Indicator	Meeteenheid	Uitgangswaarde	Referentiejaar	Uiteindelijk streefdoel (2029)	Gegevensbron	Opmerkingen
B	ii	RCR06	Ingediende octrooiaanvragen	Aantal	0	2021	4	Opgave door begunstigen	
B	ii	PSI-R3b	Organisaties of burgers die kennis hebben genomen van nieuwe (combinaties van) technieken, gericht op hernieuwbare energiebronnen	Aantal	0	2021	332	Opgave door begunstigen	

2.2.2.3 De voornaamste doelgroepen

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), iii), artikel 17, lid 9, onder c), iv)

Tekstveld [7 000]

Voor deze Specifieke Doelstelling zijn met name (doch niet limitatief) de volgende doelgroepen als potentiële begunstigen te noemen:

- Bedrijven, in het bijzonder MKB/KMO
- Kennisinstellingen
- Overheden
- Intermediaire organisaties

2.2.2.4 Beoogde specifieke gebieden, met inbegrip van het geplande gebruik van ITI, CLLD of andere territoriale instrumenten

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), iv)

Tekstveld [7 000]

Er zijn geen beoogde specifieke gebieden. Ook zal er geen gebruik worden gemaakt van ITI, CLLD of andere territoriale instrumenten.

2.2.2.5 Gepland gebruik van financieringsinstrumenten

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), v)

Tekstveld [7 000]

Er zal geen gebruik worden gemaakt van financieringsinstrumenten.

2.2.2.6 Indicatieve uitsplitsing van de EU-programmamiddelen naar interventietype

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), vi), artikel 17, lid 9, onder c), v)

Tabel 4: Dimensie 1 – steunverleningsgebied

Nr. van de prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Code	Bedrag (in EUR)
B	EFRO	ii	029	5.600.000,00
B	EFRO	ii	047	1.344.000,00
B	EFRO	ii	048	1.344.000,00
B	EFRO	ii	049	1.344.000,00
B	EFRO	ii	051	448.000,00
B	EFRO	ii	052	1.120.000,00

Tabel 5: Dimensie 2 – financieringsvorm

Nr. van de prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Code	Bedrag (in EUR)
B	EFRO	ii	1 – subsidie	11.200.000,00

Tabel 6: Dimensie 3 – territoriale uitvoeringsmechanismen en territoriale focus

Nr. van de prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Code	Bedrag (in EUR)
B	EFRO	ii	33 – geen territoriale toespitsing	11.200.000,00

2.2.3. Specifieke doelstelling (herhaald voor elke geselecteerde specifieke doelstelling, voor andere prioriteiten dan technische bijstand)

iii) het ontwikkelen van slimme energiesystemen, netwerken en opslag buiten TEN-E

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e)

Verbijzondering:

B3 Bevorderen van slimme energiesystemen, netwerken en opslag via ontwikkeling van nieuwe producten / diensten / toepassingen / processen en demonstratie van (combinaties van) innovatieve technieken, met aandacht voor vernieuwende organisatie van bestaande instrumenten.

2.2.3.1 Gerelateerde types acties en hun bijdrage aan die specifieke doelstellingen en aan macroregionale en zeegebiedstrategieën, indien van toepassing

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), i), en lid 9, onder c), ii)

Tekstveld [7 000]

Innovatieve technieken kunnen de overgang naar een koolstofarme economie bevorderen. Het programma biedt hiervoor steun aan zowel ontwikkeling en innovatie, als aan demonstratie van nieuwe (combinaties van) technieken.

De programmapartners delen de overtuiging dat bij een hogere bekendheid met technologieën gericht op slimme energiesystemen, netwerken en opslag op lokaal niveau, en door middel van onderzoek en ontwikkeling van nieuwe technieken, uiteindelijk meer maatregelen daadwerkelijk zullen worden geïmplementeerd in de vorm van uitrol van dergelijke technieken. De betaalbaarheid en toepassingsmogelijkheden van de technieken is daarbij een aandachtspunt. Door het uitlokken van meer investeringen, daalt het energieverbruik van fossiele bronnen en stijgt het verbruiksaandeel van hernieuwbare energie in gebouwen (van bedrijven, scholen, particulieren en de overheid) en de (stedelijke) mobiliteit. Daardoor zal de emissie van koolstofdioxide, andere broeikasgassen en stikstof dalen.

Bij ontwikkeltrajecten voor nieuwe producten/ diensten/ toepassingen/ processen op deze thema's is het programma met name op zoek naar innovaties die tegemoet komen aan maatschappelijke noden. Ook in deze prioriteit moeten innovatieprojecten dus voldoende dicht bij de burger staan. Het programma wil in deze Specifieke Doelstelling in de eerste plaats innovaties ondersteunen die zich richten op problematieken en opportuniteiten uit het programmagebied op het vlak van slimme energiesystemen, netwerken en opslag.

In alle projecten gericht op (nieuwe technieken voor of gedragsaanpassing van) burgers moet rekening worden gehouden met het sociale aspect; minder draagkrachtige burgers kunnen vaak moeilijk hun ecologische voetafdruk verminderen, hiermee moet rekening worden gehouden bij innovatie en de aanzetten tot uitrol.

Daarnaast kunnen ontwikkelde en bestaande technieken ook in allerlei combinaties worden onderzocht, gedemonstreerd en ingezet, zowel vanuit het streven naar het vergroten van de maatschappelijke impact, als in functie van de algemene ontwikkeling van een meer circulaire economie. Men kan hier bvb. denken aan combinaties met hoogefficiënte warmtekrachtkoppeling.

Het programma zet niet in op financiering van grootschalige uitrol, enerzijds omdat het programmabudget daarvoor te gering is en anderzijds omdat er voor dergelijke investeringen andere financieringsmogelijkheden bestaan.

Het programma zet wel in op ontwikkeling, op stimulering, op sensibilisering en op demonstratie (van bovenwettelijke technologieën en hun combinaties). Ten aanzien van het stimuleren wordt naast bekendmaking en demonstratie ook de nodige aandacht geschonken aan de vernieuwende organisatie van bestaande instrumenten.

Ook bij innovatieprojecten binnen deze beleidsdoelstelling gaat aandacht uit naar het potentieel voor het ontstaan van een keten; van bij de start van een innovatietraject dient de nodige aandacht te gaan naar de kansen voor de opschaalbaarheid in een uiteindelijke productiefase en naar potentiële afzetmarkten.

Voorbeelden van projectcategorieën die binnen dit onderdeel van deze prioriteit kunnen worden ondersteund, zijn:

- Marktgerichte grensoverschrijdende samenwerking in innovatietrajecten / ontwikkeling van nieuwe producten/diensten/toepassingen/processen gericht op slimme energiesystemen, netwerken en opslag op lokaal niveau
- Grensoverschrijdende onderzoeken naar haalbaarheid en toepassingsmogelijkheden van innovatieve (combinaties van) technologieën die bijdragen aan vermindering van uitstoot van broeikasgassen, door verhoging van de kansen voor slimme energiesystemen, netwerken en opslag op lokaal niveau (inclusief onderzoek naar hoe bestaande maatschappelijke instrumenten kunnen worden ingezet om de toepasbaarheid te vergroten).
- Investerings voor kleinschalige demonstraties, pilootprojecten van toepassing van technologieën op het vlak van slimme energiesystemen, netwerken en opslag op lokaal niveau voor bedrijven, scholen, particuliere woningen en openbare infrastructuur of domeinen (inclusief demonstraties/pilots rond hoe bestaande maatschappelijke instrumenten kunnen worden ingezet om de toepasbaarheid te vergroten).
- Inzicht bieden aan ondernemers of huiseigenaren in de mogelijkheden en haalbaarheid voor de uitvoering van maatregelen gericht op slimme energiesystemen, netwerken en opslag op lokaal niveau; en het bieden van begeleiding bij implementatie van aanpassingen
- Experimenten met geavanceerde smart grid toepassingen (incl. opslag)

Daarbij wenst het programma volgende focus te leggen:

- voor innovatieprojecten: activiteiten binnen TRL-niveau's 4-8
- voor innovatie- en demonstratieprojecten: MKB/KMO-betrokkenheid en uitbouw in quadruple helix (maatschappelijke demo's en aandacht voor hoe bestaande maatschappelijke instrumenten kunnen worden ingezet om de toepasbaarheid te vergroten).

- het benutten van koppelkansen; de uitdagingen op het vlak van energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie, de strijd tegen luchtverontreiniging, de bouwopgave en uitdagingen rond biodiversiteit, leefbaarheid en mobiliteit zijn te groot en te complex om binnen individuele sectoren (water, energie, agro, industrie, toerisme ...) op te lossen. Het programma heeft bijzondere aandacht voor projecten waarin synergie tussen sectoren wordt gerealiseerd en opgaven integraal worden aangepakt.
- voor de burger zichtbare projecten, zodat wordt aangetoond dat Europa duurzaamheid stimuleert en de burger wordt geïnspireerd om verduurzaming ook in zijn/haar eigen gedrag te incorporeren

Ook hecht het programma belang aan synergie met bestaande en nog te ontwikkelen beleidsstrategieën. Langs Vlaamse zijde worden het Nationale en het Vlaamse Energie- en Klimaatplan 2021-2030 als relevant beschouwd, langs Nederlandse zijde zijn dit het Klimaatplan 2021-2030, de Regionale Energiestrategieën en de missies van de Topsector Energie.

Bovenstaande projecttypes zijn beoordeeld als zijnde verenigbaar met het beginsel 'geen ernstige afbreuk doen aan' (Do No Significant Harm – DNSH), aangezien zij reeds in het kader van de Faciliteit voor herstel en veerkracht (RRF) als verenigbaar daarmee zijn beoordeeld.

Voor Interreg-programma's van component 4:

Referentie: artikel 17, lid 9, onder c), i)

Definitie van één enkele begunstigde of een beperkte lijst van begunstigden en de toekenningsprocedure

Tekstveld [7 000]

nvt

2.2.3.2 Indicatoren

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), ii), artikel 17, lid 9, onder c), iii)

Tabel 2: Outputindicatoren

Prioriteit	Specifieke doelstelling	ID [5]	Indicator	Meeteenheid [255]	Mijlpaal (2024) [200]	Uiteindelijk streefdoel (2029) [200]
------------	-------------------------	-----------	-----------	----------------------	--------------------------	---

B	iii	RCO84	Gemeenschappelijk ontwikkelde en in projecten uitgevoerde proefactiviteiten	Aantal	1	11
B	iii	RCO01	Ondersteunde ondernemingen (waarvan: micro-, klein, middelgroot, groot)	aantal	8	20
B	iii	RCO02	Ondernemingen ondersteund door subsidies	Aantal	8	20

Tabel 3: Resultaatindicatoren

Prioriteit	Specifieke doelstelling	ID	Indicator	Meeteenheid	Uitgangswaarde	Referentiejaar	Uiteindelijk streefdoel (2029)	Gegevensbron	Opmerkingen
B	iii	RCR06	Ingediende octrooi-aanvragen	Aantal	0	2021	3	Opgave door begunstigen	
B	iii	PSI-R3c	Organisaties of burgers die kennis hebben genomen van nieuwe (combinaties van) technieken, gericht op slimme energiesystemen, netwerken en/of opslag	Aantal	0	2021	237	Opgave door begunstigen	

2.2.3.3 De voornaamste doelgroepen

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), iii), artikel 17, lid 9, onder c), iv)

Tekstveld [7 000]

Voor deze Specifieke Doelstelling zijn met name (doch niet limitatief) de volgende doelgroepen als potentiële begunstigen te noemen:

- Bedrijven, in het bijzonder MKB/KMO
- Kennisinstanties
- Overheden
- Intermediaire organisaties

2.2.3.4 Beoogde specifieke gebieden, met inbegrip van het geplande gebruik van ITI, CLLD of andere territoriale instrumenten

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), iv)

Tekstveld [7 000]

Er zijn geen beoogde specifieke gebieden. Ook zal er geen gebruik worden gemaakt van ITI, CLLD of andere territoriale instrumenten.

2.2.3.5 Gepland gebruik van financieringsinstrumenten

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), v)

Tekstveld [7 000]

Er zal geen gebruik worden gemaakt van financieringsinstrumenten.

2.2.3.6 Indicatieve uitsplitsing van de EU-programmamiddelen naar interventietype

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), vi), artikel 17, lid 9, onder c), v)

Tabel 4: Dimensie 1 – steunverleningsgebied

Nr. van de prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Code	Bedrag (in EUR)
B	EFRO	iii	029	4.000.000,00
B	EFRO	iii	053	2.000.000,00
B	EFRO	iii	054	2.000.000,00

Tabel 5: Dimensie 2 – financieringsvorm

Nr. van de prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Code	Bedrag (in EUR)
B	EFRO	iii	1 – subsidie	8.000.000,00

Tabel 6: Dimensie 3 – territoriale uitvoeringsmechanismen en territoriale focus

Nr. van de prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Code	Bedrag (in EUR)
B	EFRO	iii	33 – geen territoriale toespitsing	8.000.000,00

2.2.4. Specifieke doelstelling (herhaald voor elke geselecteerde specifieke doelstelling, voor andere prioriteiten dan technische bijstand)

iv) het bevorderen van de aanpassing aan de klimaatverandering en van rampenrisicopreventie en –bestendigheid, rekening houdend met eco-systeemgebaseerde benaderingen.

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e)

Verbijzondering:

B4 Bevorderen van de aanpassing aan de klimaatverandering en van rampenbestrijding en - preventie via fysieke ingrepen en de ontwikkeling en demonstratie van nieuwe technieken.

2.2.4.1 Gerelateerde types acties en hun bijdrage aan die specifieke doelstellingen en aan macroregionale en zeegebiedstrategieën, indien van toepassing

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), i), en lid 9, onder c), ii)

Tekstveld [7 000]

Het programma wil via deze doelstelling inzetten op maatregelen en/of ontwikkelingen gericht op klimaatadaptatie. In deze specifieke doelstelling is een innovatief karakter van ingrepen geen vereiste. Reactief dan wel pro-actief inspelen op en aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering kan via het handhaven of herstellen van ecosystemen, maar andere fysieke ingrepen zijn ook mogelijk.

Het programma kan binnen deze prioriteit ook inzetten op rampenbestrijding (en –preventie) zonder link met de klimaatverandering, wanneer er door acute crises tijdens de programma-uitvoering specifieke noden op dit vlak zouden ontstaan, zoals bijvoorbeeld op het vlak van de gezondheidszorg naar aanleiding van de COVID-crisis.

Voorbeelden van projectcategorieën die binnen deze prioriteit kunnen worden ondersteund, zijn:

- Marktgerichte grensoverschrijdende samenwerking in innovatietrajecten / ontwikkeling van nieuwe producten/diensten/toepassingen/processen gericht op klimaatadaptatie.
- Fysieke ingrepen tot gezamenlijke grensoverschrijdende aanpassing aan de klimaatverandering
- Gezamenlijke ontwikkeling of herstel van groene en blauwe infrastructuur of ecosystemen, met het oog op klimaatadaptatie (bv. het aanleggen van overlopen, uiterwaarden, bufferbekkens... in rivieren of beken).
- acties gericht op het vrijwaren van de beschikbaarheid van zoet water (bv. retentie)

Ook hecht het programma belang aan synergie met bestaande en nog te ontwikkelen beleidsstrategieën. Langs Vlaamse zijde worden het Nationale en het Vlaamse Energie- en Klimaatplan 2021-2030 en het Vlaamse adaptatieplan als relevant beschouwd, langs Nederlandse zijde zijn dit het Deltaprogramma met deelplannen Waterveiligheid, Zoetwater en Ruimtelijke Adaptatie en de Nationale Klimaatadaptatiestrategie.

Bovenstaande projecttypes zijn beoordeeld als zijnde verenigbaar met het beginsel ‘geen ernstige afbreuk doen aan’ (Do No Significant Harm – DNSH), aangezien zij reeds in het kader van de Faciliteit voor herstel en veerkracht (RRF) als verenigbaar daarmee zijn beoordeeld.

Voor Interreg-programma's van component 4:

Referentie: artikel 17, lid 9, onder c), i)

Definitie van één enkele begunstigde of een beperkte lijst van begunstigten en de toekenningsprocedure

Tekstveld [7 000]

nvt

2.2.4.2 Indicatoren

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), ii), artikel 17, lid 9, onder c), iii)

Tabel 2: Outputindicatoren

Prioriteit	Specifieke doelstelling	ID [5]	Indicator	Meeteenheid [255]	Mijlpaal (2024) [200]	Uiteindelijk streefdoel (2029) [200]
B	iv	RCO84	Gemeenschappelijk ontwikkelde en in projecten uitgevoerde proefactiviteiten	Aantal	1	15
B	iv	RCO116	Gezamenlijk ontwikkelde oplossingen	aantal	2	22
B	iv	RCO01	Ondersteunde ondernemingen (waarvan: micro-, klein, middelgroot, groot)	aantal	4	11
B	iv	RCO02	Ondernemingen ondersteund door subsidies	Aantal	4	11
B	iv	RCO26	Groene infrastructuur aangelegd of verbeterd met het oog op klimaatadaptatie	ha	76	762

Tabel 3: Resultaatindicatoren

Prioriteit	Specifieke doelstelling	ID	Indicator	Meeteenheid	Uitgangswaarde	Referentiejaar	Uiteindelijk streefdoel (2029)	Gegevensbron	Opmerkingen
B	iv	RCR104	Oplossingen ondernomen of opgeschaald door organisaties	Aantal	0	2021	7	Opgave door begunstigen	

2.2.4.3 De voornaamste doelgroepen

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), iii), artikel 17, lid 9, onder c), iv)

Tekstveld [7 000]

Voor deze Specifieke Doelstelling zijn met name (doch niet limitatief) de volgende doelgroepen als potentiële begunstigen te noemen:

- Bedrijven, in het bijzonder MKB/KMO
- Land- en bosbouwers
- Kennisinstellingen
- Overheden
- Intermediaire organisaties
- Organisaties voor natuur- en waterbeheer
- Publiek-private samenwerkingsverbanden

2.2.4.4 Beoogde specifieke gebieden, met inbegrip van het geplande gebruik van ITI, CLLD of andere territoriale instrumenten

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), iv)

Tekstveld [7 000]

Er zijn geen beoogde specifieke gebieden. Ook zal er geen gebruik worden gemaakt van ITI, CLLD of andere territoriale instrumenten.

2.2.4.5 Gepland gebruik van financieringsinstrumenten

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), v)

Tekstveld [7 000]

Er zal geen gebruik worden gemaakt van financieringsinstrumenten.

2.2.4.6 Indicatieve uitsplitsing van de EU-programmamiddelen naar interventietype

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), vi), artikel 17, lid 9, onder c), v)

Tabel 4: Dimensie 1 – steunverleningsgebied

Nr. van de prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Code	Bedrag (in EUR)
B	EFRO	iv	029	3.900.000,00
B	EFRO	iv	060	5.200.000,00
B	EFRO	iv	061	1.300.000,00
B	EFRO	iv	064	2.600.000,00

Tabel 5: Dimensie 2 – financieringsvorm

Nr. van de prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Code	Bedrag (in EUR)
B	EFRO	iv	1 – subsidie	13.000.000,00

Tabel 6: Dimensie 3 – territoriale uitvoeringsmechanismen en territoriale focus

Nr. van de prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Code	Bedrag (in EUR)
B	EFRO	iv	33 – geen territoriale toespitsing	13.000.000,00

2.2.5. Specifieke doelstelling (herhaald voor elke geselecteerde specifieke doelstelling, voor andere prioriteiten dan technische bijstand)

vi) het bevorderen van de overgang naar een circulaire en hulpbron-efficiënte economie

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e)

Verbijzondering:

B5 Bevorderen van de overgang naar een circulaire en hulpbron-efficiënte economie via ontwikkeling van nieuwe producten / diensten / toepassingen / processen en demonstratie van (combinaties van) innovatieve technieken, met aandacht voor vernieuwende organisatie van bestaande instrumenten.

2.2.5.1 Gerelateerde types acties en hun bijdrage aan die specifieke doelstellingen en aan macroregionale en zeegebiedstrategieën, indien van toepassing

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), i), en lid 9, onder c), ii)

Tekstveld [7 000]

Innovatieve technieken kunnen de overgang naar een hulpbron-efficiënte economie bevorderen. Het programma biedt hiervoor steun aan zowel ontwikkeling en innovatie, als aan demonstratie van nieuwe (combinaties van) technieken.

De programmapartners delen de overtuiging dat bij een hogere bekendheid met hulpbron-efficiëntie technologieën, en door middel van onderzoek en ontwikkeling van nieuwe technieken, uiteindelijk meer maatregelen daadwerkelijk zullen worden geïmplementeerd in de vorm van uitrol van dergelijke technieken. De betaalbaarheid en toepassingsmogelijkheden van de technieken is daarbij een aandachtspunt. Duurzaam (her)gebruik van hulpbronnen vormt een belangrijke voorwaarde voor het behouden en versterken van bedrijvigheid én in de omschakeling naar een klimaatbewustere economie.

Bij ontwikkeltrajecten voor nieuwe producten/ diensten/ toepassingen/ processen op deze thema's is het programma met name op zoek naar innovaties die tegemoet komen aan maatschappelijke noden. Ook in deze prioriteit moeten innovatieprojecten dus voldoende dicht bij de burger staan. Het programma wil in deze Specifieke Doelstelling in de eerste plaats innovaties ondersteunen die zich richten op problematieken en opportuniteiten uit het programmagebied op het vlak van de overgang naar een circulaire en hulpbron-efficiënte economie.

In alle projecten gericht op (nieuwe technieken voor of gedragsaanpassing van) burgers moet rekening worden gehouden met het sociale aspect; minder draagkrachtige burgers kunnen vaak moeilijk hun ecologische voetafdruk verminderen (bv. minder toegang tot informatie, beperkte financiële mogelijkheden), hiermee moet rekening worden gehouden bij innovatie en de aanzetten tot uitrol.

Daarnaast kunnen ontwikkelde en bestaande technieken ook in allerlei combinaties worden onderzocht, gedemonstreerd en ingezet, zowel vanuit het streven naar het vergroten van de maatschappelijke impact, als in functie van de algemene ontwikkeling van een meer circulaire economie.

Het programma zet niet in op financiering van grootschalige uitrol, enerzijds omdat het programmabudget daarvoor te gering is en anderzijds omdat er voor dergelijke investeringen andere financieringsmogelijkheden bestaan.

Het programma zet wel in op ontwikkeling, op stimulering, op sensibilisering en op demonstratie (van bovenwettelijke technologieën en hun combinaties). Ten aanzien van het stimuleren wordt naast bekendmaking en demonstratie ook de nodige aandacht geschonken aan de vernieuwende organisatie van bestaande instrumenten.

Ook bij innovatieprojecten binnen deze beleidsdoelstelling gaat aandacht uit naar het potentieel voor het ontstaan van een keten; van bij de start van een innovatietraject dient de nodige aandacht te gaan naar de kansen op opschaalbaarheid in een uiteindelijke productiefase en naar potentiële afzetmarkten.

Voorbeelden van projectcategorieën die binnen dit onderdeel van deze prioriteit kunnen worden ondersteund, zijn:

- Marktgerichte grensoverschrijdende samenwerking in innovatietrajecten / ontwikkeling van nieuwe producten/diensten/toepassingen/processen gericht op een meer efficiënte omgang met hulpbronnen of organisatie van een meer circulaire economie.

- Grensoverschrijdende onderzoeken naar haalbaarheid en toepassingsmogelijkheden van innovatieve (combinaties van) technologieën die bijdragen aan een meer efficiënte omgang met hulpbronnen en de ontwikkeling van een meer circulaire economie (inclusief onderzoek naar hoe bestaande maatschappelijke instrumenten kunnen worden ingezet om de toepasbaarheid te vergroten).
- Investerings voor kleinschalige demonstraties, pilootprojecten van toepassing van hulpbron-efficiëntie-technologieën in bedrijven, scholen, particuliere woningen en openbare infrastructuur of domeinen (inclusief demonstraties/pilots rond hoe bestaande maatschappelijke instrumenten kunnen worden ingezet om de toepasbaarheid te vergroten).
- Inventarisatie van effectieve toepassing van energiebesparende technieken en uitwisselen van leereffecten en/of van technieken voor een meer efficiënte omgang met hulpbronnen en uitwisselen van leereffecten (bijvoorbeeld valorisatie van reststromen)
- Inzicht bieden aan ondernemers of huiseigenaren in de mogelijkheden en haalbaarheid voor de uitvoering van maatregelen tot verbetering in resource-efficiëntie (bij bedrijven) en/of ter bevordering van efficiënte omgang met hulpbronnen; en het bieden van begeleiding bij implementatie van aanpassingen
- Verkenningen naar haalbaarheid en nieuwe product-markt-combinaties voor hulpbron-efficiënte technologieën bij grensoverschrijdend samenwerkende MKB/KMO's
- Opzet van grensoverschrijdende vraaggerichte innovatieclusters voor meer efficiënte omgang met hulpbronnen, bestaande uit samenwerking van bedrijfsleven, kennisinstellingen en (semi-) overheid

Daarbij wenst het programma volgende focus te leggen:

- voor innovatieprojecten: activiteiten binnen TRL-niveau's 4-8
- voor innovatie- en demonstratieprojecten: MKB/KMO-betrokkenheid en uitbouw in quadruple helix (maatschappelijke demo's en aandacht voor hoe bestaande maatschappelijke instrumenten kunnen worden ingezet om de toepasbaarheid te vergroten).
- het benutten van koppelkansen; de uitdagingen op het vlak van energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie, de strijd tegen luchtverontreiniging, de bouwopgave en uitdagingen rond biodiversiteit, leefbaarheid en mobiliteit zijn te groot en te complex om binnen individuele sectoren (water, energie, agro, industrie, toerisme ...) op te lossen. Het programma heeft bijzondere aandacht voor projecten waarin synergie tussen sectoren wordt gerealiseerd en opgaven integraal worden aangepakt.
- voor de burger zichtbare projecten, zodat wordt aangetoond dat Europa duurzaamheid stimuleert en de burger wordt geïnspireerd om verduurzaming ook in zijn/haar eigen gedrag te incorporeren

Ook hecht het programma belang aan synergie met bestaande en nog te ontwikkelen beleidsstrategieën. Langs Vlaamse zijde worden de Transitieprioriteit Circulaire Economie, de

Green Deal Circulair Bouwen en het Nationale en het Vlaamse Energie- en Klimaatplan 2021-2030 als relevant beschouwd, langs Nederlandse zijde zijn dit het Klimaatplan 2021-2030, het Rijksbrede programma Nederland Circulair in 2050 en het Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie.

Bovenstaande projecttypes zijn beoordeeld als zijnde verenigbaar met het beginsel ‘geen ernstige afbreuk doen aan’ (Do No Significant Harm – DNSH), aangezien zij reeds in het kader van de Faciliteit voor herstel en veerkracht (RRF) als verenigbaar daarmee zijn beoordeeld.

Voor Interreg-programma's van component 4:

Referentie: artikel 17, lid 9, onder c), i)

Definitie van één enkele begunstigde of een beperkte lijst van begunstigden en de toekenningsprocedure

Tekstveld [7 000]

nvt

2.2.5.2 Indicatoren

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), ii), artikel 17, lid 9, onder c), iii)

Tabel 2: Outputindicatoren

Prioriteit	Specifieke doelstelling	ID [5]	Indicator	Meeteenheid [255]	Mijlpaal (2024) [200]	Uiteindelijk streefdoel (2029) [200]
B	vi	RCO84	Gemeenschappelijk ontwikkelde en in projecten uitgevoerde proefactiviteiten	Aantal	3	28
B	vi	RCO01	Ondersteunde ondernemingen (waarvan: micro-, klein, middelgroot, groot)	aantal	18	45
B	vi	RCO02	Ondernemingen ondersteund door subsidies	Aantal	18	45

Tabel 3: Resultaatindicatoren

Prioriteit	Specifieke doelstelling	ID	Indicator	Meeteenheid	Uitgangswaarde	Referentiejaar	Uiteindelijk streefdoel (2029)	Gegevensbron	Opmerkingen
B	vi	RCR06	Ingeïdende octrooi-aanvragen	Aantal	0	2021	7	Opgave door	

								begunstigden	
B	vi	PSI-R3d	Organisaties of burgers die kennis hebben genomen van nieuwe (combinaties van) technieken, gericht op de overgang naar een circulaire en hulpbron-efficiënte economie	Aantal	0	2021	332	Opgave door begunstigden	

2.2.5.3 De voornaamste doelgroepen

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), iii), artikel 17, lid 9, onder c), iv)

Tekstveld [7 000]

Voor deze Specifieke Doelstelling zijn met name (doch niet limitatief) de volgende doelgroepen als potentiële begunstigden te noemen:

- Bedrijven, in het bijzonder MKB/KMO
- Kennisinstellingen
- Overheden
- Intermediaire organisaties

2.2.5.4 Beoogde specifieke gebieden, met inbegrip van het geplande gebruik van ITI, CLLD of andere territoriale instrumenten

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), iv)

Tekstveld [7 000]

Er zijn geen beoogde specifieke gebieden. Ook zal er geen gebruik worden gemaakt van ITI, CLLD of andere territoriale instrumenten.

2.2.5.5 Gepland gebruik van financieringsinstrumenten

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), v)

Tekstveld [7 000]

Er zal geen gebruik worden gemaakt van financieringsinstrumenten.

2.2.5.6 Indicatieve uitsplitsing van de EU-programmamiddelen naar interventietype

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), vi), artikel 17, lid 9, onder c), v)

Tabel 4: Dimensie 1 – steunverleningsgebied

Nr. van de prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Code	Bedrag (in EUR)
B	EFRO	vi	030	5.600.000,00
B	EFRO	vi	071	2.800.000,00
B	EFRO	vi	075	2.800.000,00

Tabel 5: Dimensie 2 – financieringsvorm

Nr. van de prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Code	Bedrag (in EUR)
B	EFRO	vi	1 – subsidie	11.200.000,00

Tabel 6: Dimensie 3 – territoriale uitvoeringsmechanismen en territoriale focus

Nr. van de prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Code	Bedrag (in EUR)
B	EFRO	vi	33 – geen territoriale toespitsing	11.200.000,00

2.2.6. Specifieke doelstelling (herhaald voor elke geselecteerde specifieke doelstelling, voor andere prioriteiten dan technische bijstand)

vii) het bevorderen van biodiversiteit, groene infrastructuur in de stedelijke omgeving en vermindering van verontreiniging

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e)

Verbijzondering:

B6 Bevorderen van biodiversiteit en groene infrastructuur en verminderen van luchtverontreiniging

2.2.6.1 Gerelateerde types acties en hun bijdrage aan die specifieke doelstellingen en aan macroregionale en zeegebiedstrategieën, indien van toepassing

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), i), en lid 9, onder c), ii)

Tekstveld [7 000]

Het programma wil in deze Specifieke Doelstelling inzetten op biodiversiteit enerzijds en het terugdringen van luchtverontreiniging anderzijds.

Biodiversiteit

Door het herstellen van natuur en door het handhaven / herstellen van ecosystemen en ecosysteemdiensten en het creëren van samenhangende ecologische netwerken, verbetert de balans tussen ecologie en economische vitaliteit in de grensregio en wordt het behalen van klimaat- en stikstofdoelstellingen mee ondersteund. Omdat de natuur zich niet laat beperken door landsgrenzen biedt een grensoverschrijdende aanpak bij uitstek meerwaarde. Het programma heeft hierbij ook oog voor grensoverschrijdend duurzaam waterbeheer.

Voorbeelden van projectcategorieën die binnen deze prioriteit kunnen worden ondersteund, zijn:

- Marktgerichte grensoverschrijdende samenwerking in innovatietrajecten / ontwikkeling van nieuwe producten/diensten/toepassingen/processen gericht op waterkwaliteit en/of biodiversiteit (bv. betere waterzuiveringsprocessen, innovatieve machines voor beheerswerken, innovaties in productieprocessen gericht op een lagere impact op de directe omgeving,...)
- Fysieke maatregelen tot herstel van (de kwaliteit van) grensoverschrijdende waterlopen of bodemwaterkwaliteit en –kwantiteit
- Gezamenlijke ontwikkeling of herstel van groene en blauwe infrastructuur of ecosystemen
- Elkaar grensoverschrijdend versterkende fysieke maatregelen ten behoeve van toename van biodiversiteit, dan wel preventie van biodiversiteitsverlies, ter bescherming van bedreigde dieren en plantensoorten
- Pilotprojecten inzake nieuwe modellen van publiek-private samenwerking in natuur-, water- en bodembeheer en het gezamenlijk valoriseren van eco-systeemdiensten
- Grensoverschrijdend beheer en aanpak van terreinen, water- en bodemkwaliteit

Daarbij wenst het programma volgende focus te leggen:

- het benutten van koppelkansen; de uitdagingen rond energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie, de strijd tegen luchtverontreiniging, de bouwopgave en uitdagingen rond biodiversiteit, leefbaarheid en mobiliteit zijn te groot en te complex om binnen individuele sectoren (water, energie, agro, industrie, toerisme ...) op te lossen. Het programma heeft bijzondere aandacht voor projecten waarin synergie tussen sectoren wordt gerealiseerd en opgaven integraal worden aangepakt.

Bovenstaande projecttypes zijn beoordeeld als zijnde verenigbaar met het beginsel ‘geen ernstige afbreuk doen aan’ (Do No Significant Harm – DNSH), aangezien zij reeds in het kader van de Faciliteit voor herstel en veerkracht (RRF) als verenigbaar daarmee zijn beoordeeld.

Terugdringen van luchtverontreiniging

Omdat een al te brede inzet van de programmamiddelen een voldoende impact zouden verhinderen, zal dit programma binnen deze prioriteit niet breed inzetten op een vermindering van verontreiniging (zoals bv. bodemsaneringen) maar focust het op luchtverontreiniging, en met name op de problematiek rond de hoge concentraties stikstofdioxide en ammoniak. Dit speelt in het ganse programmagebied.

Innovatieve technieken kunnen de luchtkwaliteit bevorderen. Het programma biedt hiervoor steun aan zowel ontwikkeling en innovatie, als aan demonstratie van nieuwe (combinaties van) technieken. De krijtlijnen voor deze activiteiten zijn dezelfde als degenen die in de andere Specifieke Doelstellingen van Prioriteit 2 zijn uitgetekend voor innovatie- en demonstratie-activiteiten.

In samenwerkingsprojecten rond het terugdringen van uitstoot van stikstofdioxide en/of ammoniak, veelal gericht op mobiliteit en de veeteeltsector, moeten (waar mogelijk met eindgebruikers) constructieve oplossingen worden gevonden en/of gedemonstreerd. Die oplossingen moeten rekening houden met de belangen van burgers en boeren, zodat acceptatie de weg vrijmaakt voor brede implementatie.

Voorbeelden van projectcategorieën die binnen dit onderdeel van deze prioriteit kunnen worden ondersteund, zijn:

- Marktgerichte grensoverschrijdende samenwerking in innovatietrajecten / ontwikkeling van nieuwe producten/diensten/toepassingen/processen gericht op het terugdringen van stikstofdioxide- en/of ammoniakuitstoot.
- Grensoverschrijdende onderzoeken naar haalbaarheid en toepassingsmogelijkheden van innovatieve (combinaties van) technologieën die bijdragen aan de vermindering van luchtverontreiniging (inclusief onderzoek naar hoe bestaande maatschappelijke instrumenten kunnen worden ingezet om de toepasbaarheid te vergroten).
- Grensoverschrijdend onderzoek naar haalbaarheid en mogelijkheden van emissie-arme (organisatie van) distributie en mobiliteit.
- Investeringsprojecten voor kleinschalige demonstraties, pilootprojecten van toepassing van uitstootbeperkende technologieën in bedrijven, de landbouw, mobiliteit en openbare infrastructuur of domeinen (inclusief demonstraties/pilots rond hoe bestaande maatschappelijke instrumenten kunnen worden ingezet om de toepasbaarheid te vergroten).
- Inzichten bieden aan ondernemers in de mogelijkheden en haalbaarheid voor de uitvoering van maatregelen tot beperking van uitstoot; en het bieden van begeleiding bij implementatie van aanpassingen
- Opleidingstrajecten voor veeteeltbedrijven rond het beperken van stikstofdioxide- en/of ammoniakuitstoot

Daarbij wenst het programma volgende focus te leggen:

- voor innovatieprojecten: activiteiten binnen TRL-niveau's 4-8
- voor innovatie- en demonstratieprojecten: MKB/KMO-betrokkenheid en uitbouw in quadruple helix (maatschappelijke demo's en aandacht voor hoe bestaande maatschappelijke instrumenten kunnen worden ingezet om de toepasbaarheid te vergroten).
- het benutten van koppelkansen; de uitdagingen op het vlak van energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie, de strijd tegen luchtverontreiniging, de bouwopgave en uitdagingen rond biodiversiteit, leefbaarheid en mobiliteit zijn te groot en te complex om binnen individuele sectoren (water, energie, agro, industrie, toerisme ...) op te lossen. Het programma heeft bijzondere aandacht voor projecten waarin synergie tussen sectoren wordt gerealiseerd en opgaven integraal worden aangepakt.

Ook hecht het programma belang aan synergie met bestaande en nog te ontwikkelen beleidsstrategieën. Langs Vlaamse zijde worden de Green Deal Bedrijven en Biodiversiteit en het Vlaamse Actieprogramma Ecologische Ontsnippering als relevant beschouwd, langs Nederlandse zijde zijn dit het aankomende programma Versterken Biodiversiteit, de aankomende Nationale Omgevingsvisie, de visie Landbouw, Natuur en Voedsel: Waardevol Verbonden en het Deltaplan Biodiversiteitsherstel.

Bovenstaande projecttypes zijn beoordeeld als zijnde verenigbaar met het beginsel 'geen ernstige afbreuk doen aan' (Do No Significant Harm – DNSH), aangezien zij ofwel reeds in het kader van de Faciliteit voor herstel en veerkracht (RRF) als verenigbaar daarmee zijn beoordeeld, ofwel zijn beoordeeld op basis van de technische richtsnoeren over de toepassing van dat beginsel in het kader van de RRF-verordening.

Voor Interreg-programma's van component 4:

Referentie: artikel 17, lid 9, onder c), i)

Definitie van één enkele begunstigde of een beperkte lijst van begunstigden en de toekenningsprocedure

Tekstveld [7 000]

nvt

2.2.6.2 Indicatoren

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), ii), artikel 17, lid 9, onder c), iii)

Tabel 2: Outputindicatoren

Prioriteit	Specifieke doelstelling	ID [5]	Indicator	Meeteenheid [255]	Mijlpaal (2024) [200]	Uiteindelijk streefdoel (2029) [200]
B	vii	RCO84	Gemeenschappelijk ontwikkelde en in projecten uitgevoerde proefactiviteiten	Aantal	2	17
B	vii	RCO01	Ondersteunde ondernemingen (waarvan: micro-, klein, middelgroot, groot)	aantal	5	13
B	vii	RCO02	Ondernemingen ondersteund door subsidies	Aantal	5	13
B	vii	PSI-O1	Habitats gesteund om een betere beschermingsstatus te verwerven	ha	85	847

Tabel 3: Resultaatindicatoren

Prioriteit	Specifieke doelstelling	ID	Indicator	Meeteenheid	Uitgangswaarde	Referentiejaar	Uiteindelijk streefdoel (2029)	Gegevensbron	Opmerkingen
B	vii	RCR06	Ingediende octrooi-aanvragen	Aantal	0	2021	2	Opgave door begunstigen	
B	vii	PSI-R1	Bedreigde dier- en plantensoort en waarvoor beschermen de maatregelen zijn ondersteund'	aantal	0	2021	167	Opgave door begunstigen	
B	vii	PSI-R3e	Organisaties of burgers die kennis hebben genomen van nieuwe (combinaties van) technieken, gericht op de vermindering van luchtverontreiniging	Aantal	0	2021	143	Opgave door begunstigen	

2.2.6.3 De voornaamste doelgroepen

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), iii), artikel 17, lid 9, onder c), iv)

Tekstveld [7 000]

Voor deze Specifieke Doelstelling zijn met name (doch niet limitatief) de volgende doelgroepen als potentiële begunstigden te noemen:

- Bedrijven, in het bijzonder MKB/KMO
- Land- en bosbouwers
- Kennisinstellingen
- Overheden
- Intermediaire organisaties
- Organisaties voor natuur- en waterbeheer
- Publiek-private samenwerkingsverbanden

2.2.6.4 Beoogde specifieke gebieden, met inbegrip van het geplande gebruik van ITI, CLLD of andere territoriale instrumenten

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), iv)

Tekstveld [7 000]

Er zijn geen beoogde specifieke gebieden. Ook zal er geen gebruik worden gemaakt van ITI, CLLD of andere territoriale instrumenten.

2.2.6.5 Gepland gebruik van financieringsinstrumenten

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), v)

Tekstveld [7 000]

Er zal geen gebruik worden gemaakt van financieringsinstrumenten.

2.2.6.6 Indicatieve uitsplitsing van de EU-programmamiddelen naar interventietype

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), vi), artikel 17, lid 9, onder c), v)

Tabel 4: Dimensie 1 – steunverleningsgebied

Nr. van de prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Code	Bedrag (in EUR)
B	EFRO	vii	077	3.470.258,40
B	EFRO	vii	078	5.494.575,80
B	EFRO	vii	079	5.494.575,80

Tabel 5: Dimensie 2 – financieringsvorm

Nr. van de prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Code	Bedrag (in EUR)
B	EFRO	vii	1 – subsidie	14.459.410,00

Tabel 6: Dimensie 3 – territoriale uitvoeringsmechanismen en territoriale focus

Nr. van de prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Code	Bedrag (in EUR)
B	EFRO	vii	33 – geen territoriale toespitsing	14.459.410,00

2.3. Titel van de prioriteit (herhaald voor elke prioriteit)

Referentie: artikel 17, lid 4, onder d)

Tekstveld: [300]

C. Een sociaal Europa. Inclusieve arbeidsmarkt, opleiding en duurzame vrijetijdsbesteding. (BD4) Dit is een prioriteit in het kader van een overdracht uit hoofde van artikel 17, lid 3

2.3.1. Specifieke doelstelling (herhaald voor elke geselecteerde specifieke doelstelling, voor andere prioriteiten dan technische bijstand)

i) verbetering van de doeltreffendheid en het inclusieve karakter van de arbeidsmarkten en toegang tot hoogwaardige werkgelegenheid door de ontwikkeling van sociale infrastructuur en de bevordering van de sociale economie, en door acties zoals voorzien voor ESF+ onder één of meerdere van de specifieke doelstellingen (i) tot (x) van artikel 4 (1) van Verordening (EU) [ESF+ verordening].

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e)

Verbijzondering:

C1 Verbeteren van de werking van de arbeidsmarkt via inzet op grensoverschrijdende informatie-ontsluiting en de ontwikkeling en versterking van het arbeidspotentieel via inzet op inclusiviteit en het invullen van sociale noden

2.3.1.1 Gerelateerde types acties en hun bijdrage aan die specifieke doelstellingen en aan macroregionale en zeegebiedstrategieën, indien van toepassing

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), i), en lid 9, onder c), ii)

Tekstveld [7 000]

De grens vormt een belemmering in de werking van de regionale arbeidsmarkt. Het programma richt zich daarom op projecten om het arbeidspotentieel te ontwikkelen en benutten en om de arbeidsvraag aan weerszijden van de grens (kwalitatief en kwantitatief) beter te ontsluiten voor de beroepsbevolking. Mensen stimuleren om effectief aan de andere kant van de grens te gaan werken, kan een middel zijn om de mismatch aan te pakken; het is geen doel op zich.

De gezondheidszorg vormt hierbij een prioritaire sector; via projecten binnen deze sector wil het programma bijdragen aan een sterkere weerbaarheid ten opzichte van gezondheidscrisis. In

deze specifieke doelstelling wordt hierop ingezet via het beter ontsluiten van vacatures en/of het heroriënteren vanuit andere sectoren van personen die reeds relevante competenties bezitten.

Voor vluchtelingen is binnen deze beleidsdoelstelling specifieke aandacht. Vlaanderen en Zuid-Nederland werden in 2015 in gelijkaardige mate geconfronteerd met omvangrijke stromen vluchtelingen en kunnen van elkaar leren en schaalvoordelen benutten via projecten gericht op de activatie van deze mensen, en hun (verdere) integratie in de arbeidsmarkt. Binnen deze doelstelling is binnen projecten ook ruimte voor flankerende acties die vertrekken van de sociale noden. Dit omvat bv. ook samenwerking op het vlak van het ondersteunen van kwetsbare doelgroepen (waaronder mensen in kansarmoede, vluchtelingen, tijdelijke arbeidsmigranten...) voor werkbaar werk of om drempels te overwinnen richting de arbeidsmarkt (mobiliteit, kinderopvang, psychosociale problemen, ...), waar deze samenwerking een duidelijke grensoverschrijdende meerwaarde (kennis, schaalvoordelen, impuls voor grensoverschrijdende interactie) oplevert en complementair is t.o.v. ESF.

Voorbeelden van projectcategorieën die binnen deze prioriteit kunnen worden ondersteund, zijn:

- Samenwerking tussen bemiddelende instanties onder meer gericht op betere grensoverschrijdende ontsluiting van informatie over vacatures, gezamenlijke arbeidspools, vacatureloketten en promoten van opportuniteiten
- Ondersteuning van kwetsbare doelgroepen om drempels te overwinnen richting de arbeidsmarkt, waar deze samenwerking een duidelijke grensoverschrijdende meerwaarde (kennis, schaalvoordelen, impuls voor grensoverschrijdende interactie) oplevert en complementair is t.o.v. ESF
- Samenwerking gericht op werkbaar werk en innovatieve arbeidsorganisatie

Bovenstaande projecttypes zijn beoordeeld als zijnde verenigbaar met het beginsel 'geen ernstige afbreuk doen aan' (Do No Significant Harm – DNSH), aangezien zij reeds in het kader van de Faciliteit voor herstel en veerkracht (RRF) als verenigbaar daarmee zijn beoordeeld.

Voor Interreg-programma's van component 4:

Referentie: artikel 17, lid 9, onder c), i)

Definitie van één enkele begunstigde of een beperkte lijst van begunstigten en de toekenningsprocedure

Tekstveld [7 000]

2.3.1.2 Indicatoren

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), ii), artikel 17, lid 9, onder c), iii)

Tabel 2: Outputindicatoren

Prioriteit	Specifieke doelstelling	ID [5]	Indicator	Meeteenheid [255]	Mijlpaal (2024) [200]	Uiteindelijk streefdoel (2029) [200]
C	i	RCO84	Gemeenschappelijk ontwikkelde en in projecten uitgevoerde proefactiviteiten	Aantal	1	8
C	i	RCO116	Gezamenlijk ontwikkelde oplossingen	aantal	1	12

Tabel 3: Resultaatindicatoren

Prioriteit	Specifieke doelstelling	ID	Indicator	Meeteenheid	Uitgangswaarde	Referentiejaar	Uiteindelijk streefdoel (2029)	Gegevensbron	Opmerkingen
C	i	RCR104	Oplossingen ondernomen of opgeschaald door organisaties	Aantal	0	2021	12	Opgave door begunstigden	

2.3.1.3 De voornaamste doelgroepen

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), iii), artikel 17, lid 9, onder c), iv)

Tekstveld [7 000]

Voor deze Specifieke Doelstelling zijn met name (doch niet limitatief) de volgende doelgroepen als potentiële begunstigden te noemen:

- (intermediaire) arbeidsmarktinstellingen
- (semi-) overheden
- brancheorganisaties, stichtingen en vzw's

2.3.1.4 Beoogde specifieke gebieden, met inbegrip van het geplande gebruik van ITI, CLLD of andere territoriale instrumenten

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), iv)

Tekstveld [7 000]

Er zijn geen beoogde specifieke gebieden. Ook zal er geen gebruik worden gemaakt van ITI, CLLD of andere territoriale instrumenten.

2.3.1.5 Gepland gebruik van financieringsinstrumenten

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), v)

Tekstveld [7 000]

Er zal geen gebruik worden gemaakt van financieringsinstrumenten.

2.3.1.6 Indicatieve uitsplitsing van de EU-programmamiddelen naar interventietype

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), vi), artikel 17, lid 9, onder c), v)

Tabel 4: Dimensie 1 – steunverleningsgebied

Nr. van de prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Code	Bedrag (in EUR)
C	EFRO	i	134	928.478,73
C	EFRO	i	135	742.782,99
C	EFRO	i	136	742.782,99
C	EFRO	i	140	1.392.718,10
C	EFRO	i	141	2.135.501,09
C	EFRO	i	143	742.782,99
C	EFRO	i	144	742.782,99
C	EFRO	i	138	928.478,73
C	EFRO	i	153	928.478,73

Tabel 5: Dimensie 2 – financieringsvorm

Nr. van de prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Code	Bedrag (in EUR)
C	EFRO	i	1 – subsidie	9.284.787,34

Tabel 6: Dimensie 3 – territoriale uitvoeringsmechanismen en territoriale focus

Nr. van de prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Code	Bedrag (in EUR)
C	EFRO	i	33 – geen territoriale toespitsing	9.284.787,34

2.3.2. Specifieke doelstelling (herhaald voor elke geselecteerde specifieke doelstelling, voor andere prioriteiten dan technische bijstand)

ii) verbetering van de gelijke toegang tot inclusieve en hoogwaardige diensten op het gebied van onderwijs, opleiding en een leven lang leren door het ontwikkelen van toegankelijke infrastructuur, inclusief door het zorgen voor weerbaarheid voor afstands- en online-opleiding en –training, en door acties zoals voorzien door ESF+ onder één of meerdere van de specifieke doelstellingen (i) tot (x) van artikel 4 (1) van Verordening (EU) [ESF+ verordening].

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e)

Verbetering:

C2 Verbeteren van de aansluiting tussen aanbod en vraag op de arbeidsmarkt via inzet op gelijke toegang tot en kwaliteit van onderwijs, opleiding en een leven lang leren.

2.3.2.1 Gerelateerde types acties en hun bijdrage aan die specifieke doelstellingen en aan macroregionale en zeegebiedstrategieën, indien van toepassing

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), i), en lid 9, onder c), ii)

Tekstveld [7 000]

Op de arbeidsmarkt in de grensregio is de mismatch tussen arbeidsaanbod en arbeidsvraag het grootste knelpunt. Dit manifesteert zich onder meer in tekorten aan juist (technisch) geschoold personeel, ook in traditionele sectoren als bijvoorbeeld de zorg. Deze tekorten kunnen, door de vergrijzing, in de komende 15 jaar binnen sommige sectoren, sterk toenemen.

Het programma wil inzetten op het creëren van bijkomende tools en faciliteiten voor opleiding (incl. met het oog op ‘levenslang leren’). Voor deze laatste zijn ‘grensoverschrijdend complementair’ en ‘grensoverschrijdende aantrekkingskracht’ sleutelwoorden.

Het programma wenst complementair te werken ten opzichte van andere financieringsprogramma’s die de arbeidsmarkt willen ondersteunen, zoals bijvoorbeeld het Europees Sociaal Fonds (ESF). Er wordt dan ook geen vergoeding voorzien voor de tijd die deelnemers aan opleidingstrajecten zouden investeren.

Voor vluchtelingen is binnen deze beleidsdoelstelling specifieke aandacht. Vlaanderen en Zuid-Nederland werden in 2015 in gelijkaardige mate geconfronteerd met omvangrijke stromen vluchtelingen en kunnen van elkaar leren en schaalvoordelen benutten via projecten gericht op de activatie van deze mensen, en hun (verdere) integratie in de arbeidsmarkt via opleiding en/of erkenning van kwalificaties.

Binnen deze doelstelling is binnen projecten ook ruimte voor flankerende acties die vertrekken van de sociale noden. Dit omvat bv. ook samenwerking op het vlak van het ondersteunen van kwetsbare doelgroepen (waaronder mensen in kansarmoede, vluchtelingen, tijdelijke arbeidsmigranten...) om drempels te overwinnen richting de opleiding en bijscholing (mobiliteit, kinderopvang, psychosociale problemen, ...), waar deze samenwerking een duidelijke grensoverschrijdende meerwaarde (kennis, schaalvoordelen, impuls voor grensoverschrijdende interactie) oplevert en complementair is t.o.v. ESF.

De gezondheidszorg vormt een prioritaire sector; via projecten binnen deze sector wil het programma bijdragen aan een sterkere weerbaarheid ten opzichte van gezondheidscrisis.

Ook sectoren (bvb. cultuur en events) of niches die onder zware druk zijn komen te staan als gevolg van de Covid-19 pandemie en restricties, geïmplementeerd tijdens de bestrijding daarvan, staan onder de aandacht. Het programma denkt daarbij aan bij- of omscholing, ontwikkeld met deze sectoren, om deze sectoren te helpen verstandig en duurzaam te doen heropleven of weerbaar te maken tegen toekomstige pandemieën. Ook omscholing naar andere sectoren met een krapte in arbeidskrachten is een mogelijkheid.

Voorbeelden van projectcategorieën die binnen deze prioriteit kunnen worden ondersteund, zijn:

- Creëren van grensoverschrijdende samenwerking tussen onderwijsinstellingen/onderwijsfaciliteiten gericht op verbinding van (beroeps-) onderwijs met arbeidsmarkt, bv. via duale of hybride leeromgevingen.
- Fysieke investeringen ten behoeve van de uitbouw van gezamenlijk onderwijs en opleiding, voor inwoners van beide zijden van de grensstreek
- Projecten gericht op grensoverschrijdend wederzijdse erkenning van kwalificaties
- Verhogen van (succesvolle) in- en uitstroom van opleidingen gericht op beroepen waarvoor op dit moment (of in de toekomst als gevolg van vergrijzing) onvoldoende kandidaten worden gevonden (meer algemeen; niet direct of automatisch gelinkt aan slimme specialisatie of industriële overgang (transitie naar een slimmere en groenere economie))
- Ontwikkeling van grensoverschrijdende programma's (curricula) en faciliteiten voor opleidingen gericht op beroepen waarvoor onvoldoende kandidaten worden gevonden (meer algemeen; niet direct gelinkt aan slimme specialisatie of industriële overgang (transitie naar een slimmere en groenere economie))
- Ondersteuning van kwetsbare doelgroepen om drempels te overwinnen richting opleiding en bijscholing, waar deze samenwerking een duidelijke grensoverschrijdende meerwaarde (kennis, schaalvoordelen, impuls voor grensoverschrijdende interactie) oplevert en complementair is t.o.v. ESF

Waar deze specifieke doelstelling o.a. inspeelt op onderwijs, opleiding en een leven lang leren vanuit sociaal perspectief – de mismatch van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt aanpakken door vooral mensen met afstand tot de arbeidsmarkt te betrekken - focust specifieke doelstelling A2 op het economisch perspectief.

Gezien het sociale karakter van deze Specifieke Doelstelling moet elke fysieke investering voor het volgen van onderwijs en opleiding gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs helpen realiseren.

Bovenstaande projecttypes zijn beoordeeld als zijnde verenigbaar met het beginsel ‘geen ernstige afbreuk doen aan’ (Do No Significant Harm – DNSH), aangezien zij reeds in het kader van de Faciliteit voor herstel en veerkracht (RRF) als verenigbaar daarmee zijn beoordeeld.

Voor Interreg-programma's van component 4:

Referentie: artikel 17, lid 9, onder c), i)

Definitie van één enkele begunstigde of een beperkte lijst van begunstigten en de toekenningsprocedure

Tekstveld [7 000]

nvt

2.3.2.2 Indicatoren

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), ii), artikel 17, lid 9, onder c), iii)

Tabel 2: Outputindicatoren

Prioriteit	Specifieke doelstelling	ID [5]	Indicator	Meeteenheid [255]	Mijlpaal (2024) [200]	Uiteindelijk streefdoel (2029) [200]
C	ii	RCO84	Gemeenschappelijk ontwikkelde en in projecten uitgevoerde proefactiviteiten	Aantal	2	20
C	ii	RCO85	Deelnames aan gezamenlijke opleidingsactiviteiten	Aantal	1.183	3.379

Tabel 3: Resultaatindicatoren

Prioriteit	Specifieke doelstelling	ID	Indicator	Meeteenheid	Uitgangswaarde	Referentiejaar	Uiteindelijk streefdoel (2029)	Gegevensbron	Opmerkingen
C	ii	RCR81	Voltooiingen van gezamenlijke opleidingsactiviteiten	aantal	0	2021	2.675	Opgave door begunstigten	

2.3.2.3 De voornaamste doelgroepen

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), iii), artikel 17, lid 9, onder c), iv)

Tekstveld [7 000]

Voor deze Specifieke Doelstelling zijn met name (doch niet limitatief) de volgende doelgroepen als potentiële begunstigden te noemen:

- onderwijsinstellingen
- (intermediaire) arbeidsmarktinstellingen
- (semi-) overheden
- brancheorganisaties, stichtingen en vzw's
- MKB/KMO

2.3.2.4 Beoogde specifieke gebieden, met inbegrip van het geplande gebruik van ITI, CLLD of andere territoriale instrumenten

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), iv)

Tekstveld [7 000]

Er zijn geen beoogde specifieke gebieden. Ook zal er geen gebruik worden gemaakt van ITI, CLLD of andere territoriale instrumenten.

2.3.2.5 Gepland gebruik van financieringsinstrumenten

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), v)

Tekstveld [7 000]

Er zal geen gebruik worden gemaakt van financieringsinstrumenten.

2.3.2.6 Indicatieve uitsplitsing van de EU-programmamiddelen naar interventietype

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), vi), artikel 17, lid 9, onder c), v)

Tabel 4: Dimensie 1 – steunverleningsgebied

Nr. van de prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Code	Bedrag (in EUR)
C	EFRO	ii	122	303.842,10
C	EFRO	ii	123	708.964,90
C	EFRO	ii	124	506.403,50
C	EFRO	ii	145	1.519.210,50
C	EFRO	ii	146	1.519.210,50
C	EFRO	ii	149	1.012.807,00
C	EFRO	ii	150	3.038.421,00
C	EFRO	ii	151	1.519.210,50

Tabel 5: Dimensie 2 – financieringsvorm

Nr. van de prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Code	Bedrag (in EUR)
C	EFRO	ii	1 – subsidie	10.128.070,00

Tabel 6: Dimensie 3 – territoriale uitvoeringsmechanismen en territoriale focus

Nr. van de prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Code	Bedrag (in EUR)
C	EFRO	ii	33 – geen territoriale toespitsing	10.128.070,00

2.3.3. Specifieke doelstelling (herhaald voor elke geselecteerde specifieke doelstelling, voor andere prioriteiten dan technische bijstand)

vi) het versterken van de rol van cultuur en duurzaam toerisme in de economische ontwikkeling, sociale inclusie en sociale innovatie.

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e)

Verbijzondering:

C3 Versterken van duurzaam toerisme en vrijetijdsbesteding via een geïntegreerde aanpak, vertrekkend vanuit de noden van lokale gemeenschappen

2.3.3.1 Gerelateerde types acties en hun bijdrage aan die specifieke doelstellingen en aan macroregionale en zeegebiedstrategieën, indien van toepassing

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), i), en lid 9, onder c), ii)

Tekstveld [7 000]

Het programma ambieert binnen deze Specifieke Doelstelling om duurzaam toerisme in de grensregio te ondersteunen. Het gaat hierbij om een geïntegreerde aanpak, met aandacht voor de verschillende aspecten van deze sector (waaronder erfgoedtoerisme). Een dergelijke aanpak is onontbeerlijk om tot complementaire en elkaar versterkende projecten te komen.

Een geïntegreerde aanpak betekent dat het programma zich zowel op harde investeringen in infrastructuur als op meer zachte interventies richt. Bij dit laatste kan het bijvoorbeeld gaan om activiteiten gericht op opleidingen, organisatie van (openbare) verkeersstromen of duurzaam sitemanagement. Op het vlak van opleidingen heeft het programma oog voor synergiën met projecten in Specifieke Doelstelling C2, bv. met betrekking tot groene en digitale bijscholing.

Door in te zetten op duurzaam toerisme wil het programma ook een directe invulling geven aan de noden van de burgers en hen uitnodigen via een verkenning van de brede grensstreek verder in contact te treden met personen van de andere kant van de grens. We doelen met de term ‘duurzaam toerisme’ niet (enkel) op ecotoerisme en ecologisch verantwoord toerisme, maar op een bewuster toerisme waarbij de initiatieven gericht op versterking van het toeristisch-recreatief aanbod en beleving rekening houden met ‘people’, ‘planet’ en ‘profit’. Toerisme, recreatie en erfgoedbeleving dienen niet enkel voor economische groei of om een aangenaam woon- en vestigingsklimaat te behouden, maar ook om in te spelen op ecologische en sociale

opgaven. Het belang van nabije mogelijkheden, ook over de grens, voor recreatie, vrijetijdsbesteding en 'beleving', voor de Vlamingen en Nederlanders zelf, kwam nadrukkelijk op de voorgrond tijdens de coronacrisis. Het programma wil dan ook een focus leggen op projecten met een toegevoegde waarde op economisch, ecologisch en sociaal vlak. Het 'buitengebied', als alternatief voor de drukbezochte historische steden en de kust, heeft met haar aanbod aan open landschap, groen, erfgoed, natuur, beleving van rust ed. de potentie om die toegevoegde waarde te leveren. Het programma zet dan ook prioritair op dat buitengebied in.

Om ervoor te zorgen dat de voordelen van investeringen in toerisme de lokale gemeenschappen waarin deze investeringen plaatsvinden, bereiken, is er ruimte om projecten ter versterking en/of openstelling van toeristische/recreatieve sites tot bij de lokale gemeenschap te brengen met flankerende culturele activiteiten. Het programma geeft voorkeur aan investeringen met een duidelijke lokale verankering (bv. versterking van toeristische sites door faciliteiten te creëren voor lokale sociaal-culturele activiteiten).

Voorbeelden van projectcategorieën die binnen deze prioriteit kunnen worden ondersteund, zijn:

- Versterking en/of ontsluiting van toeristische/recreatieve sites (concrete investeringen) met een heldere inkadering in een ruimere, grensoverschrijdende, bestemming (toeristische regio), in een geïntegreerde aanpak (bv. investeringen in renovatie, logies, onthaalpoorten of belevingsinfrastructuur) en met oog voor de ecologische impact ervan.
- Initiatieven, in een grensoverschrijdende context, om de druk op toeristische hotspots te verlichten en spreiding van toeristen/recreanten te bevorderen, met oog voor de ecologische impact.
- Grensoverschrijdende flankerende acties ten behoeve van duurzaam toerisme, recreatie en vrijetijdsbesteding, door het versterken van grensoverschrijdende mobiliteit, grensoverschrijdende samenwerking tussen onderwijsinstellingen/ onderwijsfaciliteiten t.b.v. opleiding van personeel, ondersteunen van ondernemerschap ...
- Initiatieven waarbij het regionale aanbod o.v.v. (gezamenlijk) erfgoed, vrijetijdsbesteding en 'beleving', ook over de grens, ontsloten wordt voor kansengroepen
- Ontwikkeling van een geïntegreerd, samenhangend aanbod door afstemming/samenwerking op vlak van data-analyse of in promotie en identiteitscreatie, tussen lokale en bovenlokale initiatieven (integratie op bovenlokale schaal om een meer complex en grensoverschrijdend aanbod te creëren)

Bovenstaande projecttypes zijn op basis van de technische richtsnoeren over de toepassing van het beginsel 'geen ernstige afbreuk doen aan' (Do No Significant Harm – DNSH) in het kader van de RRF-verordening beoordeeld als zijnde verenigbaar met dat beginsel.

Voor Interreg-programma's van component 4:

Referentie: artikel 17, lid 9, onder c), i)

Definitie van één enkele begunstigde of een beperkte lijst van begunstigden en de toekenningsprocedure

Tekstveld [7 000]

nvt

2.3.3.2 Indicatoren

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), ii), artikel 17, lid 9, onder c), iii)

Tabel 2: Outputindicatoren

Prioriteit	Specifieke doelstelling	ID [5]	Indicator	Meeteenheid [255]	Mijlpaal (2024) [200]	Uiteindelijk streefdoel (2029) [200]
C	vi	RCO84	Gemeenschappelijk ontwikkelde en in projecten uitgevoerde proefactiviteiten	Aantal	1	13
C	vi	PSI-O2	Investerings in regionale/lokale ecosystemen rond duurzame vrijetijdsbesteding	euro	5.213.980	52.139.802

Tabel 3: Resultaatindicatoren

Prioriteit	Specifieke doelstelling	ID	Indicator	Meeteenheid	Uitgangswaarde	Referentiejaar	Uiteindelijk streefdoel (2029)	Gegevensbron	Opmerkingen
C	vi	PSI R2	Inwoners die profiteren van maatregelen in de nabije omgeving gericht op duurzame vrijetijdsbesteding	Aantal	0	2021	4.288.482	Opgave door begunstigden	

2.3.3.3 De voornaamste doelgroepen

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), iii), artikel 17, lid 9, onder c), iv)

Tekstveld [7 000]

Voor deze prioriteit zijn met name (doch niet limitatief) de volgende doelgroepen als potentiële begunstigden te noemen:

- beheerders van toeristische sites
- publieke en private opleidingsinstellingen
- publiek-private samenwerkingsverbanden
- intermediaire organisaties of brancheorganisaties
- (semi)overheden
- verenigingen en stichtingen

2.3.3.4 Beoogde specifieke gebieden, met inbegrip van het geplande gebruik van ITI, CLLD of andere territoriale instrumenten

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), iv)

Tekstveld [7 000]

Er zijn geen beoogde specifieke gebieden. Ook zal er geen gebruik worden gemaakt van ITI, CLLD of andere territoriale instrumenten.

2.3.3.5 Gepland gebruik van financieringsinstrumenten

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), v)

Tekstveld [7 000]

Er zal geen gebruik worden gemaakt van financieringsinstrumenten.

2.3.3.6 Indicatieve uitsplitsing van de EU-programmamiddelen naar interventietype

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), vi), artikel 17, lid 9, onder c), v)

Tabel 4: Dimensie 1 – steunverleningsgebied

Nr. van de prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Code	Bedrag (in EUR)
C	EFRO	vi	165	18.248.930,56
C	EFRO	vi	167	7.820.970,23

Tabel 5: Dimensie 2 – financieringsvorm

Nr. van de prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Code	Bedrag (in EUR)
C	EFRO	vi	1 – subsidie	26.069.900,79

Tabel 6: Dimensie 3 – territoriale uitvoeringsmechanismen en territoriale focus

Nr. van de prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Code	Bedrag (in EUR)
C	EFRO	vi	33 – geen territoriale toespitsing	26.069.900,79

2.4. Titel van de prioriteit (herhaald voor elke prioriteit)

Referentie: artikel 17, lid 4, onder d)

Tekstveld: [300]

D. Een Europa zonder grenzen. Samenwerken om grensobstakels te overwinnen. (ISD1)

Dit is een prioriteit in het kader van een overdracht uit hoofde van

artikel 17, lid 3

2.4.1. Specifieke doelstelling (herhaald voor elke geselecteerde specifieke doelstelling, voor andere prioriteiten dan technische bijstand)

i) een beter bestuur voor samenwerking:

- versterking van de institutionele capaciteit van overheidsinstanties, met name die welke belast zijn met het beheer van een bepaald gebied, en van de belanghebbenden;

- verbetering van de efficiëntie van het openbaar bestuur door de bevordering van juridische en administratieve samenwerking en samenwerking tussen burgers en instellingen, met name om een oplossing te vinden voor juridische en andere obstakels in grensregio's;

- opbouw van wederzijds vertrouwen, in het bijzonder via aanmoediging van people-to-people acties

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e)

Verbijzondering:

D. Versterken van bestuurlijke samenwerking, oplossen van grensobstakels en stimuleren van contacten over de grens

2.4.2 Gerelateerde types acties en hun bijdrage aan die specifieke doelstellingen en aan macroregionale en zeegebiedstrategieën, indien van toepassing

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), i), en lid 9, onder c), ii)

Tekstveld [7 000]

Binnen deze prioriteit ambieert het programma om de belemmerende factor in grensoverschrijdende interactie en samenwerking, die de grens veroorzaakt, weg te nemen c.q. te verzachten. Dit voor burgers (bvb. als werkzoekenden, zorgbehoevenden, consumenten, recreanten ...), bedrijven, het maatschappelijk middenveld of openbare besturen. Op die manier wordt grensoverschrijdende interactie, afstemming en samenwerking tussen en binnen deze

groepen gestimuleerd en de socio-economische ontwikkeling van de grensregio verder ondersteund.

Belemmeringen voor grensoverschrijdende interactie of samenwerking kunnen zowel "harde" als "zachte" obstakels omvatten. Het kan gaan om:

- bestuurlijke of juridische obstakels,
- verschillen in wet- of regelgeving of bestuurlijke praktijken, met hinderlijke gevolgen,
- onbekendheid met mogelijkheden over de grens, of
- een tekort aan (professionele) contacten (in grensoverschrijdende netwerken).

Belemmeringen die een concrete impact hebben op de burgers hebben speciale aandacht, aangezien zo ook het sterkst de meerwaarde van Interreg wordt aangetoond.

Het wegnemen of verzachten van deze obstakels kan gebeuren d.m.v. analyse (met uitzicht op engagement tot aansluitende implementatie van aanbevelingen), informatieverschaffing, strategie-ontwikkeling en aansluitende investeringen.

Voorbeelden van projectcategorieën die binnen deze prioriteit kunnen worden ondersteund, zijn:

- Opzetten van informatieverschaffing richting burgers (w.o. werknemers en werkzoekenden), bedrijven, ngo's en lokale overheden om - daar waar juridische en andere obstakels in de grensregio's niet (direct) kunnen worden opgelost - de grensoverschrijdende interactie te bevorderen en de nadelige effecten van deze obstakels weg te nemen, te mitigeren of compenseren
- Training van werknemers met adviesverlenende taakstelling, bij (semi-)publieke organisaties, om burgers, werkzoekenden, ondernemers, ... effectiever te informeren over structuren, diensten en mogelijkheden over de grens
- Ontwikkeling van gemeenschappelijke territoriale strategieën/actieplannen, door grensoverschrijdend samenwerkende overheidsinstanties, met betrokkenheid van belangenhebbenden w.o. burgers
- Identificatie, analyse en onderzoek naar juridische en andere obstakels in de grensregio, onderzoek naar (haalbaarheid van) oplossingen en maatregelen ter bevordering van die oplossingen
- Lokale bestuurlijke samenwerking, in de directe grensstreek, om creatief te kunnen omgaan met bestaande en mogelijke toekomstige obstakels aan de grens, zoals tijdelijke restricties op grensoverschrijdende verplaatsingen (bvb. bij een pandemie)
- Kleinschalige acties ter bevordering van grensoverschrijdend contact tussen burgers, daar waar dit contact onvoldoende spontaan tot stand komt en de contacten bevorderlijk zijn om de negatieve effecten van de grens op het welzijn en welvaart van grensbewoners te verminderen

(in de eerste plaats binnen de programmathema's innovatie, klimaatmitigatie,-adaptatie, biodiversiteit en arbeidsmarkt)

- Initiatie van grensoverschrijdende samenwerking, afstemming of wederzijds leren door lokale besturen, waar relevant met betrokkenheid van burgers en/of andere belanghebbenden, om om te gaan met juridische of andere obstakels, verschillen aan de grens of aan de grens gerelateerde tendensen

Bovenstaande projecttypes zijn beoordeeld als zijnde verenigbaar met het beginsel 'geen ernstige afbreuk doen aan' (Do No Significant Harm – DNSH), aangezien zij gezien hun de aard, naar verwachting geen beduidende negatieve milieuimpact hebben.

Voor Interreg-programma's van component 4:

Referentie: artikel 17, lid 9, onder c), i)

Definitie van één enkele begunstigde of een beperkte lijst van begunstigten en de toekenningsprocedure

Tekstveld [7 000]

nvt

2.4.3 Indicatoren

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), ii), artikel 17, lid 9, onder c), iii)

Tabel 2: Outputindicatoren

Prioriteit	Specifieke doelstelling	ID [5]	Indicator	Meeteenheid [255]	Mijlpaal (2024) [200]	Uiteindelijk streefdoel (2029) [200]
D	i	RCO84	Gemeenschappelijk ontwikkelde en in projecten uitgevoerde proefactiviteiten	Aantal	6	43
D	i	RCO117	Oplossingen voor geconstateerde grensoverschrijdende juridische of administratieve belemmeringen	Aantal	15	58

Tabel 3: Resultaatindicatoren

Prioriteit	Specifieke doelstelling	ID	Indicator	Meeteenheid	Uitgangswaarde	Referentiejaar	Uiteindelijk streefdoel (2029)	Gegevensbron	Opmerkingen
------------	-------------------------	----	-----------	-------------	----------------	----------------	--------------------------------	--------------	-------------

D	i	RCR8 2	Grensoverschrijdende juridische of administratieve belemmeringen die zijn verminderd of opgelost	Aantal	0	2021	12	Opgave door begunstigden	
---	---	-----------	--	--------	---	------	----	--------------------------	--

2.4.4 De voornaamste doelgroepen

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), iii), artikel 17, lid 9, onder c), iv)

Tekstveld [7 000]

Voor deze Specifieke Doelstelling zijn met name (doch niet limitatief) de volgende doelgroepen als potentiële begunstigden te noemen:

- verenigingen van burgers
- (semi-) overheden
- kennis- en onderwijsinstellingen
- publiek-private samenwerkingsverbanden
- intermediaire organisaties of brancheorganisaties

2.4.5 Beoogde specifieke gebieden, met inbegrip van het geplande gebruik van ITI, CLLD of andere territoriale instrumenten

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), iv)

Tekstveld [7 000]

Er zijn geen beoogde specifieke gebieden. Ook zal er geen gebruik worden gemaakt van ITI, CLLD of andere territoriale instrumenten.

2.4.6 Gepland gebruik van financieringsinstrumenten

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), v)

Tekstveld [7 000]

Er zal geen gebruik worden gemaakt van financieringsinstrumenten.

2.4.7 Indicatieve uitsplitsing van de EU-programmamiddelen naar interventietype

Referentie: artikel 17, lid 4, onder e), vi), artikel 17, lid 9, onder c), v)

Tabel 4: Dimensie 1 – steunverleningsgebied

Nr. van de prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Code	Bedrag (in EUR)
-----------------------	-------	-------------------------	------	-----------------

D	EFRO	i	171	10.176.152,20
---	------	---	-----	---------------

Tabel 5: Dimensie 2 – financieringsvorm

Nr. van de prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Code	Bedrag (in EUR)
D	EFRO	i	1 – subsidie	10.176.152,20

Tabel 6: Dimensie 3 – territoriale uitvoeringsmechanismen en territoriale focus

Nr. van de prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Code	Bedrag (in EUR)
D	EFRO	i	33 – geen territoriale toespitsing	10.176.152,20

3. Financieringsplan

Referentie: artikel 17, lid 4, onder g)

3.1 Financiële toewijzingen per jaar

Referentie: artikel 17, lid 4, onder g), i), artikel 17, lid 5, onder a), i)-iv)

Tabel 7

Fonds	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Totaal
EFRO	€ 0	€ 37.210.171	€ 37.954.375	€ 38.713.462	€ 29.907.070	€ 30.505.211	€ 31.115.316	€ 205.405.605
Totaal	€ 0	€ 37.210.171	€ 37.954.375	€ 38.713.462	€ 29.907.070	€ 30.505.211	€ 31.115.316	€ 205.405.605

3.2 Totale financiële toewijzingen per fonds en nationale medefinanciering

Referentie: artikel 17, lid 4, onder g), ii), artikel 17, lid 5, onder a), i)-iv), artikel 17, lid 5, onder b)

Tabel 8

BD-nr. of TB	Prioriteit	Fonds (voorzover van toepassing)	Berekeningsgrondslag voor de EU-steun (totaal of publiek)	EU-bijdrage (a)	Indicatieve uitsplitsing van de EU-bijdrage		Nationale bijdrage (b)=(c)+(d)	Indicatieve uitsplitsing van de nationale bijdrage		Totaal (e)=(a)+(b)	Medefinancierings- percentage (f)=(a)/(e)	Bijdragen van derde landen (ter informatie)
					Zonder TB overeenkomstig artikel 27(1) (a1)	TB overeenkomstig artikel 27(1) (a2)		Nationale overheid (c)	National particulier (d)			
<u>1</u>	<u>A</u>	<u>EFRO</u>	<u>Totaal</u>	€ <u>72.599.931,66</u>	€ <u>68.178.876,00</u>	€ <u>4.421.055,66</u>	€ <u>72.599.931,66</u>	€ <u>49.873.639,66</u>	€ <u>22.726.292,00</u>	€ <u>145.199.863,32</u>	<u>50%</u>	€ <u>0</u>
<u>2</u>	<u>B</u>	<u>EFRO</u>	<u>Totaal</u>	€ <u>73.537.563,87</u>	€ <u>69.059.410,01</u>	€ <u>4.478.153,86</u>	€ <u>73.537.563,87</u>	€ <u>56.272.711,37</u>	€ <u>17.264.852,50</u>	€ <u>147.075.127,74</u>	<u>50%</u>	€ <u>0</u>
<u>4</u>	<u>C</u>	<u>EFRO</u>	<u>Totaal</u>	€ <u>48.432.085,21</u>	€ <u>45.482.758,13</u>	€ <u>2.949.327,08</u>	€ <u>48.432.085,21</u>	€ <u>41.609.671,49</u>	€ <u>6.822.413,72</u>	€ <u>96.864.170,42</u>	<u>50%</u>	€ <u>0</u>
<u>ISD</u>	<u>D</u>	<u>EFRO</u>	<u>Totaal</u>	€ <u>10.836.024,26</u>	€ <u>10.176.152,20</u>	€ <u>659.872,06</u>	€ <u>10.836.024,26</u>	€ <u>10.836.024,26</u>	€ <u>0,00</u>	€ <u>21.672.048,52</u>	<u>50%</u>	€ <u>0</u>
	Totaal	EFRO	Totaal	€ <u>205.405.605,00</u>	€ <u>192.897.196,34</u>	€ <u>12.508.408,66</u>	€ <u>205.405.605,00</u>	€ <u>158.592.046,78</u>	€ <u>46.813.558,22</u>	€ <u>410.811.210,00</u>	<u>50%</u>	€ <u>0</u>

4. Maatregel die is genomen om de relevante partners te betrekken bij de opstelling van het Interreg-programma en de rol van die programmapartners bij de uitvoering, het toezicht en de evaluatie

Referentie: artikel 17, lid 4, onder h)

1) Rol van de partners in het voorbereidingsproces

In haar vergadering van december 2018 werd door het Comité van Toezicht van het lopende, Interreg V Vlaanderen-Nederland-programma voor het eerst gesproken over de voorbereidingen van het nieuwe programma. De beheerautoriteit en het gemeenschappelijk secretariaat hebben sindsdien, in nauw overleg met de betrokken lidstaten en de overige programmapartners, de nodige stappen gezet om te komen tot een gedragen IP.

In 2019 werd geconcludeerd dat het wenselijk was dat de partners waarnaar verwezen wordt in artikel 6 van de CPR-Verordening nauw betrokken zouden zijn bij het verdere voorbereidingsproces.

Deze partners waren al lid van het Comité van Toezicht, maar niet altijd even actief in dit gremium. Om ze nauwer te betrekken, werd besloten om ze óók uit te nodigen voor de ambtelijke voorbereidende vergaderingen (het Coördinatorenoverleg), waarin in veel meer detail werd besproken welk beleid voor het nieuwe programma de boventoon moet voeren. Zij werden allen individueel gecontacteerd met ook de nodige toelichting over het programma en het te lopen proces.

Voor de lokale besturen werden de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) aangeschreven. De VVSG en de VNG werden in het Comité van Toezicht vertegenwoordigd door respectievelijk een schepen van de Vlaamse gemeente Pelt en de burgemeester van Baarle-Nassau, twee grensgemeenten. Voor de economische en sociale partners werden de Sociaal-Economische Raad voor Vlaanderen (SERV) en de Sociaal-Economische Raad (SER)(NL), alsmede de vakbond ABVV betrokken. Voor de milieuorganisaties namen de Bond Beter Leefmilieu (BBL) en het Netwerk van Natuur- en Milieufederaties (en namens deze de Zeeuwse Milieufederatie ZMF). Voor de ngo's nam enkel de Vlaamse ngo-koepel 'De Verenigde Verenigingen' deel, bij gebrek aan een Nederlandse tegenhanger, en voor de gelijke kanseninstanties Unia in Vlaanderen en het College voor de rechten van de mens in Nederland.

In ongeveer een jaar tijd, tussen eind 2019 en eind 2020, kregen de hoofdlijnen van het programmavorm en werd een voorlopige selectie van beleidsdoelstellingen gemaakt. Dit kwam tot stand door 11 ambtelijke en bestuurlijke overleggen met vertegenwoordigers van nationale, regionale en lokale besturen en de bovengenoemde organisaties. De documenten voor de bespreking werden altijd twee weken voor de bijeenkomst via de mail toegezonden aan de deelnemers. Dit gaf de deelnemers tijd om zich voor te bereiden en, indien een partner niet aanwezig kon zijn bij een bespreking, tijd om schriftelijke input aan te leveren. In deze bijeenkomsten werd het nieuwe programma besproken en konden alle partners mee input geven bij de keuze en invulling. Hiervoor werd eerst de gebiedsanalyse van het programmagebied afgerond en vervolgens de keuze gemaakt voor, en invulling gegeven aan, de specifieke doelstellingen. Na afloop van elke bijeenkomst werden de voorstellen en conclusies verwerkt tot een nieuwe tekst. Deze wijzigingen werden aangebracht met track-changes, zodat alle deelnemers inzicht hadden in de aangebrachte wijzigingen. Vanaf het najaar van 2020 werden ook de kennisinstellingen rechtstreeks betrokken, via vertegenwoordigingen namens de Vlaamse Hogescholenraad (VHLORA), de Vlaamse Interuniversitaire Raad - VLIR), de Nederlandse hogescholen (vertegenwoordigd door HZ) en de Nederlandse universiteiten (vertegenwoordigd door Universiteit Maastricht).

In de zomer van 2020 werd het concept programma voldoende gevorderd beschouwd en werd een bredere raadpleging van 'het veld' georganiseerd in de vorm van 5 thematische focusgroepen (voor BD 1, 2, 4, duurzaam toerisme en ISD). Voor de samenstelling van de besprekingen diende elke programmapartner per focusgroep een voorstel in van 5 organisaties die, vanuit het programmagebied van de betreffende partner, de benodigde kennis bezit. Het Gemeenschappelijk Secretariaat controleerde vervolgens of de focusgroepen een juiste representatie waren van alle stakeholders. Vervolgens ontvingen per focusgroep 45 organisaties ruim 4 weken voor de bespreking een uitnodiging. Aan elke focusgroep van drie uur namen ongeveer 30 deelnemers deel. Men werd gevraagd om te reflecteren op de gebiedsanalyse, de keuze van beleids- en specifieke doelstellingen, en de invulling daarvan via beoogde projectsoorten en doelgroepen. Ook konden er opmerkingen worden aangedragen over de mail. De strategie bleek in ruime mate gedragen te worden door het maatschappelijk middenveld. Niettemin leverden de focusgroepen interessante aanvullingen, adviezen en nuanceringen op, op basis waarvan in de eerste plaats het IP en Gebiedsanalyse zelf, en mogelijk ook andere documenten zoals de communicatiestrategie, aangepast werden of opgestart zullen worden. In december 2020 stelde het comité, met betrokkenheid van alle 'artikel 6' partners, een ['95%' afgewerkte versie van het Interreg-programma](#) vast, waarin de voorstellen van de focusgroepen werden verwerkt. Deze versie werd op de website van het huidige programma geplaatst en via verschillende kanalen, zoals een persbericht en social media, verspreid. Er werd benadrukt dat burgers en organisaties input konden leveren op deze versie. Naar aanleiding hiervan ontvingen ...

Tijdens dit hele proces werd verder stakeholdersbetrokkenheid gestimuleerd via de communicatie-inspanningen van het programma en de acties van de programmapartners:

- in september 2019 organiseerde het programma het event 'Funding the Future'. Op dit event presenteerden de programmapartners hun initiële ideeën voor (de doelstellingen van) het nieuwe programma, via een plenaire politieke discussie, voor honderden aanwezigen van bedrijven, kennis- en opleidingsinstellingen, maatschappelijke organisaties en burgers. Deelnemers konden tevens input geven en zich laten inspireren door tientallen op het event gedemonstreerde fysieke realisaties uit Interreg V;
- hieraan voorafgaand en vooral nadien informeerde het programma stakeholders omtrent de voortgang in de ontwikkeling van het nieuwe programma, via nieuwsbrieven en website en bovenal de projectadviseurs, die via hun dagdagelijkse contacten in het veld een beeld konden ontwikkelen van uitdagingen en opportuniteiten, in de grensoverschrijdende samenwerking;
- verschillende programmapartners, bijvoorbeeld Vlaanderen (Vlaio), het Nederlandse Ministerie van Economische Zaken en Klimaat en de provincies Zeeland en West-Vlaanderen organiseerden of droegen bij in events en communicatie-acties met het oog op de voorbereidingen van de nieuwe programma's, die voor hun werkgebied toekomstige opportuniteiten kunnen geven.

Begin 2020 wees de Europese Commissie erop dat de verplichtingen van de richtlijnen inzake een Strategische Milieubeoordeling (SMB) van toepassing zijn op de voorbereiding van Interreg programma's. De programma's dienen met de betreffende milieudiensten na te gaan of een volledige SMB opgesteld dient te worden.

Het programma heeft contact opgenomen met de diensten Milieueffectrapportage (MER) in Vlaanderen en Nederland. Op basis van de gesprekken komt het programma tot de conclusie dat het IP niet onderhevig is aan de verplichting tot het uitvoeren van een Strategische Milieubeoordeling, dit om 2 redenen. In de eerste plaats is het IP te catalogiseren als een 'financieel programma' en deze vallen buiten de scope van de verplichting tot Strategische Milieubeoordeling. In ondergeschikte orde kan bijkomend worden aangegeven dat het IP geen kader vormt voor de toekenning van toekomstige vergunningen, wat een bijkomend argument is dat een dergelijke milieubeoordeling niet nodig is.

Vergunningverstrekking instanties zijn op geen enkele manier gebonden aan welke besluiten dan ook in onze programmawerking. De inhoud van het Interreg-programma zelf vormt ook helemaal geen toetssteen voor die instanties. Een selectie als Interreg-project verhoogt dus niet de kans dat een vergunning zou worden verleend, noch zorgt het voor een verkorting of versnelling van de standaardprocedures. De gecontracteerde MER-diensten onderschrijven deze analyse (zie aan dit IP bijgevoegde verklaringen van deze diensten).

2) Rol van de partners bij de uitvoering van het programma

De partners waarnaar verwezen wordt in artikel 6 zullen, net zoals in het lopende programma, uitgenodigd worden om zitting te nemen in het Comité van Toezicht. In die hoedanigheid zullen zij betrokken zijn bij de uitvoering, monitoring en evaluatie van het programma.

Het programma voorziet verder een rol voor burgers, bij de uitvoering van het programma. Sinds het voorjaar van 2020 ging het programma aan de slag met de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO/OECD) in het kader van de pilot 'Engaging citizens in the implementation of cohesion policy'. Naar verwachting volgen uit dit traject aanbevelingen aan het Comité van Toezicht, om de betrokkenheid van burgers bij de uitvoering van het Interreg-programma te versterken.

5. Aanpak van de communicatie en zichtbaarheid voor het Interreg-programma (doelstellingen, doelgroepen, communicatiekanalen, incl. sociale media bereik, waar relevant het geplande budget en relevante indicatoren voor de monitoring en evaluatie)

Referentie: artikel 17, lid 4, onder i)

Het programma wil **samenwerking ondersteunen** tussen op vlak van innovatie, duurzaamheid, arbeidsmobiliteit, duurzaam toerisme en het aanpakken van grensobstakels.

De communicatiestrategie is erop gericht om **mèt de partners** in deze projecten **'Europa' dichterbij te brengen**. We rekenen ook op **onze programmapartners** en de **inwoners** van de grensregio. Projecten dienen niet enkel een meerwaarde te hebben voor de welvaart en het welzijn van inwoners van de grensregio, maar we willen ook dat dit dankzij tastbare resultaten door hen *ervaren* wordt. We willen bewoners actief betrekken en hen uitnodigen om mee de schouders te zetten onder de zoektocht naar oplossingen die met impact op ieders leven.

Drie doelen staan centraal:

1. Kwaliteitsvolle projecten werven (acquisitie)
2. Mensen enthousiasmeren door project- en programmaresultaten bekend te maken
3. Burgers en maatschappelijk middenveld betrekken

Deze doelen staan niet op zich, maar zijn **verweven** met elkaar. Zo:

- worden kwaliteitsvolle projecten aangetrokken dankzij enthousiast communiceren over projectresultaten,
- genereren projectresultaten een grotere bekendheid dankzij een succesvol bereik van burgers, en
- kan de betrokkenheid van burgers aangezwengeld worden door de concrete en positieve impact van de projecten op het leven van ons allemaal in de verf te zetten.

Het programma kan rekenen op een stevig netwerk dat bestaat uit het secretariaat, de programmapartners, maatschappelijk middenveld organisaties (artikel 8 partners) en de begunstigden uit projecten. Dit **netwerk is onze intermediaire doelgroep voor communicatie**: door hen te voeden, te ondersteunen, te informeren en te inspireren zorgen we dat dat niet alleen zijzelf, maar ook hun eigen

netwerken aangemoedigd worden om kwaliteitsvolle projecten in te dienen, en zij bijdragen in het uitdragen van de resultaten van het programma.

Samen met dit netwerk trachten we de **burger en potentiële nieuwe begunstigden** te bereiken:

- **De burger.** De inwoners van de grensregio worden actief betrokken. Gezien de programmadoelen komen bepaalde prioritair te bereiken subgroepen burgers naar boven:
  - Burgers met affiniteit met specifieke thema's. Hierbij kan gedacht worden aan huiseigenaren (te betrekken in projecten rond bvb. energetische renovaties) of zorgbehoevenden (te betrekken in projecten rond bvb. zorginnovaties) .
  - Burgers die geconfronteerd worden met grensproblemen (binnen prioriteit D) en waarbij het dagelijkse leven positief beïnvloedt zal worden door concrete oplossingen.
- **Potentiële begunstigden.** Veel organisaties in de grensregio zijn reeds bekend met Interreg en onderhouden intensieve contacten met hun counterparts over de grens. We blijven naar deze doelgroepen communiceren, ook vanuit de gedachte dat deze organisaties als 'intermediaire doelgroep' kunnen helpen om ook nieuwe organisaties te bereiken. Speciale aandacht gaat, gezien de thematische focus in het programma, uit naar:
  - Ondernemers (m.n. innovatieve KMO/MKB). Het programma zal sterk inzetten op het stimuleren van grensoverschrijdende innovatie door KMO/MKB o.a. d.m.v. een small projects fund. Samen met de regionale ontwikkelingsmaatschappijen zal het programma deze doelgroep actief benaderen.
  - Gemeenten. In prioriteit D (grensknelpunten, people-to-people projecten), B en C (duurzaam toerisme) bestaan er meer mogelijkheden dan voorheen voor betrokkenheid van gemeenten en andere overheden. Vooral grensgemeenten zijn hierin prioritair.

De **website** speelt een centrale rol. **Nieuwsbrieven en persberichten** werken daarbij versterkend en de **social media kanalen** bewegen zich als satellieten rondom de website. We zetten daarbij extra in op LinkedIn om potentiële begunstigden met elkaar in contact te brengen. Facebook en Twitter gebruiken we om te informeren.

Naast een start- en slotevent, zullen er op maat **events** plaatsvinden met een focus op het informeren van (potentiële) projectpartners, netwerken (gericht op prioritaire sectoren, thema's...), en het creëren van burgerbetrokkenheid. Daarnaast sluit het programma zelf aan bij evenementen van derden. Ondersteunend zijn (m.n. digitale of audiovisuele) **publicaties** zoals tutorials en een inspiratiegids burgerbetrokkenheid voor projecten. Ook maken we gebruik van ons netwerk zoals de programmapartners die we van budgetten voorzien om eigen **communicatieacties in de regio** te ontwikkelen. Een **doorlopende campagne** richt zich afwisselend of combinerend op de drie kerndoelen. Bij alle kanalen zetten we in op een duurzaam gebruik van middelen.

Het programma investeert **2 miljoen euro** in haar communicatiebeleid (incl. personeelskost 2 fte), ongeveer 1% van het totale budget.

Monitoring en evaluatie gebeurt via outputindicatoren per communicatiekanaal en enquêtes na activiteiten. In de **jaarlijkse communicatieplannen** komen deze in detail aan bod via een **SMART** formulering.

Voorbeelden van indicatoren zijn het aantal persartikels, 'likes' en gedeelde berichten op social media en deelnemers bij events. We bekijken onze beoogde doelstellingen per jaar, welke activiteiten hieruit voortvloeiden en welke resultaten ze haalden. De impact van activiteiten onderzoeken we tijdens uitgebreidere evaluaties zoals in het Evaluatieplan worden opgenomen.

6. Indication of support to small-scale projects, including small projects with small project funds.

Reference: Article 17(4)(new j), Article 24

Tekstveld [7 000]

Het programma is overtuigd van de meerwaarde van kleinschalige projecten voor de zichtbaarheid en directe impact van Europa bij de burger en plant hier via 2 wegen op in te zetten: via een bedrijfsregeling voor grensoverschrijdende innovatietrajecten en via een regeling gericht op het identificeren en oplossen van (juridische en 'zachtere') grensknelpunten. Beiden worden aangemerkt als een project van strategisch belang (en zijn dus ook opgenomen in bijlage 3a) en zullen elk worden vormgegeven via een apart fonds voor kleinschalige projecten.

De geplande bedrijfsregeling situeert zich in prioriteit A 'Een slimmer Europa. Innovatie en vaardigheden voor slimme transformatie. (BD1)' en is voorzien te lopen gedurende de volledige programmaperiode. Via deze regeling wenst het programma KMO/MKB's te ondersteunen die in een grensoverschrijdend partnerschap innovatietrajecten willen uitvoeren. Het is de ambitie om in het kader van deze regeling meerdere tientallen dergelijke innovatietrajecten te steunen.

De regeling die zich richt op de grensknelpunten valt logischerwijs binnen prioriteit D 'Een Europa zonder grenzen. Samenwerken om grensobstakels te overwinnen. (ISD1)'. Het programma onderzoekt – met ondersteuning van de OESO – of bij de werking van deze regeling direct burgerbetrokkenheid kan worden gerealiseerd via de oprichting van een burgerplatform, dat onder meer een rol zou spelen bij de prioritering van aan te pakken grensobstakels.

Naast bovengenoemde fondsen voor kleinschalige projecten biedt het programma ook op andere manieren nog ruimte voor kleinschalige projecten. Het programma creëert bijvoorbeeld mogelijkheden voor people-to-people activiteiten. Na de indiening van het IP zal duidelijk worden op welke manier deze het best worden vorm gegeven (via een apart fonds voor kleinschalige projecten, als deelactiviteit van ruimere projecten, als onderdeel van het strategische project rond het burgerplatform, als aparte projecten onder direct management van het programma in de Interreg Specifieke Doelstelling,...).

7. Uitvoeringsbepalingen

7.1. Programma-autoriteiten

Referentie: artikel 17, lid 7, onder a)

Tabel 10

Programma- autoriteiten	Naam van de instelling [255]	Naam van de contactpersoon [200]	E-mail [200]
Beheerautoriteit	Provincie Antwerpen – Departement Economie, Streekbeleid en Europa	Pieter Soetewey	pieter.soetewey@provincieantwerpen.be
Nationale autoriteit (voor programma's met deelnemende derde landen, indien van toepassing)	NVT		
Auditautoriteit	Vlaamse Gemeenschap – Vlaamse Auditautoriteit voor	Tony Mortier	tony.mortier@vlaanderen.be

	de Europese Structuurfondsen		
Vertegenwoordigers in d groep van auditors	Ministerie van Financiën - Auditdienst Rijk (NL)	Jan Durenkamp	j.n.h.m.durenkamp@minfin.nl
Instantie waaraan de Commissie de betalingen verricht	Provincie Antwerpen - Autonoom Provinciebedrijf Provinciaal Secretariaat voor de Europese Structuurfondsen (APB PSES)	Pieter Soetewey Bram de Kort	pieter.soetewey@provincieantwerpen.be bram.dekort@grensregio.eu

7.2. Procedure voor het instellen van het gezamenlijke secretariaat

Referentie: artikel 17, lid 7, onder b)

Tekstveld [3 500]

Voor de uitvoering van het Interregprogramma (IP) en de ondersteuning van de verschillende autoriteiten wordt gebruik gemaakt van het Gemeenschappelijk Secretariaat Interreg Vlaanderen-Nederland, zoals in de periodes 2007-2013 en 2014-2020. Dit Gemeenschappelijk Secretariaat is gevestigd te Antwerpen, als grootste, meest centrale en via (grensoverschrijdend) openbaar vervoer best bereikbare stad in het programmagebied. Het Gemeenschappelijk Secretariaat maakt onderdeel uit van het Autonoom Provincie Bedrijf Programmasecretariaat Europese Structuurfondsen (APB PSES). Het Gemeenschappelijk Secretariaat is operationeel sinds 2007. Het team is ervaren, en goed geëquipeerd om op een correcte en doeltreffende wijze uitvoering te geven aan het programma. Voor de bestaffing van het Gemeenschappelijk Secretariaat wordt dan ook maximaal op continuering van de huidige dienstverbanden ingezet. Nieuwe aanwervingen gebeuren in beginsel via de Provincie Antwerpen.

De programmapartners hebben blijvende aandacht voor de werking van het Gemeenschappelijk Secretariaat. De vooropgestelde werkprocessen zullen voortbouwen op de werkprocessen voor de periode 2014-2020 en zodoende een efficiënte, professionele en objectieve toetsing van projecten verzekeren, alsmede kwalitatieve begeleiding en regionaal maatwerk via regionale projectadviseurs. Binnen het Gemeenschappelijk Secretariaat is in de periode 2014-2020 extra expertise opgebouwd die het mogelijk maakte om een op innovatie en bedrijfsparticipatie gericht programma correct, efficiënt en effectief tot uitvoering te brengen. Met name de financiële cel van het secretariaat werd recent versterkt in functie van begeleiding van begunstigen bij administratief-juridische (declaratie)vraagstukken, risico-inschatting ter versterking van beheer en controle, en kwaliteitscontrole op de eerstelijnscontrole. Het programma investeert daarnaast in een nieuw, sterker projectmanagementsysteem (e-loket), wat zowel voor de begunstigen als secretariaat, partners en autoriteiten voordelen (administratieve vereenvoudiging) oplevert en – dankzij automatisering – het management verificatie proces versterkt.

Deze lijnen – professionele en objectieve toetsing, hands-on begeleiding door regionale aanspreekpunten, financieel-administratieve en juridische expertise en een versterkt e-loket – verzekeren een optimale *projectwerking*. Daarenboven echter investeert het secretariaat in capaciteit (personeel en in haar werking) op vlak van communicatie en kapitalisatie, burgerbetrokkenheid en betrokkenheid van het middenveld (de zogenaamde ‘artikel 6’-leden). Dankzij die laatste stappen neemt het secretariaat steeds meer een rol op die de projectwerking en (ondersteuning van) beheer en controle overstijgt en draagt het er nog actiever dan in het verleden aan bij om Europa daadwerkelijk dichterbij de burger te brengen.

--

7.3 Verdeling van de aansprakelijkheden onder de deelnemende lidstaten en, indien van toepassing, derde landen en LGO's, in het geval van financiële correcties die door de beheerautoriteit of de Commissie worden opgelegd

Referentie: artikel 17, lid 7, onder c)

Tekstveld [10 500]

Conform art. 52 van de ETC-Verordening m.b.t. financieel beheer zorgt de beheerautoriteit ervoor dat alle ten gevolge van een onregelmatigheid betaalde bedragen van de eerstverantwoordelijke of de enige begunstigde teruggevorderd worden. Als de eerstverantwoordelijke begunstigde er niet in slaagt terugbetaling van een begunstigde te verkrijgen of als de beheerautoriteit er niet in slaagt terugbetaling van de eerstverantwoordelijke of de enige begunstigde te verkrijgen, betaalt de lidstaat of het derde land op wiens grondgebied de betrokken begunstigde gevestigd is onverschuldigd aan die begunstigde betaalde bedragen terug aan de beheerautoriteit.

Indien er bij de selectie van een begunstigde uit een derde land geen regeling met het betrokken land getroffen is, betalen de lidstaten (Nederland en België – Vlaanderen) elk de helft van het betrokken bedrag terug aan de beheerautoriteit. Deze regeling rond de betrokkenheid van begunstigten uit andere lidstaten, geldt als uitvoering van art. 22, lid 1, 4^e en 5^e alinea van de ETC-Verordening en wordt vastgelegd in de overeenkomsten tussen de lidstaten en de beheerautoriteit. Van zodra deze regeling van kracht is, kan de beheerautoriteit de toestemming geven die nodig is in uitvoering van art. 22, lid 1 3^e alinea.

8. Gebruik van eenheidskosten, forfaitaire bedragen, forfaitaire percentages en financiering die geen verband houdt met kosten

Reference: Articles 88 and 89 CPR

Gepland gebruik van artikels 88 en 89	YES	NO
Vanaf haar vaststelling zal het programma gebruik maken van terugbetaling van subsidiabele uitgaven van de Commissie aan de lidstaat op basis van eenheidskosten, forfaitaire bedragen en forfaitaire percentages onder een prioriteit in lijn met artikel 88 CPR (indien ja, vul aanhangsel 1 in)	X	
Vanaf haar vaststelling zal het programma gebruik maken van terugbetaling van subsidiabele uitgaven van de Commissie aan de lidstaat op basis van op basis van financiering die geen verband houdt met kosten (indien ja, vul aanhangsel 2 in)		X

AANHANGSELS

- Kaart van het programmagebied

-
- **Terugbetaling van subsidiabele uitgaven van de Commissie aan de lidstaat op basis van eenheidskosten, vaste bedragen en vaste percentages**
  - **Financiering die geen verband houdt met kosten**

Aanhangsel 1: Kaart van het programmagebied

Aanhangsel 2: Terugbetaling van subsidiabele uitgaven van de Commissie aan de lidstaat op basis van eenheidskosten, vaste bedragen en vaste percentages

Aanhangsel 3: Terugbetaling van subsidiabele uitgaven van de Commissie aan de lidstaat op basis van financiering die geen verband houdt met kosten

Aanhangsel 3a: Lijst van geplande concrete acties van strategisch belang met een tijdsplanning

Terugbetaling van subsidiabele uitgaven van de Commissie aan de lidstaat op basis van eenheidskosten, vaste bedragen en vaste percentages

Model voor de indiening van gegevens voor beoordeling door de Commissie

(Artikel 88 van de GB-verordening)

Datum voor de indiening van het voorstel	
Huidige versie	

Appendix 1

A. Samenvatting van de belangrijkste elementen

Prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Estimated proportion of the total financial allocation within the priority to which the simplified cost option will be applied in %	Soort(en) concrete actie		Indicator die aanleiding geeft tot vergoeding		Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	Type of simplified cost option (standard scale of unit costs, lump sums or flat rates)	Amount (in EUR) or percentage (in case of flat rates) of the simplified cost option
				Code(1)	Beschrijving	Code(2)	Beschrijving			
A	EFRO	RSO1.1. Developing and enhancing research and innovation capacities and the uptake of advanced technologies	28,00%	010. Onderzoek en innovatie in kmo's, waaronder netwerkactiviteiten	Alle soorten concrete acties		Gerealiseerde projecturen (BE)	Arbeidsuur	Eenheidskosten	49,23
A	EFRO	RSO1.1. Developing and enhancing research and innovation capacities and the uptake of advanced technologies	30,00%	010. Onderzoek en innovatie in kmo's, waaronder netwerkactiviteiten	Alle soorten concrete acties		Gerealiseerde projecturen (NL)	Arbeidsuur	Eenheidskosten	53,57
A	EFRO	RSO1.1. Developing and enhancing research and innovation capacities and the uptake of advanced technologies	0,80%	010. Onderzoek en innovatie in kmo's, waaronder netwerkactiviteiten	Alle soorten concrete acties		Geselecteerd project	Geselecteerde projectaanvraag	Vast bedrag	37.000,00
A	EFRO	RSO1.4. Developing skills for smart specialisation, industrial transition and entrepreneurship	33,00%	023. Ontwikkeling van vaardigheden voor slimme specialisatie, de industrietransitie, ondernemerschap en het aanpassingsvermogen van ondernemingen	Alle soorten concrete acties		Gerealiseerde projecturen (BE)	Arbeidsuur	Eenheidskosten	49,23
A	EFRO	RSO1.4. Developing skills for smart specialisation, industrial transition and entrepreneurship	36,00%	023. Ontwikkeling van vaardigheden voor slimme specialisatie, de industrietransitie, ondernemerschap en het aanpassingsvermogen van ondernemingen	Alle soorten concrete acties		Gerealiseerde projecturen (NL)	Arbeidsuur	Eenheidskosten	53,57
A	EFRO	RSO1.4. Developing skills for smart specialisation, industrial	2,30%	023. Ontwikkeling van vaardigheden voor slimme specialisatie, de industrietransitie,	Alle soorten concrete acties		Geselecteerd project	Geselecteerde projectaanvraag	Vast bedrag	37.000,00

Prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Estimated proportion of the total financial allocation within the priority to which the simplified cost option will be applied in %	Soort(en) concrete actie		Indicator die aanleiding geeft tot vergoeding		Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	Type of simplified cost option (standard scale of unit costs, lump sums or flat rates)	Amount (in EUR) or percentage (in case of flat rates) of the simplified cost option
				Code(1)	Beschrijving	Code(2)	Beschrijving			
		transition and entrepreneurship		ondernemerschap en het aanpassingsvermogen van ondernemingen						
B	EFRO	RSO2.1. Promoting energy efficiency and reducing greenhouse gas emissions	25,00%	029. Onderzoeks- en innovatieprocessen, technologieoverdracht en samenwerking tussen ondernemingen, onderzoekscentra en universiteiten gericht op de koolstofarme economie, bestendigheid tegen en adaptatie aan klimaatverandering	Alle soorten concrete acties		Gerealiseerde projecturen (BE)	Arbeidsuur	Eenheidskosten	49,23
B	EFRO	RSO2.1. Promoting energy efficiency and reducing greenhouse gas emissions	27,00%	029. Onderzoeks- en innovatieprocessen, technologieoverdracht en samenwerking tussen ondernemingen, onderzoekscentra en universiteiten gericht op de koolstofarme economie, bestendigheid tegen en adaptatie aan klimaatverandering	Alle soorten concrete acties		Gerealiseerde projecturen (NL)	Arbeidsuur	Eenheidskosten	53,57
B	EFRO	RSO2.1. Promoting energy efficiency and reducing greenhouse gas emissions	1,00%	029. Onderzoeks- en innovatieprocessen, technologieoverdracht en samenwerking tussen ondernemingen, onderzoekscentra en universiteiten gericht op de koolstofarme economie, bestendigheid tegen en adaptatie aan klimaatverandering	Alle soorten concrete acties		Geselecteerd project	Geselecteerde projectaanvraag	Vast bedrag	37.000,00
B	EFRO	RSO2.2. Promoting renewable energy in accordance with Renewable Energy Directive (EU) 2018/2001[1], including	25,00%	029. Onderzoeks- en innovatieprocessen, technologieoverdracht en samenwerking tussen ondernemingen, onderzoekscentra en universiteiten gericht op de	Alle soorten concrete acties		Gerealiseerde projecturen (BE)	Arbeidsuur	Eenheidskosten	49,23

Prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Estimated proportion of the total financial allocation within the priority to which the simplified cost option will be applied in %	Soort(en) concrete actie		Indicator die aanleiding geeft tot vergoeding		Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	Type of simplified cost option (standard scale of unit costs, lump sums or flat rates)	Amount (in EUR) or percentage (in case of flat rates) of the simplified cost option
				Code(1)	Beschrijving	Code(2)	Beschrijving			
		the sustainability criteria set out therein		koolstofarme economie, bestendigheid tegen en adaptatie aan klimaatverandering						
B	EFRO	RSO2.2. Promoting renewable energy in accordance with Renewable Energy Directive (EU) 2018/2001[1], including the sustainability criteria set out therein	27,00%	029. Onderzoeks- en innovatieprocessen, technologieoverdracht en samenwerking tussen ondernemingen, onderzoekscentra en universiteiten gericht op de koolstofarme economie, bestendigheid tegen en adaptatie aan klimaatverandering	Alle soorten concrete acties		Gerealiseerde projecturen (NL)	Arbeidsuur	Eenheidskosten	53,57
B	EFRO	RSO2.2. Promoting renewable energy in accordance with Renewable Energy Directive (EU) 2018/2001[1], including the sustainability criteria set out therein	1,00%	029. Onderzoeks- en innovatieprocessen, technologieoverdracht en samenwerking tussen ondernemingen, onderzoekscentra en universiteiten gericht op de koolstofarme economie, bestendigheid tegen en adaptatie aan klimaatverandering	Alle soorten concrete acties		Geselecteerd project	Geselecteerde projectaanvraag	Vast bedrag	37.000,00
B	EFRO	RSO2.3. Developing smart energy systems, grids and storage at outside TEN-E	25,00%	029. Onderzoeks- en innovatieprocessen, technologieoverdracht en samenwerking tussen ondernemingen, onderzoekscentra en universiteiten gericht op de koolstofarme economie, bestendigheid tegen en adaptatie aan klimaatverandering	Alle soorten concrete acties		Gerealiseerde projecturen (BE)	Arbeidsuur	Eenheidskosten	49,23
B	EFRO	RSO2.3. Developing smart energy systems, grids and storage at outside TEN-E	27,00%	029. Onderzoeks- en innovatieprocessen, technologieoverdracht en samenwerking tussen ondernemingen, onderzoekscentra en	Alle soorten concrete acties		Gerealiseerde projecturen (NL)	Arbeidsuur	Eenheidskosten	53,57

Prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Estimated proportion of the total financial allocation within the priority to which the simplified cost option will be applied in %	Soort(en) concrete actie		Indicator die aanleiding geeft tot vergoeding		Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	Type of simplified cost option (standard scale of unit costs, lump sums or flat rates)	Amount (in EUR) or percentage (in case of flat rates) of the simplified cost option
				Code(1)	Beschrijving	Code(2)	Beschrijving			
				universiteiten gericht op de koolstofarme economie, bestendigheid tegen en adaptatie aan klimaatverandering						
B	EFRO	RSO2.3. Developing smart energy systems, grids and storage at outside TEN-E	1,00%	029. Onderzoeks- en innovatieprocessen, technologieoverdracht en samenwerking tussen ondernemingen, onderzoekscentra en universiteiten gericht op de koolstofarme economie, bestendigheid tegen en adaptatie aan klimaatverandering	Alle soorten concrete acties		Geselecteerd project	Geselecteerde projectaanvraag	Vast bedrag	37.000,00
B	EFRO	RSO2.4. Promoting climate change adaptation and disaster risk prevention, resilience taking into account ecosystem based approaches	7,00%	060. Maatregelen voor aanpassing aan de klimaatverandering en preventie en beheer van aan het klimaat gerelateerde risico's: overige, zoals stormen en droogte (met inbegrip van bewustmaking, burgerbescherming en rampenbestrijdingssystemen, infrastructuur en ecosysteemgerichte benaderingen)	Alle soorten concrete acties		Gerealiseerde projecturen (BE)	Arbeidsuur	Eenheidskosten	49,23
B	EFRO	RSO2.4. Promoting climate change adaptation and disaster risk prevention, resilience taking into account ecosystem based approaches	8,00%	060. Maatregelen voor aanpassing aan de klimaatverandering en preventie en beheer van aan het klimaat gerelateerde risico's: overige, zoals stormen en droogte (met inbegrip van bewustmaking, burgerbescherming en rampenbestrijdingssystemen, infrastructuur en ecosysteemgerichte benaderingen)	Alle soorten concrete acties		Gerealiseerde projecturen (NL)	Arbeidsuur	Eenheidskosten	53,57

Prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Estimated proportion of the total financial allocation within the priority to which the simplified cost option will be applied in %	Soort(en) concrete actie		Indicator die aanleiding geeft tot vergoeding		Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	Type of simplified cost option (standard scale of unit costs, lump sums or flat rates)	Amount (in EUR) or percentage (in case of flat rates) of the simplified cost option
				Code(1)	Beschrijving	Code(2)	Beschrijving			
B	EFRO	RSO2.4. Promoting climate change adaptation and disaster risk prevention, resilience taking into account ecosystem based approaches	0,80%	060. Maatregelen voor aanpassing aan de klimaatverandering en preventie en beheer van aan het klimaat gerelateerde risico's: overige, zoals stormen en droogte (met inbegrip van bewustmaking, burgerbescherming en rampenbestrijdingssystemen, infrastructuur en ecosysteemgerichte benaderingen)	Alle soorten concrete acties		Geselecteerd project	Geselecteerde projectaanvraag	Vast bedrag	37.000,00
B	EFRO	RSO2.6. Promoting the transition to a circular and resource efficient economy	25,00%	030. Onderzoeks- en innovatieprocessen, technologieoverdracht en samenwerking tussen ondernemingen gericht op de circulaire economie	Alle soorten concrete acties		Gerealiseerde projecturen (BE)	Arbeidsuur	Eenheidskosten	49,23
B	EFRO	RSO2.6. Promoting the transition to a circular and resource efficient economy	27,00%	030. Onderzoeks- en innovatieprocessen, technologieoverdracht en samenwerking tussen ondernemingen gericht op de circulaire economie	Alle soorten concrete acties		Gerealiseerde projecturen (NL)	Arbeidsuur	Eenheidskosten	53,57
B	EFRO	RSO2.6. Promoting the transition to a circular and resource efficient economy	1,50%	030. Onderzoeks- en innovatieprocessen, technologieoverdracht en samenwerking tussen ondernemingen gericht op de circulaire economie	Alle soorten concrete acties		Geselecteerd project	Geselecteerde projectaanvraag	Vast bedrag	37.000,00
B	EFRO	RSO2.7. Enhancing protection and preservation of nature, biodiversity and green infrastructure, including in urban areas, and reducing all forms of pollution	7,00%	079. Bescherming van natuur, biodiversiteit, natuurlijk erfgoed, hulpbronnen en groene en blauwe infrastructuur	Alle soorten concrete acties		Gerealiseerde projecturen (BE)	Arbeidsuur	Eenheidskosten	49,23

Prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Estimated proportion of the total financial allocation within the priority to which the simplified cost option will be applied in %	Soort(en) concrete actie		Indicator die aanleiding geeft tot vergoeding		Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	Type of simplified cost option (standard scale of unit costs, lump sums or flat rates)	Amount (in EUR) or percentage (in case of flat rates) of the simplified cost option
				Code(1)	Beschrijving	Code(2)	Beschrijving			
B	EFRO	RSO2.7. Enhancing protection and preservation of nature, biodiversity and green infrastructure, including in urban areas, and reducing all forms of pollution	8,00%	079. Bescherming van natuur, biodiversiteit, natuurlijk erfgoed, hulpbronnen en groene en blauwe infrastructuur	Alle soorten concrete acties		Gerealiseerde projecturen (NL)	Arbeidsuur	Eenheidskosten	53,57
B	EFRO	RSO2.7. Enhancing protection and preservation of nature, biodiversity and green infrastructure, including in urban areas, and reducing all forms of pollution	0,80%	079. Bescherming van natuur, biodiversiteit, natuurlijk erfgoed, hulpbronnen en groene en blauwe infrastructuur	Alle soorten concrete acties		Geselecteerd project	Geselecteerde projectaanvraag	Vast bedrag	37.000,00
C	EFRO	RSO4.1. Enhancing the effectiveness and inclusiveness of labour markets and access to quality employment through developing social infrastructure and promoting social economy	33,00%	141. Ondersteuning voor arbeidsmobiliteit	Alle soorten concrete acties		Gerealiseerde projecturen (BE)	Arbeidsuur	Eenheidskosten	49,23
C	EFRO	RSO4.1. Enhancing the effectiveness and inclusiveness of labour markets and access to quality employment through developing social infrastructure and promoting social economy	36,00%	141. Ondersteuning voor arbeidsmobiliteit	Alle soorten concrete acties		Gerealiseerde projecturen (NL)	Arbeidsuur	Eenheidskosten	53,57
C	EFRO	RSO4.1. Enhancing the effectiveness and inclusiveness of labour markets and access to quality employment through developing social infrastructure and	2,30%	141. Ondersteuning voor arbeidsmobiliteit	Alle soorten concrete acties		Geselecteerd project	Geselecteerde projectaanvraag	Vast bedrag	37.000,00

Prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Estimated proportion of the total financial allocation within the priority to which the simplified cost option will be applied in %	Soort(en) concrete actie		Indicator die aanleiding geeft tot vergoeding		Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	Type of simplified cost option (standard scale of unit costs, lump sums or flat rates)	Amount (in EUR) or percentage (in case of flat rates) of the simplified cost option
				Code(1)	Beschrijving	Code(2)	Beschrijving			
		promoting social economy								
C	EFRO	RSO4.2. Improving equal access to inclusive and quality services in education, training and lifelong learning through developing accessible infrastructure, including by fostering resilience for distance and on-line education and training	33,00%	150. Ondersteuning voor tertiair onderwijs (uitgezonderd infrastructuur)	Alle soorten concrete acties		Gerealiseerde projecturen (BE)	Arbeidsuur	Eenheidskosten	49,23
C	EFRO	RSO4.2. Improving equal access to inclusive and quality services in education, training and lifelong learning through developing accessible infrastructure, including by fostering resilience for distance and on-line education and training	36,00%	150. Ondersteuning voor tertiair onderwijs (uitgezonderd infrastructuur)	Alle soorten concrete acties		Gerealiseerde projecturen (NL)	Arbeidsuur	Eenheidskosten	53,57
C	EFRO	RSO4.2. Improving equal access to inclusive and quality services in education, training and lifelong learning through developing accessible infrastructure, including by fostering resilience for distance and on-line education and training	2,30%	150. Ondersteuning voor tertiair onderwijs (uitgezonderd infrastructuur)	Alle soorten concrete acties		Geselecteerd project	Geselecteerde projectaanvraag	Vast bedrag	37.000,00
C	EFRO	RSO4.6. Enhancing the role of culture and sustainable tourism in economic development, social inclusion and social innovation	7,00%	165. Bescherming, ontwikkeling en bevordering van openbare toeristische activa en toeristische diensten	Alle soorten concrete acties		Gerealiseerde projecturen (BE)	Arbeidsuur	Eenheidskosten	49,23
C	EFRO	RSO4.6. Enhancing the role of culture and sustainable tourism in	8,00%	165. Bescherming, ontwikkeling en bevordering van openbare toeristische	Alle soorten concrete acties		Gerealiseerde projecturen (NL)	Arbeidsuur	Eenheidskosten	53,57

Prioriteit	Fonds	Specifieke doelstelling	Estimated proportion of the total financial allocation within the priority to which the simplified cost option will be applied in %	Soort(en) concrete actie		Indicator die aanleiding geeft tot vergoeding		Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	Type of simplified cost option (standard scale of unit costs, lump sums or flat rates)	Amount (in EUR) or percentage (in case of flat rates) of the simplified cost option
				Code(1)	Beschrijving	Code(2)	Beschrijving			
		economic development, social inclusion and social innovation		activa en toeristische diensten						
C	EFRO	RSO4.6. Enhancing the role of culture and sustainable tourism in economic development, social inclusion and social innovation	0,80%	165. Bescherming, ontwikkeling en bevordering van openbare toeristische activa en toeristische diensten	Alle soorten concrete acties		Geselecteerd project	Geselecteerde projectaanvraag	Vast bedrag	37.000,00
D	EFRO	ISO6.6. Other actions to support better cooperation governance (all strands)	33,00%	171. Verbetering van de samenwerking met partners binnen en buiten de lidstaat	Alle soorten concrete acties		Gerealiseerde projecturen (BE)	Arbeidsuur	Eenheidskosten	49,23
D	EFRO	ISO6.6. Other actions to support better cooperation governance (all strands)	36,00%	171. Verbetering van de samenwerking met partners binnen en buiten de lidstaat	Alle soorten concrete acties		Gerealiseerde projecturen (NL)	Arbeidsuur	Eenheidskosten	53,57
D	EFRO	ISO6.6. Other actions to support better cooperation governance (all strands)	4,00%	171. Verbetering van de samenwerking met partners binnen en buiten de lidstaat	Alle soorten concrete acties		Geselecteerd project	Geselecteerde projectaanvraag	Vast bedrag	37.000,00

(1) This refers to the code for the intervention field dimension in Table 1 of Annex 1 CPR

(2) This refers to the code of a common indicator, if applicable

B. Bijzonderheden per soort concrete actie

Soort concrete actie verkorte titel (1)	Alle soorten concrete acties
De beheersautoriteit heeft steun ontvangen van een extern bedrijf om de vereenvoudigde kosten op te stellen	nee
Naam van het externe bedrijf	nvt
1. Description of the operation type including the timeline for implementation	<p>Alle type projecten die personeelskosten begroten in het kader van hun Interreg-project komen in aanmerking voor het gebruik van het eenheidstarief. De keuze om voor de personeelskosten gebruik te maken van het eenheidstarief, dan wel van het 20% forfait wordt gemaakt op partnerniveau.</p> <p>[Vraag 12: verwacht totaalbedrag uitgesplitst per SCO: - uurtarief: € 183.525.000 - voorbereidingskosten: € 4.810.000]</p> <p>Elk project waarvan de projectaanvraag is goedgekeurd komt in aanmerking voor het vaste bedrag voor voorbereidingskosten. Het gaat om projecten die voldoen aan de verordeningdefinitie van 'concrete actie'. 'Small projects' in het kader van een small project fund (SPF) komen bijgevolg niet in aanmerking voor deze lump sum.</p>
2. Specific objective(s)	<p>RSO1.1. Developing and enhancing research and innovation capacities and the uptake of advanced technologies</p> <p>RSO1.4. Developing skills for smart specialisation, industrial transition and entrepreneurship</p> <p>RSO2.1. Promoting energy efficiency and reducing greenhouse gas emissions</p> <p>RSO2.2. Promoting renewable energy in accordance with Renewable Energy Directive (EU) 2018/2001[1], including the sustainability criteria set out therein</p> <p>RSO2.3. Developing smart energy systems, grids and storage at outside TEN-E</p> <p>RSO2.4. Promoting climate change adaptation and disaster risk prevention, resilience taking into account eco-system based approaches</p> <p>RSO2.6. Promoting the transition to a circular and resource efficient economy</p>

	<p>RSO2.7. Enhancing protection and preservation of nature, biodiversity and green infrastructure, including in urban areas, and reducing all forms of pollution</p> <p>RSO4.1. Enhancing the effectiveness and inclusiveness of labour markets and access to quality employment through developing social infrastructure and promoting social economy</p> <p>RSO4.2. Improving equal access to inclusive and quality services in education, training and lifelong learning through developing accessible infrastructure, including by fostering resilience for distance and on-line education and training</p> <p>RSO4.6. Enhancing the role of culture and sustainable tourism in economic development, social inclusion and social innovation</p> <p>ISO6.6. Other actions to support better cooperation governance (all strands)</p>
12. Total amount (national and Union) expected to be reimbursed by the Commission on this basis	188.335.000,00

Indicators

3. Indicator die aanleiding geeft tot vergoeding (2)	Gerealiseerde projecturen (BE)
4. Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	Arbeidsuur
5. Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	Eenheidskosten
6. Amount per unit of measurement or percentage (for flat rates) of the simplified cost option	49,23
7. Categories of costs covered by the unit cost, lump sum or flat rate	Begunstigden kunnen hun personeelskosten declareren aan de hand van het eenheidstarief. Projectuitgaven die onderdeel uitmaken van externe expertise en diensten, zoals de ingehuurde diensten van freelancers, ZZP'ers, etc. kunnen niet aanvaard worden als personeelskosten. De subsidievoorwaarden voor personeelskosten zijn beschreven in het luik j) 'beheersmaatregelen' van de bijgevoegde nota.

8. Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation?	Nee
9. Verrekeningsmethode (3)	<p>Het eenheidstarief personeelskosten voor Interreg VI wordt berekend op basis van statistische gegevens met betrekking tot Interreg V. Dit impliceert enerzijds dat de populatie van kosten die in aanmerking komt als berekeningsbasis bij aanvang van de programmaperiode voor Interreg VI nog niet volledig is en nog beperkt zal toenemen naarmate de kosten van de laatste projecten uit Interreg V gecertificeerd worden. Het eenheidstarief zal daarom geactualiseerd worden nadat de Europese Commissie bevestigt dat de afsluiting van het programma Interreg V afgerond is. Dit is namelijk het moment waarop Interreg de volledige populatie aan gecertificeerde personeelskosten als berekeningsbasis kan vaststellen. De bijgestelde tarieven worden toegepast op nieuwe declaraties vanaf het volgende moment van indexering (zie volgende paragraaf). Eerdere declaraties worden niet gecorrigeerd of gecompenseerd naar aanleiding van deze bijstelling.</p> <p>Anderzijds is het aanbevolen om het eenheidstarief jaarlijks te indexeren zodat dit tarief voldoende blijft aansluiten op de reële kostprijs. De indexering zal uitgevoerd worden op basis van de Harmonised Indices of Consumer Index Prices (HCIP). De vaste uurtarieven per lidstaat werden berekend op personeelskosten voor uren gepresteerd tussen januari 2016 en november 2020. Juni 2018 valt in het midden van deze periode en is daarom als referentiepunt genomen voor indexering. Bij afsluiting van het programma Interreg V wordt het referentiepunt voor indexering herrekend in functie van de volledige programmatermijn waarin begunstigen personeelskosten declareerden.</p> <p>De indexering van de uurtarieven voor het daaropvolgende kalenderjaar (N+1) gebeurt op basis van de indexwaarde voor de maand oktober (jaar N). Een praktische reden ligt aan de basis voor deze keuze. De indexwaarde voor oktober wordt namelijk in de loop van november (jaar N) gepubliceerd in de HCIP-index. Dit biedt Interreg voldoende tijd om het tarief te implementeren in het e-loket voor het kalenderjaar N+1. Dit impliceert dat het mogelijk is om in het e-loket een onderscheid te maken tussen gedeclareerde uren per kalenderjaar.</p> <p>De tabel in bijgevoegde nota biedt een overzicht van de geïndexeerde basistarieven per land. De geïndexeerde tarieven voor het kalenderjaar 2022 zijn € 49,23 voor Belgische begunstigen en € 53,57 voor Nederlandse begunstigen.</p>

<p>10. Verification of the achievement of the units delivered</p> <p>- describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the units delivered</p> <p>- describe what will be checked and by whom during management verifications</p> <p>- describe what arrangements will be made to collect and store the relevant data/documents</p>	<p>De beheerautoriteit schrijft in het kader van beheer en controle de volgende regels voor aan begunstigden in het programmareglement en aan de eerstelijnscontroleur in het controleprotocol op stukken en ter plaatse.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Programmareglement <p>Zie bijlage met relevante programmaregels</p> <ul style="list-style-type: none"> • Controleprotocol op stukken <p>Bij een eerste declaratie van elke persoon waarvoor uren worden gedeclareerd wordt gecontroleerd of die persoon wel gebruik mag maken van de rubriek personeelskosten. Afhankelijk van het type werkrelatie, wordt nagegaan of de vereiste bewijslast aanwezig is. Het kan gaan om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een arbeidsovereenkomst of aanstellingsbesluit • statuten of andere documenten waaruit blijkt dat de persoon eigenaar, zaakvoerder of DGA of enig andere sturende/strategische rol in de organisatie heeft • de bijkomende bewijslast in geval er sprake is van een detachering of van verbonden ondernemingen: <ul style="list-style-type: none"> ▫ Detachering: een detacheringsovereenkomst, factuur en betalingsreferentie boekhouding; ▫ Verbonden ondernemingen: alle relevante stukken om de verbondenheid te onderbouwen (statuten, aandeelhoudersovereenkomsten, etc.) <p>Bij elke declaratie wordt nagegaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Of het juiste uurtarief werd gebruikt (lidstaat); • of de opgave van het aantal voor het project gewerkte uren plausibel is en binnen de maxima per dag en jaar blijft <p>Controleprotocol ter plaatse</p> <p>Projectboekhouding</p>

	<p>Volgende aandachtspunten moeten in acht worden genomen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • personeelskosten: kwaliteit en plausibiliteit van de urenstaten (nagaan link met projectuitvoering en met uren registratiesysteem van de organisatie); zijn het betaalde uren, zijn het gewerkte uren, zijn het voor het project gewerkte uren, is de urenstaat conform de vereisten
11. Possible perverse incentives, mitigating measures (4) and the estimated level of risk (high/medium/low)	<p>In het algemeen vereenvoudigt het gebruik van het eenheidstarief de administratieve onderbouwing van declaraties voor begunstigden en verlicht het de controle op stukken voor Interreg. De kans op inputfouten bij het declareren neemt ook sterk af omdat het eenheidstarief voorgeprogrammeerd wordt in het e-loket. Daartegenover wint de value-for-money beoordeling aan relatief belang om het risico op perverse effecten te mitigeren. Meer precies evalueert het GS de projectbegroting in functie van de beloofde deliverables van het project. Na projectgoedkeuring monitort het GS ook de projectuitvoering en de totstandkoming (en kwaliteit) van die deliverables. Hiertoe wordt elke 6 maanden een werkbezoek bij elk project uitgevoerd, op basis van een inhoudelijk voortgangsrapport. Deze werkbezoeken roteren over het projectpartnerschap, met steeds een aanwezigheid van de projectverantwoordelijke. Bij ondermaatse prestatie van het GS aan het Comité van Toezicht voorstellen het project (al dan niet gedeeltelijk) te decommitteren.</p> <p>De beheerautoriteit acht het risiconiveau 'laag'.</p>
3. Indicator die aanleiding geeft tot vergoeding (2)	Gerealiseerde projecturen (NL)
4. Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	Arbeidsuur
5. Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	Eenheidskosten
6. Amount per unit of measurement or percentage (for flat rates) of the simplified cost option	53,57

7. Categories of costs covered by the unit cost, lump sum or flat rate	Begunstigden kunnen hun personeelskosten declareren aan de hand van het eenheidstarief. Projectuitgaven die onderdeel uitmaken van externe expertise en diensten, zoals de ingehuurde diensten van freelancers, ZZP'ers, etc. kunnen niet aanvaard worden als personeelskosten. De subsidievoorwaarden voor personeelskosten zijn beschreven in het luik j) 'beheersmaatregelen' van de bijgevoegde nota.
8. Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation?	Nee
9. Verrekeningsmethode (3)	<p>Het eenheidstarief personeelskosten voor Interreg VI wordt berekend op basis van statistische gegevens met betrekking tot Interreg V. Dit impliceert enerzijds dat de populatie van kosten die in aanmerking komt als berekeningsbasis bij aanvang van de programmaperiode voor Interreg VI nog niet volledig is en nog beperkt zal toenemen naarmate de kosten van de laatste projecten uit Interreg V gecertificeerd worden. Het eenheidstarief zal daarom geactualiseerd worden nadat de Europese Commissie bevestigt dat de afsluiting van het programma Interreg V afgerond is. Dit is namelijk het moment waarop Interreg de volledige populatie aan gecertificeerde personeelskosten als berekeningsbasis kan vaststellen. De bijgestelde tarieven worden toegepast op nieuwe declaraties vanaf het volgende moment van indexering (zie volgende paragraaf). Eerdere declaraties worden niet gecorrigeerd of gecompenseerd naar aanleiding van deze bijstelling.</p> <p>Anderzijds is het aanbevolen om het eenheidstarief jaarlijks te indexeren zodat dit tarief voldoende blijft aansluiten op de reële kostprijs. De indexering zal uitgevoerd worden op basis van de Harmonised Indices of Consumer Index Prices (HCIP). De vaste uurtarieven per lidstaat werden berekend op personeelskosten voor uren gepresteerd tussen januari 2016 en november 2020. Juni 2018 valt in het midden van deze periode en is daarom als referentiepunt genomen voor indexering. Bij afsluiting van het programma Interreg V wordt het referentiepunt voor indexering herrekend in functie van de volledige programmatermijn waarin begunstigden personeelskosten declareerden.</p> <p>De indexering van de uurtarieven voor het daaropvolgende kalenderjaar (N+1) gebeurt op basis van de indexwaarde voor de maand oktober (jaar N). Een praktische reden ligt aan de basis voor deze keuze. De indexwaarde voor oktober wordt namelijk in de loop van november (jaar N) gepubliceerd in de HCIP-index. Dit biedt Interreg voldoende tijd om het tarief te implementeren in het e-loket</p>

	<p>voor het kalenderjaar N+1. Dit impliceert dat het mogelijk is om in het e-loket een onderscheid te maken tussen gedeclareerde uren per kalenderjaar.</p> <p>De tabel in bijgevoegde nota biedt een overzicht van de geïndexeerde basistarieven per land. De geïndexeerde tarieven voor het kalenderjaar 2022 zijn € 49,23 voor Belgische begunstigen en € 53,57 voor Nederlandse begunstigen.</p>
<p>10. Verification of the achievement of the units delivered</p> <p>- describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the units delivered</p> <p>- describe what will be checked and by whom during management verifications</p> <p>- describe what arrangements will be made to collect and store the relevant data/documents</p>	<p>De beheerautoriteit schrijft in het kader van beheer en controle de volgende regels voor aan begunstigen in het programmareglement en aan de eerstelijnscontroleur in het controleprotocol op stukken en ter plaatse.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Programmareglement <p>Zie bijlage met relevante programmaregels</p> <ul style="list-style-type: none"> • Controleprotocol op stukken <p>Bij een eerste declaratie van elke persoon waarvoor uren worden gedeclareerd wordt gecontroleerd of die persoon wel gebruik mag maken van de rubriek personeelskosten. Afhankelijk van het type werkrelatie, wordt nagegaan of de vereiste bewijslast aanwezig is. Het kan gaan om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een arbeidsovereenkomst of aanstellingsbesluit • statuten of andere documenten waaruit blijkt dat de persoon eigenaar, zaakvoerder of DGA of enig andere sturende/strategische rol in de organisatie heeft • de bijkomende bewijslast in geval er sprake is van een detachering of van verbonden ondernemingen: <ul style="list-style-type: none"> ▫ Detachering: een detacheringsovereenkomst, factuur en betalingsreferentie boekhouding; ▫ Verbonden ondernemingen: alle relevante stukken om de verbondenheid te onderbouwen (statuten, aandeelhoudersovereenkomsten, etc.) <p>Bij elke declaratie wordt nagegaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Of het juiste uurtarief werd gebruikt (lidstaat);

	<ul style="list-style-type: none"> • of de opgave van het aantal voor het project gewerkte uren plausibel is en binnen de maxima per dag en jaar blijft <p>Controleprotocol ter plaatse</p> <p>Projectboekhouding</p> <p>Volgende aandachtspunten moeten in acht worden genomen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • personeelskosten: kwaliteit en plausibiliteit van de urenstaten (nagaan link met projectuitvoering en met uren registratiesysteem van de organisatie); zijn het betaalde uren, zijn het gewerkte uren, zij het voor het project gewerkte uren, is de urenstaat conform de vereisten
<p>11. Possible perverse incentives, mitigating measures (4) and the estimated level of risk (high/medium/low)</p>	<p>In het algemeen vereenvoudigt het gebruik van het eenheidstarief de administratieve onderbouwing van declaraties voor begunstigden en verlicht het de controle op stukken voor Interreg. De kans op inputfouten bij het declareren neemt ook sterk af omdat het eenheidstarief voorgeprogrammeerd wordt in het e-loket.</p> <p>Daartegenover wint de value-for-money beoordeling aan relatief belang om het risico op perverse effecten te mitigeren. Meer precies evalueert het GS de projectbegroting in functie van de beloofde deliverables van het project. Na projectgoedkeuring monitort het GS ook de projectuitvoering en de totstandkoming (en kwaliteit) van die deliverables. Hiertoe wordt elke 6 maanden een werkbezoek bij elk project uitgevoerd, op basis van een inhoudelijk voortgangsrapport. Deze werkbezoeken roteren over het projectpartnerschap, met steeds een aanwezigheid van de projectverantwoordelijke. Bij ondermaatse prestatie van het GS aan het Comité van Toezicht voorstellen het project (al dan niet gedeeltelijk) te decommitteren.</p> <p>De beheerautoriteit acht het risiconiveau 'laag'.</p>
<p>3. Indicator die aanleiding geeft tot vergoeding (2)</p>	<p>Geselecteerd project</p>
<p>4. Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement</p>	<p>Geselecteerde projectaanvraag</p>
<p>5. Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate</p>	<p>Vast bedrag</p>

6. Amount per unit of measurement or percentage (for flat rates) of the simplified cost option	37.000,00
7. Categories of costs covered by the unit cost, lump sum or flat rate	<p>Kosten voor de voorbereiding van de projectaanvraag. Het vaste bedrag vergoedt alle kosten die projectpartners maken vooraf aan de startdatum van het project (personeelsuren, overhead, reis- en verblijfskosten en externe kosten) gepresteerd voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het definiëren van partnerschappen, - het uitwerken van projectdoelstellingen en werkpakketten, - het schrijven en indienen van projectaanmeldingen en -aanvragen en - de opmaak van samenwerkingsovereenkomsten. <p>Kosten die na de startdatum gemaakt (= uitvoering van de activiteit) zijn, vormen nooit voorbereidingskosten.</p>
8. Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation?	Nee
9. Verrekeningsmethode (3)	<p>Het vaste bedrag voor Interreg VI wordt berekend op basis van statistische gegevens met betrekking tot Interreg IV. De berekeningsbasis is stabiel en volledig omdat het programma Interreg IV reeds afgesloten is. Het basisbedrag voor de periode Interreg IV is gelijk aan € 29.225,49, zoals vastgesteld door de audit van de Europese Commissie. Om het forfaitaire bedrag voldoende te laten aansluiten op de evolutie van reële kosten is het aanbevolen om te indexeren. De indexering is uitgevoerd op basis van de Harmonised Indices of Consumer Index Prices (HCIP). De tabel die gegenereerd werd uit Eurostat is bijgevoegd. De Belgische indexwaarde is gekozen als referentie, omdat het MA/GS gevestigd zijn in België. Dit is een verderzetting van de lijn die de auditeurs van de Commissie hanteerden. Ook zij rekende in haar auditwerk in 2020 enkel met een Belgische index. De indexering vindt één keer per programmaperiode plaats en de maand januari in het beginjaar van de programmaperiode fungeert als referentiepunt, zoals hieronder is weergegeven in de tabel. Het vaste bedrag voor voorbereidingskosten in de programmaperiode 2021-2027 (Interreg VI) is na indexering gelijk aan € 37.633,97. Omwille van administratieve eenvoud achten</p>

	<p>MA/GS het proportioneel om dit bedrag voor de programmaperiode Interreg VI neerwaarts af te ronden naar € 37.000. Dit vaste bedrag is geldig voor de hele programmaperiode. Er is geen review van de methodologie of het tarief voorzien gedurende de programmaperiode.</p>
<p>10. Verification of the achievement of the units delivered</p> <p>- describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the units delivered</p> <p>- describe what will be checked and by whom during management verifications</p> <p>- describe what arrangements will be made to collect and store the relevant data/documents</p>	<p>De beheerautoriteit schrijft in het kader van beheer en controle de volgende regels voor aan begunstigden in het programmareglement en aan de eerstelijnscontroleur in het controleprotocol op stukken en ter plaatse.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Programmareglement <p>De voorschriften over voorbereidingskosten zoals in versie 4.6 van het programmareglement (d.d. 29 januari 2021) worden behouden. De betreffende passage is hieronder gekopieerd.</p> <p>Omschrijving</p> <p>Kosten voor de voorbereiding van de projectaanvraag. Het forfaitaire bedrag vergoedt alle kosten die projectpartners maken vooraf aan de startdatum van het project (personeelsuren, overhead, reis- en verblijfskosten en externe kosten) gepresteerd voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het definiëren van partnerschappen, - het uitwerken van projectdoelstellingen en werkpakketten, - het schrijven en indienen van projectaanmeldingen en -aanvragen en - de opmaak van samenwerkingsovereenkomsten. <p>Kosten die na de startdatum gemaakt (= uitvoering van de activiteit) zijn, vormen nooit voorbereidingskosten.</p> <p>Voor de voorbereidingskosten mag een forfaitair bedrag van 37.000 euro voorzien worden in de projectaanvraag.</p> <p>Bewijslast</p> <p>Het goedgekeurde project fungeert als bewijs dat de projectaanvraag werd voorbereid. Er moet geen bewijslast worden geleverd om te staven dat de kosten effectief gemaakt en betaald zijn of dat het forfaitaire bedrag overeenkomt met de realiteit.</p>

	<p>- Controleprotocol op stukken</p> <p>De goedgekeurde projectaanvraag geldt als bewijs dat het project in aanmerking komt voor de lump sum voorbereidingskosten. Het e-loket voorziet dat enkel projecten in uitvoering de mogelijkheid hebben kosten te declareren.</p> <p>- Controleprotocol ter plaatse</p> <p>Niet van toepassing</p>
<p>11. Possible perverse incentives, mitigating measures (4) and the estimated level of risk (high/medium/low)</p>	<p>In het algemeen vereenvoudigt het gebruik van het vaste bedrag voor voorbereidingskosten de administratieve onderbouwing van declaraties voor begunstigden en verlicht het de controle op stukken voor Interreg. Het GS evalueert bij projectselectie of het vaste bedrag is opgenomen in het kostenplan van de projectverantwoordelijke en verifieert, indien van toepassing, of de declaratie is ingediend door de projectverantwoordelijke. Het vaste bedrag kan slechts één maal per project worden aanvaard. Deze implementatiewijze kan nog evolueren naar aanleiding van de ontwikkeling van het nieuwe e-loket.</p> <p>Tijdens de management verificaties van uitgaven die projecten declareren voor de uitvoering van het project wordt veel aandacht geschonken aan de datum waarom die kosten worden gemaakt. De beheerautoriteit ziet geen reden om perverse effecten te verwachten en schat het risico daarop dan ook als laag in. Aangezien een kwalitatieve projectaanvraag een voorwaarde is voordat een project kan worden goedgekeurd en enkel goedgekeurde projecten het vast bedrag voor voorbereidingskosten kunnen declareren, is er geen reden voor projecten om niet de nodige inspanningen voor de projectvoorbereiding te leveren.</p>

(1) Envisaged starting date of the selection of operations and envisaged final date of their completion (ref. Article 63(5) of CPR).

(2) For operations encompassing several simplified cost options covering different categories of costs, different projects of successive phases of an operation, the fiels 3 to 11 need to be filled in for each indicator triggering reimbursement.

(3) If applicable, indicate the frequency and timing of the adjustment and a clear reference to a specific indicator (including a link to the website where this indicator is published, if applicable).

(4) Are there any potential negative implications on the quality of the supported operations and, if so, what measures (such as quality assurance) will be taken to offset this risk?

C. Berekening van de standaardschaal van eenheidskosten, vaste bedragen of vaste percentages

1. Source of data used to calculate the standard scale of unit costs, lump sums or flat rates (who produced, collected and recorded the data, where the data is stored, cut-off dates, validation, etc):

Vast uurtarief:

·Zie EU ontwerpverordening, artikel 48, lid 2, a)

statistische gegevens of andere objectieve informatie;

·beschrijving van de oorspronkelijke data

De declaratiegegevens uit de programmaperiode Interreg V vormen de basis waarop het eenheidstarief is berekend. Deze gegevens zijn te raadplegen in een afzonderlijk databestand. Dit databestand bestaat uit meerdere tabs, die hierna kort beschreven zijn:

·Tab ‘Declaraties’: Dit query-rapport bevat alle declaratiegegevens, met inbegrip van de SUT’s, over de programmaperiode voor Interreg V tot op de datum van export. De declaratiegegevens zijn geraadpleegd in de vorm van het queryrapport met naam ‘[NEW] declaraties’ dat je kan exporteren via de Case Management applicatie. Het rapport voor deze berekening is geëxporteerd op 26-11-2020.

·Tab ‘Partner info’: In deze tab is informatie over projectpartners toegevoegd uit het query-rapport ‘partner info’. Een beperkt aantal variabelen uit dit rapport is relevant voor de analyse van de SUT’s en werd daarom gelinkt aan de declaratiegegevens. Het gaat om informatie zoals het land van vestiging en het (sub)type organisatie. Het rapport is geëxporteerd op 26-11-2020.

·Tab ‘SFC financiële gegevens’: In deze tab is informatie toegevoegd uit het query-rapport ‘SFC financiële gegevens’. Het is relevant voor de verdere analyse om een enkele variabele (namelijk ‘prioritaire as’) te linken aan de declaratiegegevens. Het rapport is geëxporteerd op 26-11-2020.

·Tab ‘SGT2’: Dit is de tab waarin de relevante informatie uit de bovenstaande rapporten wordt samengevoegd. De berekening van het eenheidstarief wordt gemaakt op basis van de data in deze tab.

·Tab ‘Macro’s’: Er is een reeks bewerkingen uitgevoerd op de brongegevens uit het declaratierapport om het eenheidstarief te berekenen. De kans op fouten in de berekening is minimaal vanwege twee maatregelen. Enerzijds is gekozen om de bewerkingen te vertalen in Excel-formules. Anderzijds is de toepassing van deze formules geprogrammeerd in een aantal macro’s. In de macro zijn met andere woorden alle opeenvolgende bewerkingen geprogrammeerd zodat deze met ‘een klik op de knop’ uitgevoerd en/of herhaald kunnen worden. Deze maatregelen bieden het grote voordeel dat de

berekening van het eenheidstarief betrouwbaar, transparant en makkelijk te repliceren is in de toekomst. De programmeercode achter de macro's wordt verder in deze nota toegelicht.

·Tab 'Review categorisering': Er is een mogelijkheid voorzien om op basis van een quality review een toegekende categorie aan te passen.

·Tab 'Histogram': Deze tab bevat twee overzichten waarop declaraties verdeeld zijn op basis van enerzijds het geregistreerde SUT en anderzijds het aantal geregistreerde projecturen. Beide histogrammen illustreren de spreiding in de steekproefpopulatie weergegeven. De variatie op beide variabelen is in rekening genomen in de berekening van de vaste uurtarieven door een gemiddelde SUT-waarde te berekenen en deze te wegen op basis van het aantal projecturen dat telkens gerelateerd is aan een SUT-waarde.

·Tab 'Analyse SUT's': Deze tab bevat hoofdzakelijk draaitabellen en –grafieken met daarin de berekening van het eenheidstarief en de analyse van de achterliggende variatie per prioritaire as, land, type organisatie en type SUT.

Na instemming van de auditautoriteit met de in deze nota beschreven methodiek voor het eenheidstarief, zal deze rekenoefening vooraf aan het vaststellen van het programmareglement opnieuw worden uitgevoerd en aan de auditautoriteit worden voorgelegd.

Vorbereidingskosten:

·Zie EU ontwerpverordening, artikel 48, lid 2, a)

statistische gegevens of andere objectieve informatie;

·beschrijving van de oorspronkelijke data

De berekening van het vaste bedrag gaat uit van de gecertificeerde bedragen met betrekking tot de projectvoorbereiding zoals geregistreerd in het project management systeem (PMS) voor de programmaperiode Interreg IV.

De relevante kosten zijn gekopieerd uit het PMS en gebundeld op niveau van individuele projecten en prioritaire assen in de bijgevoegde Excel datafile. Deze datafile maakte deel uit van de hierboven vermelde audit door de Europese Commissie en is in het kader daarvan als een authentieke databron aanvaard.

Voor elk project zijn de volgende gegevens geanalyseerd:

-De goedgekeurde/gecertificeerde bedragen;

-De omvang van het projectpartnerschap in termen van aantal projectpartners;

-De totale kosten in het kostenplan van het project, op basis waarvan het relatieve aandeel van voorbereidingskosten ten opzichte van de totale kosten is uitgedrukt;

-De gemiddelde totale kosten over alle projecten heen, op basis waarvan het forfaitaire bedrag voor voorbereidingskosten is berekend.

2. Please specify why the proposed method and calculation based on Article 94(2) is relevant to the type of operation:

Vast uurtarief

De verantwoording hieronder licht eerst de beleidscontext uit de programmaperiode voor Interreg V toe en gaat vervolgens dieper in op de eerlijkheid, billijkheid en controleerbaarheid van de berekeningsmethode.

Ten eerste is de **beleidscontext** relevant omdat de methodologische keuze rekening houdt met twee eerdere beleidskeuzes van de MA: de introductie van het gewone standaarduurtarief of SUT en het aanbieden van meerdere standaarduurtarieven.

· Enerzijds vereenvoudigde de MA het declareren van personeelskosten in de voorgaande programmaperiodes door introductie van het standaarduurtarief (SUT). Meer precies heeft de MA een coëfficiënt vastgesteld op basis waarvan begunstigen met het statuut van werknemer eenvoudiger hun reële personeelskosten konden herrekenen tot een standaarduurtarief of SUT. De vereenvoudiging schuldte in het feit dat een projectmedewerker na vaststelling van het eigen SUT zijn of haar personeelskosten kon declareren door vermenigvuldiging van het SUT en het aantal gepresteerde projecturen. Niettemin gaf deze methode nog steeds aanleiding tot rekenfouten, administratieve fouten bij de manuele invoer van gegevens en interpretatiekwesties. De MA wil deze risico's op fouten verder inperken door de eigen statistische en programma-specifieke data over de personeelskosten, in het bijzonder de standaarduurtarieven en de gepresteerde werkuren in het kader van het project, te gebruiken om een eenheidstarief te berekenen. Het eenheidstarief zou opnieuw een administratieve vereenvoudiging betekenen voor de begunstigen bij het declareren van hun personeelskosten en het foutenrisico verlagen.

· Anderzijds heeft de MA in Interreg V ook alternatieve methodes toegevoegd aan de hand waarvan begunstigen personeelskosten konden declareren. Een tweede methode omvatte een vast uurtarief overgenomen uit Horizon 2020, gericht op KMO- en MKB-eigenaren van bedrijven die bijdragen aan de programmadoelstellingen in bepaalde strategische doelstellingen. Een derde methode omvatte een lagere SUT-coëfficiënt bestemd voor een restcategorie van projectmedewerkers die noch werknemer, noch eigenaar waren (zgn. 'niet-werknemers' zoals gestipuleerd in het programmareglement). Hoewel de MA dankzij deze alternatieve methodes de mogelijkheid had om de personeelskosten van een bredere populatie aan begunstigen te kunnen subsidiëren, compliceerde het keuzeaanbod opnieuw de administratieve uitvoering voor begunstigen. In overleg met de AA is eerder overeengekomen dat het wenselijk was om dit keuzeaanbod af te slanken met oog op Interreg VI. Het eenheidstarief maakt dit onderscheid overbodig aangezien de MA de verschillende doelgroepen, en hun personeelskosten, integraal meeneemt in de berekening van het eenheidstarief. Ook vanuit dit oogpunt betekent het eenheidstarief een administratieve vereenvoudiging.

Ten tweede, deze berekeningsmethode is **eerlijk** om de volgende redenen: De grote meerderheid van de projecten en begunstigen maakte tijdens Interreg V gebruik van een standaarduurtarief of een vast tarief om zijn of haar personeelskosten te declareren. De standaarduurtarieven weerspiegelen bovendien de reële loonkosten. Deze gegevens vormen de basis voor de berekening van het

eenheidstarief. Het eenheidstarief is daarom representatief voor de personeelskosten in de populatie van begunstigden in Interreg Vlaanderen-Nederland.

Ten derde, deze berekeningsmethode is **billijk**. De berekeningsmethode vereist een principiële keuze om mogelijke verschillen tussen de reële kosten per uur en het vaste eenheidstarief te aanvaarden met oog op de realisatie van een administratieve vereenvoudiging. Interreg heeft in de datafile de heterogeniteit tussen de begunstigden onderling in beeld gebracht op de volgende dimensies:

- Prioritaire as
- Land
- Type organisatie
- Organisationsgrootte
- Type SUT

Interreg is van mening dat de heterogeniteit of variatie op deze dimensies voldoende beperkt is om te kunnen concluderen dat de berekeningsmethode billijk is. Tenslotte bestaat er ook aanzienlijke variatie in loon of salaris tussen individuele medewerkers, maar het passende vergelijkingsniveau is het organisatieniveau omdat de organisatie kwalificeert als begunstigde. De variatie tussen verschillende projectmedewerkers wordt in beginsel ook gecompenseerd binnen dezelfde organisatie, rekening houdend met het feit dat organisaties doorgaans deelnemen aan een Interreg-project met meerdere projectmedewerkers en dat sommige organisaties zelfs actief zijn in meerdere projecten met verschillende medewerkers.

Ten vierde, deze berekeningsmethode is **controleerbaar** omdat de berekening uitsluitend gebruik maakt van historische declaratiegegevens in het bezit van het programma. Deze gegevens waren en blijven toegankelijk voor de eerste, tweede en derdelijns controle. Zoals verder toegelicht onder *h) berekeningsbasis* en *i) berekeningswijze* vormen de gecertificeerde personeelskosten de berekeningsbasis voor het eenheidstarief. De regelmatigheid van deze gecertificeerde personeelskosten is dus tijdens de uitvoering van Interreg V reeds geverifieerd en aanvaard.

Samengevat, de implementatie van een eenheidstarief creëert een administratieve vereenvoudiging voor de begunstigden en het programma. De berekeningsmethode voldoet aan de toetsingscriteria eerlijkheid, billijkheid en controleerbaarheid die zijn opgenomen in de Verordening.

Vorbereidingskosten:

De verantwoording hieronder licht eerst de beleidscontext toe en gaat vervolgens dieper in op de eerlijkheid, billijkheid en controleerbaarheid van de berekeningsmethode.

Ten eerste is de **beleidscontext** relevant omdat de onderbouwing van het vaste bedrag geen methodologische wijzigingen ondergaat ten opzichte van de programmaperiode Interreg V. De Europese Commissie oordeelde in 2020 dat de methodologische onderbouwing en de implementatie van het vaste bedrag voor voorbereidingskosten adequaat is. De recente audit van de Europese Commissie biedt met andere woorden assurance over de gebruikte methodiek en de data. Deze beleidsnota heeft als doel om de bestaande methodologie transparant en op uniforme wijze te beschrijven met oog op de toepassing ervan in Interreg VI.

Ten tweede, deze berekeningsmethode is **eerlijk** om de volgende redenen: Het forfaitaire bedrag is berekend op basis van reële kosten uit Interreg IV en wordt elke programmaperiode geïndexeerd om voldoende aansluiting te behouden op de evolutie van de reële kosten. De projecten en begunstigden maakten tijdens Interreg V reeds gebruik van het forfaitaire bedrag om hun voorbereidingskosten te declareren.

Ten derde, deze berekeningsmethode is **billijk** om de volgende redenen:

1. De berekeningsmethode vereist een principiële keuze om mogelijke verschillen tussen de reële voorbereidingskosten en het forfaitaire bedrag te aanvaarden met oog op de realisatie van een administratieve vereenvoudiging. Interreg heeft in de datafile de heterogeniteit tussen de projecten onderling in beeld gebracht. De belangrijkste vaststelling is dat voorbereidingskosten relatief beperkt in omvang zijn ten opzichte van het totale projectbudget, waaruit Interreg concludeert dat de keuze voor een vast bedrag billijk is. In de audit van de Europese Commissie zijn hierover ook geen opmerkingen gegeven.
2. De statistische gegevens bevatten geen kosten die in het kader van zogenaamde ‘small projects’ zijn gemaakt. Het budget, de inhoudelijke doelstellingen en de omvang van het partnerschap is significant kleiner in ‘small projects’ dan in de projecten die deel uitmaken van de statistische gegevens. Er is ook geen onderbouwing voorhanden waaruit blijkt dat de reële voorbereidingskosten van ‘small projects’ vergelijkbaar zou zijn met die van de projecten opgenomen in de populatie. Om die reden kunnen ‘small projects’ geen beroep doen op deze lump sum.

Ten vierde, deze berekeningsmethode is **controleerbaar** omdat de berekening uitsluitend gebruik maakt van historische declaratiegegevens in het bezit van het programma. Deze gegevens waren en blijven toegankelijk voor de eerste, tweede en derdelijns controle. De berekeningsbasis voor het vaste bedrag voor voorbereidingskosten bestaat uit gecertificeerde kosten die gemaakt zijn door begunstigden in het kader van de projectvoorbereiding. Dit is verder toegelicht onder *h) berekeningsbasis* en *i) berekeningswijze*. De regelmatigheid van deze gecertificeerde voorbereidingskosten is dus tijdens de uitvoering van Interreg IV reeds geverifieerd en aanvaard.

Samengevat, de implementatie van een vast bedrag voor voorbereidingskosten is een administratieve vereenvoudiging voor de begunstigden en het programma. De berekeningsmethode voldoet aan de toetsingscriteria eerlijkheid, billijkheid en controleerbaarheid die zijn opgenomen in de Verordening.

3. Please specify how the calculations were made, in particular including any assumptions made in terms of quality or quantities. Where relevant, statistical evidence and benchmarks should be used and, if requested, provided in a format that is usable by the Commission:

Vast uurtarief

De berekening van het eenheidstarief gaat uit van de gemiddelde waarde van het standaarduurtarief dat begunstigden registreerden tijdens de programmaperiode Interreg V zoals weergegeven in de kolom 'SUT'. Vooraleer we dit gemiddelde SUT-tarief berekenen is het echter noodzakelijk om een aantal bewerkingen uit te voeren op de data populatie. Deze bewerkingen zijn in bijgevoegde nota beschreven in afzonderlijke stappen.

De ondersteunende datafile met declaratiegegevens en gegevensanalyse is bijgevoegd.

Vorbereidingskosten

De gecertificeerde bedragen geven de stand van zaken weer bij het begin van de programmaperiode voor Interreg V toen het vaste bedrag voor voorbereidingskosten is geïntroduceerd in het programmareglement. Over alle prioriteiten heen was het gemiddelde van de totale gecertificeerde voorbereidingskosten op dat moment gelijk aan € 28.026,45. Deze bedragen werden recent, in het kader van een audit op het SCO-gebruik binnen het programma, vergeleken met de definitieve bedragen zoals bij de afsluiting van het programma Interreg IV. Indien het bedrag in het eindcertificaat niet overeenstemde met het bedrag zoals in de initiële berekening, dan is het definitieve bedrag door de auditeurs van de Commissie aangevuld in de datafile. Gemiddeld genomen ligt het definitieve bedrag aan gecertificeerde voorbereidingskosten iets hoger dan in de initiële cijfers. Over alle prioriteiten heen stijgt het gemiddelde van de totale gecertificeerde voorbereidingskosten zo tot € 29.225,49.

De ondersteunende datafile met declaratiegegevens en gegevensanalyse is bijgevoegd.

4. Please explain how you have ensured that only eligible expenditure was included in the calculation of the standard scale of unit cost, lump sum or flat rate:

Vast uurtarief

Zie sectie 'i) Berekeningswijze' in de bijgevoegde nota.

Voorbereidingskosten

Zie sectie 'i) Berekeningswijze' in de bijgevoegde nota.

5. Assessment of the audit authority or authorities of the calculation methodology and amounts and the arrangements to ensure the verification, quality, collection and storage of data:

Vast uurtarief

De ex ante assessment van de AA voor deze SCO is gunstig en werd bijgevoegd aan het IP.

Vorbereidingskosten

De ex ante assessment van de AA voor deze SCO is gunstig en werd bijgevoegd aan het IP.

Aanhangsel 3: Financiering die geen verband houdt met kosten

Model voor de indiening van gegevens voor beoordeling door de Commissie

(Artikel 89 van de GB-verordening)

Datum voor de indiening van het voorstel	
Huidige versie	

A. Samenvatting van de belangrijkste elementen

Prioriteit	Fonds	<i>Het totale bedrag dat wordt gedekt door financiering die geen verband houdt met kosten</i>	Type(s) concrete actie	Voorwaarden waaraan moet worden voldaan of resultaten die moeten worden behaald	Bijbehorende naam (namen) van de indicator		Meeteenheid voor de indicator
					Code	Beschrijving	
Het totale bedrag dat wordt gedekt							

B. Bijzonderheden per type concrete actie (in te vullen voor elk type concrete actie)

Types concrete actie:

1.1. Beschrijving van het type concrete actie			
1.2 Betrokken prioriteit/specifieke doelstelling(en)			
1.3 Voorwaarden waaraan moet worden voldaan of te behalen resultaten			
1.4 Termijn om aan de voorwaarden te voldoen of de resultaten te behalen			
1.5 Definitie van de indicator van de prestaties			
1.6 Meeteenheid voor indicator van de prestaties			
1.7 Tussentijdse prestaties (indien van toepassing) die aanleiding geven tot terugbetaling door de Commissie met tijdschema voor terugbetaling	Tussentijdse prestaties	Datum	Bedragen
1.8 Totaalbedrag (met inbegrip van EU- en nationale financiering)			
1.9 Verrekeningsmethode			
1.10 Verificatie van de verwezenlijking van het resultaat of de voorwaarde (en, waar van toepassing, de tussentijdse prestaties) - beschrijf welke documenten zullen worden gebruikt om de verwezenlijking van het resultaat of de voorwaarde te verifiëren - beschrijf wat zal worden gecontroleerd tijdens de beheersverificaties (met inbegrip van verificaties ter plaatse) en door wie - beschrijf welke regelingen er zijn om de gegevens/documenten te verzamelen en op te slaan			

1.11 Regelingen om het auditspoor te waarborgen

Vermeld de instantie(s) die verantwoordelijk is (zijn) voor deze regelingen.

Aanhangsel 3a: lijst van concrete acties van strategisch belang – artikel 17(4)

Tekstveld [2 000]

- een bedrijfsregeling gericht op innovatietrajecten van KMO/MKB (zie ook vraag 6 ‘indicatie van steun aan kleinschalige projecten, inclusief projecten met fondsen voor kleinschalige projecten). Naar verwachting zal dit project midden 2022 van start kunnen gaan en gedurende de gehele projectperiode lopen.
- een project gericht op het creëren en versterken van een grensoverschrijdend netwerk tussen regionale ontwikkelingsmaatschappijen. Dit project is flankerend aan de bedrijfsregeling en kan bijdragen aan de acquisitie voor die regeling. Daarom zal de looptijd van beide strategische projecten samenvallen.
- een fonds voor kleinschalige projecten dat zich richt op het aanpakken van (juridische en ‘zachtere’) grensknelpunten, mogelijk met directe burgerbetrokkenheid (zie ook vraag 6 ‘indicatie van steun aan kleinschalige projecten, inclusief projecten met fondsen voor kleinschalige projecten). Ook voor dit fonds richt het programma zich op midden 2022 als startdatum en een projectduur voor de rest van de programmaperiode.
- een project dat een grensoverschrijdend kennis- en expertisecentrum Vlaanderen – Nederland op het vlak van grensknelpunten en grensoverschrijdende data initieert. Dit centrum fungeert als een secretariaat voor kennisopbouw rond en een loket voor juridische grensknelpunten en het is ingebed in de bestaande GROS-governance tussen Vlaanderen en Nederland. Met name voor het onderdeel van de (juridische) grensknelpunten zal het centrum kennis en kunde inzetten om deze te analyseren/uit te werken en te koppelen aan een oplossing. Naar verwachting zal het project een reguliere projectperiode van 3 jaar kennen, maar het is de ambitie dat de werking van het kennis- en expertisecentrum na het projecteinde doorloopt. De (financiële) verduurzaming van het binnen het project opgezette centrum zal tijdens de projectuitvoering dan ook de nodige aandacht krijgen.

Het is de intentie dat elk van bovenstaande projecten van strategisch belang over het gehele programmagebied actief is.